

ROMÂNIA EROICĂ

Revistă de cultură și educație patriotică, de cinstire a eroilor neamului

* Fondată în 1919 sub numele "Cultul Eroilor Noștri" *

Nr. 2 (45)

Anul XV - 2012

Serie nouă

Centenarul Alexandru Șerbănescu p. 41

Din
sumarul
acestui
număr:

Și totuși, Ardealul
nu-i provincie
ungurească!

p. 3

Pe urmele
Crăișorului
Munților

p. 21

Eroul din
familia mea

p. 34

S.O.S. Cimitirul
Eroilor din
Chișinău

p. 49

Suținătorii revistei România Eroică

Suținerea revistei constă în depunerea a cel puțin 100 de lei (Ron) în **Contul Asociației Naționale "Cultul Eroilor": RO45RNCB0082004534620001, BCR, Sucursala UNIREA, București**

Până în acest moment, au răspuns acțiunii noastre:

1. Opritsa Dragalina Popa, Statele Unite – 500 dolari
2. General (r) Petre Stoica, București – 100 lei
3. General (r) Const. Tănase, Târgoviște – 200 lei
4. Colonel (r) Dumitru Roman, București – 200 lei
5. Colonel (r) Constantin Chiper, Ploiești – 200 lei
6. Comandor (r) Neculai Pădurariu – 400 lei
7. Comandor (r) Marius Popescu, București – 100 lei
8. Colonel (r) Ioan Florea, București – 100 lei
9. Colonel (r) Mihai Știr, București – 100 lei
10. Colonel (r) Puiu Cujbă, Ploiești – 100 lei
11. Fundația "Erou căpitan Alex. Șerbănescu", București – 400 lei
12. Radu Greceanu, București – 200 lei
13. Comandor (r) Romeo Hagiac, București – 100 lei.
14. Colonel (r) Alexandru Popovici, Turnu Măgurele – 200 lei
15. Col.(r) ing. Nicolae și Rodica Mărunțelu, București – 200 lei
16. Colonel (r) Eugen Lazăr, București – 100 lei
17. Colonel (r) Ion Gociu, Târgu Jiu – 200 lei
18. General Gheorghe Netejoru, Giurgiu – 200 lei
19. Ancuța Manu, București – 100 lei
20. Asen și Rodica Voiculescu, Suedia – 400 lei
21. Răzvan Voiculescu, București – 300 lei
22. Vlad Voiculescu, București – 300 lei
23. Mira Christopol, Franța – 100 lei
24. General (r) ing. Niculae Spiroiu, București – 400 lei
25. Maistru militar pr. (r) Dumitru Davidel, Suceava – 100 lei
26. Colonel (r) Gică Valerian Constantin, Islaz – 200 lei
27. Mihai Balaban, Botoșani – 90 lei
28. Prof. Eugen Petrescu, Râmnicu Vâlcea – 100 lei
29. General (r) Ion Anghelescu, Râmnicu Vâlcea – 100 lei
30. General (r) Achim Alstani, Buzău – 100 lei
31. Valeria Bălescu, București – 100 lei
32. Georgeta Bălan, Brăila – 200 lei
33. Comandor (r) dr. Aurel Pentelescu, București – 200 lei
34. Gheorghe Lepădat, Pitești – 100 lei
35. Colonel (r) Dumitru Stratanov, Brașov – 100 lei
36. Colonel (r) Nicolae Dărăbanț, Brașov – 100 lei
37. Colonel (r) Vasile Hulea, Galați – 100 lei
38. Colonel (r) Costică Balint, Galați – 100 lei
39. Colonel (r) dr. Aurel Vaida, Baia Mare – 200 lei
40. Arhitect Ioan Arboreanu, Cluj – 100 lei
41. Corneliu Vișoianu, București – 400 lei
42. Colonel (r) Gheorghe Lipan, Galați – 100 lei
43. General Dumitru Stancu, Brașov – 100 lei
44. Prof. Partene Melu, Galați – 100 lei
45. Comisar șef Maluselu Sebastian, Brașov – 100 lei
46. Colonel (r) Vasile Moldovan, Brașov – 100 lei
47. Colonel (r) Ilie Lungeanu, Galați – 100 lei
48. Preot Ioan Lungeanu, Galați – 100 lei
49. Maria Diaconu, Piatra Neamț – 100 lei
50. Colonel (r) Constantin Fulga, Petroșani – 100 lei
51. Colonel (r) ing. Virgil Sanda, Petroșani – 100 lei
52. Locotenent-colonel (r) Ioan Vasile Pop, Petroșani – 100 lei
53. Maior (r) ing. Claudiu Moldovan, Petroșani – 100 lei
54. Locotenent-colonel (r) Vasile Dan, Vulcan – 100 lei
55. Locotenent-colonel (r) Iosif Alecu, Vulcan – 100 lei
56. Locotenent (r.) ing. Gheorghe Ile, Vulcan – 100 lei
57. Sublocotenent (r.) ing. Angela Stoica, Vulcan – 100 lei
58. Ing. Constantin Ramașcanu, Petrila – 100 lei
59. Ing. dr. Daniel Marius Danci, Vulcan – 100 lei
60. Ing. Aurelian Enache, Vulcan – 100 lei
61. Colonel (r) Pavel Mihaiu Coita, Petroșani – 100 lei
62. Colonel (r) Ioan Levițchi, Petroșani – 100 lei
63. Locotenent-colonel (r) Emil Cătălin Fetoiu, Petroșani – 100 lei
64. Colonel (r) Toader Poșuș, Ciopeia, Hunedoara – 100 lei
65. Comandor (r) Ernest Daisa, București – 100 lei
66. Marin Cojocar, București – 200 lei
67. Colonel (r) Ionel Teodorescu, Brăila – 300 lei
68. Aida Schieru, Brăila – 100 lei
69. Ciprian Tulumis, Brăila – 100 lei
70. Colonel ing. Andrei Grigore Marteș – 200 lei
71. Ion Mișchinea, Oltenița = 100 lei

Vă mulțumim!

Așteptăm și alte mesaje de bunăvoință.

Numele susținătorilor vor fi publicate în revista *România Eroică*. De asemenea, toți susținătorii vor primi câte un exemplar din fiecare număr apărut, iar la sfârșitul anului, o *Diplomă de excelență*.

Conducerea Asociației Naționale Cultul Eroilor "Regina Maria" ureaza tuturor colaboratorilor și simpatizantilor sai un calduros La Multi Ani!

5 EVENIMENT

Înălțarea Eroilor

de Grigore Buciu

35 EROUL DIN FAMILIA MEA

O casă de români în Turtucaia

de
Ecaterina Ștefan

54 RESTITUIRI

Artur Enășescu. Balada cruții de mesteacăn

Coperta 1. La monumentul eroului Alexandru Șerbănescu din Colonești.

Coperta 2. Susținătorii revistei

Coperta 4. Monumente dispărute. Monumentul Infanteriei, operă a sculptorului Ion Jalea.

Redacția România eroică roagă pe toți cei care au fotografii ale celor căzuți pe front sau în prizonierat, în cele două războaie mondiale, să se adreseze redacției!

ROMÂNIA EROICĂ

Revistă de cultură și educație
patriotică, de cinstire a eroilor neamului

Fondată în anul 1919 sub înalta ocrotire a Majestății Sale Regina Maria
și a Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române PF Miron Cristea.
Serie nouă. Anul XV. Fondator: G.I. Bg. (r) Petre Stoica.

EDITORIAL

Și totuși, Ardealul nu-i provincie ungurească!
de general de brigadă (r) Grigore Buciu3

PERISCOPE

La monumentul generalului Ioan Dragalina
de prof. Constantin Giurginca7
Omagierea militarilor francezi din Primul Război Mondial
de col. (ret.) Constantin Gomboș8
Ziua Infanteriei la Topraisar . La Monumentul Eroilor R. 57
Aviație Vânătoare, de col. (rez.) Remus Macovei9
Militarii, față în față cu Brâncuși, de Grigore Buciu 10
O scrisoare pe adresa redacției 11
Tabăra de voluntari germano-română la Constanța
de Paul Oțelea 12
Ansamblul monumental "Mihai Viteazul"
de col. (ret.) Victor Neghină 14
Protestul ANCE "Regina Maria" 15
IN HONOREM de Grigore Buciu 16
Dialog cu cititorii 18

FILIALELE CULTUL EROILOR

La Țebea lui Iancu, de col. (ret.) Grigore Păsărin20
Pe urmele Crăișorului Munților, de col. (rez.) Adrian Ronai21
Pe meleaguri gorjene, de Claudiu Moldovan24
La mormântul eroului Ion Grosaru
de col. Neculai Niga, m.m.pr. (ret.) Dumitru Davidel24
În satul Olteni a fost sfințit Monumentul Eroilor
de col. (rez.) Remus Macovei25
Un nou Monument al Eroilor în Tanacu, Vaslui, de Adrian Lupu26
Sfințirea Troiței Eroilor și Martirilor „Înălțarea Domnului”
de prof. Eugen Petrescu27

Cercurile "Cultul Eroilor"

Copiii din Săpata, de prof. Florin Gabriel Rățoi29
"In Memoriam - Refugiul", de prof. Traian Anton30

România Eroică

Director: General de brigadă (r) Petre Stoica

Colegiul de redacție

Prof. univ. dr. Nichita Adăniloaei,
drd. Valeria Bălescu, academician Dan Berindei,
academician Florin Constantin, academician
Gheorghe Buzatu, gl. bg. (r) prof. univ. dr. Nicolae
Ciobanu, Florica Dobre, col (r) dr. Mircea Dogaru,
conf. univ. dr. G. D. Iscru, Toma Istrate,
prof. univ. dr. Lucian Ștefan Mureșanu, gl. bg.
(r) Petre Stoica, gl. bg. (r) dr. Florian Tucă, gl. bg.
(r) Constantin Tănase, gl. bg. (r) dr. Constantin
Ucrain

Redacția

Redactor șef: col. (r) Dumitru Roman;

Redactori șefi-adjuncți: col. (r) Constantin
Chiper; prof. univ. dr. Lucian Mureșanu;

Secretar de redacție: col. (r) Mihai Știr;

Redactori colaboratori: cdor (r) Marius
Popescu-Călărași, prof. Cornel Rigler, prof.
Cecilia Stoica, prof. Poliu Zorilă, Carla Duță,
Emilia Luchian, Teodora Manole, Ana
Marinescu.

Art director: S. Angheloiu

Fotoreporteri: plutonier adjutant Adrian
Robu, Cătălin Ovreiu, Petrică Mihalache,
Eugen Mihai

Adresa redacției: Bulevardul Ion Mihalache
nr. 124-126, Sector 1, București, Cod poștal:
70764, Tel: 021.2242651-3, interior 0158, 0159;
Fax: 021.2242647

E-mail: romaniaeroica@gmail.com

Cont Bancar: RO 45RNCB0082004534620001

BCR, Sucursala Unirea, București

Cod Fiscal: 4505235

Tipar:

Răspunderea pentru conținutul articolelor
aparține în exclusivitate autorului, conform
art. 206 din Codul Penal

I.S.S.N 1453-9659

Copyright: este autorizată orice
reproducere fără a se percepe taxe
suplimentare, indicând sursa (revista România
Eroică), cu excepția textelor și fotografiilor a
căror proveniență este specificată expres.

**Acest număr a apărut în 1200 de
exemplare.**

Condiții de colaborare: cititorii din țară
și din străinătate pot trimite pe adresa
redacției texte și fotografii care se încadrează
în tematica revistei. Manuscrisele nu se
înapoiază.

REMEMORĂRI

Generalul post-mortem Constantin Paulian, *de Eugen Spătaru*31

Colonelul Florian F. Groza, *de Eugen Spătaru*32

Doi eroi, *de Dumitru Sărăcuțu*33

Eroul din familia mea

O scrisoare simbol, *de căpitan (rez.) dr. medic Florin Apostol*34

Bunicul meu, Ilie Panțiru, *de protos Constantin Claudiu Panțiru*36

Preotul prof. Gheorghe I. Cotenescu, *de Radu Petrescu*37

Centenar

Căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu41

S.O.S.

S.O.S. Cimitirul Eroilor din Chișinău,
de colonel (ret.) Constantin Chiper49

IN MEMORIAM52

STROFE55

FIȘE DE DICȚIONAR

Monumentul Eroilor de la Cernavodă,
de lt. col. (ret.) dr. Tamara Stoica56

CARUSELUL PRESEI59

VITRINA CU CĂRȚI63

În atenția colaboratorilor

România Eroică primește pentru publicare articole, evocări, portrete, note, documente, recenzii, știri despre activitatea filialelor ANCE, fotografii inedite. Materialele propuse redacției vor fi prezentate pe suport electronic (CD, dischetă), însoțite de fotografiile originale sau scanate în format JPEG, cu o rezoluție de cel puțin 300 dpi. În cazuri speciale, vor fi acceptate și texte dactilografiate. Fotografiile vor fi însoțite de explicații corespunzătoare și de numele autorului lor (acolo unde este cazul).

De la caz la caz, redacția poate accepta preluarea unor articole apărute în alte publicații, dacă prezintă un interes deosebit pentru tematica **României Eroice**; în această situație, persoana care propune articolul respectiv are obligația să obțină acordul publicației în care a apărut.

Redacția își rezervă dreptul de a publica materialele în funcție de necesități și, desigur, de a nu le reține pe acelea care nu se înscriu în tematica revistei. De asemenea, își rezervă dreptul de a face, pe textele acceptate pentru tipar, îndreptările socotite necesare, atât în ceea ce privește forma cât și conținutul, firește după consultarea sau avizarea autorilor. ■

Și totuși, Ardealul nu-i provincie ungurească!

General de brigadă (r) Grigore BUCIU

Ne este tot mai greu să ne apărăm memoria. Indolența agresivă care ne înconjoară produce un fel de paralizie. Și totuși, nici surpriza, care între noi fie vorba, nu prea e surpriză, nici uzanța relațiilor diplomatice nu ne dau dreptul să rămânem amorțiți.

Am clădit cu Ungaria vecină relații de prietenie, trecând peste resentimente, încercând să lăsm trecutul să-și doarmă somnul și să-l privim ca pe istorii nefericite ale strămoșilor noștri. Noi am făcut-o cu sinceritate. Era necesar s-o facem și din interes. Ungaria la fel. Ambele țări voiau să intre în NATO și în Uniunea Europeană. Or, una dintre condiții era pentru amândouă țările rezolvarea diferendelor.

Noi, românii, am crezut că, eliberându-ne de comunism, putem renunța la ură, la resentimente, că ne putem privi și accepta durerile reciproc și putem cinsti memoria victimelor după reguli democratice. Și morale. Și cinstite. Și omenești. Oamenii prin moarte sau după moarte s-ar putea împăca.

Am crezut și ne-am înșelat. Știm că nostalgia Ardealului roade inima ungurului extremist din Ungaria și de la noi.

În acest sfârșit de primăvară ne-a invadat teritoriul național insolența oficială de la Budapesta. A avut loc comedia funebră în care personajul principal este urna cu cenușă sau fără cenușă, cine știe, a unui hortist notoriu de la Odorheiu Secuiesc.

O comedie orchestrată de președintele

Parlamentului Ungar cu aportul primarului din Odorheiu Secuiesc, cunoscut pentru opiniile sale neortodoxe.

Reînhumarea rămășițelor lui Nyiro Jozsef, scriitor interbelic maghiar, care s-a remarcat la Cluj, în perioada ultimului război mondial, nu prin opere literare, ci printr-un exacerbant comportament xenofob, antisemit și antiromânesc, ar face din Odorheiu Secuiesc un loc de pelerinaj pentru neohortiști și revanșarzi.

Gestul nu mă miră, căci statul vecin și l-a adus acasă chiar și pe Horthy, e adevărat că a făcut-o cu titlu privat. Dar restaurația de acum e condusă de președintele Parlamentului. Nici nu și-au pus problema că ar jigni memoria sutelor de mii de evrei deportați de horticști pe vremea Dictatului de la Viena. Mișcarea este perversă. Peste un timp s-ar fi uitat că Laszlo Kover, înalt oficial maghiar de la Budapesta, a fost în spatele acțiunii. Suficient pentru a se afirma că de fapt românii sunt filofasciști și antisemiți, din moment ce pe pământul lor, suveran și național, s-a întors ideologul morții să fie venerat ca erou al maghiarimii și ca model de urmat de către tânăra generație. Am mai auzit opinii, ba chiar am văzut într-un muzeu, că România este responsabilă pentru evreii deportați și exterminați în lagărele naziste, ignorându-se că teritoriul acela era ocupat de Ungaria hortystă.

Nu putem să nu fim mâhniți că un înalt oficial străin intră în țara asta și se plimbă ca Vodă prin lobodă, făcând campanie electorală

unui partid extremist al minorității maghiare de la noi. Acest lucru a fost posibil fiindcă reacția Parlamentului nostru a fost ne semnificativă, iar a președintelui României a lipsit cu desăvârșire. Era și de așteptat, din moment ce domnia sa este, după cum a declarat, în opoziție cu guvernul, deci cu administrația țării. Așa că distinsul Kover și-a putut flutura ideile de autonomie etnică, și de negare a Tratatului de la Trianon, de pregătire a terenului pentru o aberantă și amuzantă extindere a Ungariei până cel puțin la muntele unde are loc marele pelerinaj de Rusaliile catolice.

Ce mama dracului de legi avem, de se permite unui demnitar străin să fie președinte de onoare al unui partid din România, fie el și maghiar? Oare cum ne privește Europa pe noi, ca entitate statală care permite unui înalt demnitar al unui stat străin, personaj populist, nostalgic și extremist, să-și facă nestingherit propaganda în spațiul național?

Avem sau nu avem autoritate suverană? Am cedat atât de mult acestei minorități în numele unor interese discutabile, încât nu mai îndrăznim să ne manifestăm ca autoritate de stat suverană?

Desigur, aceste lucruri se întâmplă pentru că s-au creat precedente. Ziua Ungariei pașoptiste și-o serbează tot pe la noi, ca și cum Ardealul n-ar mai fi românesc. Imaginea lui Avram Iancu e batjocorită de un conațional, funcționar al statului român, iar reacția noastră oficială e de râsul lumii.

Legea învățământului îi scoate pe minoritari de sub povara restricțiilor, în timp ce elevii români sunt pedepsiți cu naveta sau cu renunțarea.

Maghiarizarea viitorilor doctori de la Târgu Mureș pare a fi o cerință de cadre pentru Transilvania ungurească. Bine că s-a stopat.

Dorința de a face din maghiară o a doua limbă de stat face parte din politica pașilor mărunți.

Crearea de simboluri și artefacte maghiare oriunde se poate în Transilvania, pentru a se demonstra cândva omogenitatea, continuitatea, majoritatea și dreptul istoric, este un fapt la care asistăm zi de zi.

Ștergerea semnelor românești din aceste zone este notorie. Presiunea psihologică și economică asupra românilor din zonele majoritar ungurești este mare și duce la depopulare. Ne facem că nu observăm?!

Cimitirele și monumentele de război după ce

au fost în mare parte distruse, în aceleași zone ungurești, acum sunt îngrijite, dar traduse în ungurește. Adică falsificate.

Iar noi, majoritarii generoși și înțelegători, ne facem că nu băgăm de seamă. Sperăm că se vor potoli. Lăsați orice speranță! Nu vor înceta! N-au încetat din 1918 încoace, și nostalgia aceasta bolnăvicioasă nu se va potoli.

Ar fi bine totuși ca din când în când să ne uităm la Kosovo, care era cândva sârbesc și creștin, și n-a mai rămas nimic din toate acestea, decât puritatea etnico-religioasă de altă natură. Și acolo au fost pașii mici...

Ne bazăm prea mult pe principiile generoase ale Uniunii Europene și pe criteriile NATO și uităm că insula Cipru s-a divizat pe criterii etnice. Să nu ne amăgim că Uniunea Europeană veșnic observatoare va cuminti extremismul din apropierea noastră. Nu are forța asta politică!

Toate formațiunile politice maghiare de la noi conlucrează cu cei de dincolo. Ei, în ciuda aparentelor divergențe, se corelează, căci urmăresc aceleași scopuri. Și blândul și șiretul Marko Bela, fostul nostru vicepremier, vorbea mai deunăzi despre autonomia etnică. E drept că în maghiară. Și alții dintre ei proiectează o regiune pentru absorbirea, chipurile, de fonduri europene, cam pe urmele teritoriului căzut sub incidența Dictatului de la Viena. Măcar atât, dacă în integritate nu se poate.

Mulți de la noi, mai ales generația lustruită pe ici-pe colo, cred că totul se va rezolva de la sine, că nimeni nu poate lua Ardealul în buzunar și să-l ducă în Ungaria.

E adevărat, nimeni! Dar dacă urma părinților și bunicilor mei va fi ștearsă și urmașii noștri vor trebui să învețe ungurește ca să spună doctorului ce-i doare și să primească o hotărâre judecătorească sau un act notarial în aceeași limbă, degeaba ne credem nemuritori.

Nu suntem naționaliști, înțelegem interculturalitatea, i-am laudat pe politicienii UDMR pentru ținuta lor, dar nu putem boli mereu de orbul găinilor, nesesizând încotro duc toate ițele. Și mai ales, este umilitor să ne simțim supuși austro-ungari precum strămoșii din Ardeal, chiar dacă ăsta are mustață mare! ■

În anul de grație 2012, de Înălțare, au fost comemorați la București, la Cercul Militar Național, eroii români căzuți pe câmpurile de luptă pentru apărarea țării lor, care este și țara noastră.

A fost o sală arhiplină, formată din invitați din unități și instituții militare din Capitală, ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului de Interne și Comandamentului Pompierilor, ofițeri în rezervă, reprezentanți ai unor filiale județene ale Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, și nu în ultimul rând, veterani de război. Gărzi de onoare de la Regimentul 30 Gardă „Mihai Viteazul” și de la Jandarmerie au flancat punctele principale ale sălii, dând un aer de ceremonioasă și înaltă ținută acțiunii de cinstire a memoriei eroilor noștri.

Au vorbit publicului generalii Petre Stoica, Grigore Buciu și preotul militar Ion Ilinca de la Secția de Asistență Religioasă din Ministerul Apărării Naționale. Președintele veteranilor de război, domnul general Marin Dragnea, a rostit, în numele organizației, un cuvânt de salut și de cinstire a celor căzuți și a celor întorși de pe front.

Au fost evocate legăturile

Înălțarea Eroilor

indestructibile dintre credință și apărare, dintre biserică și armată, dintre cruce și sabie, în numele apărării ființei naționale, despre rolul educației religioase în potențarea moral-patriotică a tineretului de astăzi. Desigur, greutatea evocărilor s-a constituit din apelurile emoționante la autorități și la toți cetățenii țării de a revigora vechea tradiție a

cultului eroilor, de a ne asuma cu toții eroii neamului și datoria de a le conserva memoria pentru generațiile prezente și viitoare. S-a apreciat că prea mulți cetățeni ai României ce au dat jertfa supremă au suferit, ca și cum ar fi fost încă în viață, agresioni, insulte, negări și batjocoriri din motive ideologice sau din xenofobie etnică, dovedind o slabă cultură creștină și o palidă

prețuire a strămoșilor. Nevoia de a pune pe toți căzuții pentru cauza vetrei lor, indiferent de regimuri și apartenențe etnice, nu este doar o chestiune de etică și pioșenie în fața morții sacrificiale, ci și de o viziune democratică ce ar trebui să ne facă mai buni.

Politicienii de toate gradele și de pe toate treptele de importanță, responsabilii cu administrația țării la toate nivelurile nu pot continua să ignore și să neglijeze conservarea monumentelor comemorative de război, refacerea mândriei naționale prin asumarea unui trecut eroic, cu

nimic mai prejos decât în orice țară europeană. Fără ei nu poate fi istorie și fără trecut nu poate fi viitor, căci el se construiește zilnic prin manifestarea identității naționale, indiferent în ce uniune politică și economică ne-am afla.

Discursurile au emoționat sala, atmosfera de cinstire liturgică fiind continuată apoi de membri ai Societății Scriitorilor Militari, care au citit versuri dedicate eroilor și militarilor în general, și de un microconcert susținut de corul Patriarhiei Române. Toți au căutat să presare flori pe mormintele eroilor și să le aducă sufletelor

din depărtări, pentru înălțarea lor anuală, alături de cel pe care, Domn fiind, l-am răstignit noi, mulțimea rămasă neștiutoare, pentru mântuirea urmașilor.

Cuvine-se să amintim în încheiere că sărbătorirea Zilei Eroilor a fost organizată prin strădania Biroului Central al ANCE „Regina Maria”, cu sprijinul Ministerului Apărării Naționale, îndeosebi al Universității Naționale de Apărare „Carol I”, precum și al Ministerului de Interne și Pompierilor din București. ■

Grigore BUCIU

La monumentul generalului Ioan Dragalina

De Ziua Veteranilor de Război, 29 Aprilie 2012, am fost la monumentul de la Jiu al Generalului erou Ioan Al. Dragalina. Am ajuns în orașul Vulcan, la 40 de km de monumentul eroului, în defileul Jiului, la schitul Lainici. Primarul orașului a organizat ceremonialul într-un mod desăvârșit, meritând cu toată prisosința elogiile și omagiile pe care i le-am adus public în numele urmașilor eroului Dragalina. În sala de oaspeți a Primăriei orașului Vulcan au fost invitați puținii veterani supraviețuitori - doar 10 au rămas în viață - și ofițerii în rezervă din fosta garnizoană Petroșani. Între ei, principalul organizator al ceremonialului militar, fostul meu elev, colonel în rezervă Avram Iancu.

Primarul orașului, inimosul și patriotul organizator, inginer Gheorghe Ile, a înmănat veteranilor câte un plic cu o simbolică sumă, care să fie o modestă răsplată peste timp, și o diplomă de onoare ca veteran de război. Eu, ca urmaș al Generalului erou, prezent la ceremonial, am primit, din partea Asociației Veteranilor de Război, o diplomă de excelență pentru devotamentul meu față de cinstirea memoriei înaintașilor. Primarul m-a îmbrățișat călduros în fața invitaților. Am fost cu totul copleșit

de această onoare, gândindu-mă la urmașii generalului – mulți aflați departe de țară – dar pe care eu i-am simțit, sufletește, alături de mine.

Ceremonialul a început cu intonarea imnului național «Deșteaptă-te, române» și a emoționantului Imn al eroilor:

«Presărați pe-a lor morminte
Ale laurilor foi
Spre a fi mai dulce somnul
Ferițiților eroi...»

După înmânarea diplomelor veteranilor, primarul Ile mi-a dat cuvântul din partea familiei Dragalina, să-l omagiez pe Eroul de la Jiu. În evocarea mea, am amintit momentul tragic al ambuscadei în care, prin trădarea generalului Dumitru Cocorăscu, generalul Dragalina a fost împușcat. Am spus că toate acele amănunte sunt descrise în cartea comandorului Virgiliu Dragalina, intitulată *“Viața Tatălui meu, generalul Ioan Dragalina”*, apărută, în 2010, la Editura Militară.

De la Vulcan, o coloană de mașini s-a îndreptat spre schitul Lainici, acolo unde, în abruptul Jiului, se înalță monumentul închinat eroului de la Jiu. Ceremonialul militar a fost dublat de cel religios, oficiat de doi călugări ai schitului. Un trompetist a sunat Onorul la general, o

chemare metalică peste timp, amuțind până și apele asurzitoare și vijelioase ale Jiului. Chemarea goarnei a fost atât de puternică, încât mi s-a părut că ochii eroului s-au ridicat mai mari în rama chipului său pus pe monumentul de piatră de la Lainici. A urmat slujba religioasă, la care apele învolburate ale Jiului au dat răspunsul lor de tunet Te Deumului oficiat. La final s-a depus o coroană de flori din partea ofițerilor în rezervă și a conducerii primăriei Vulcan. În timpul slujbei, am aprins o lumânare la monumentul eroului, pomenindu-i și rugându-mă și pentru sufletele răposaților general Corneliu Dragalina și comandor Virgiliu Dragalina, feciorii eroului.

Ceremonialul s-a încheiat cu Onorul la general, dat prin glasul de aramă al goarnei și prin salutul ofițerilor în rezervă ai garnizoanei Petroșani. Întotdeauna, ceremonialul militar are o sobrietate a lui, care exprimă o duiosie bărbătească, ostășească și o închinare pioasă, în devotamentul ei vitejesc. A fost un omagiu de neuitat. ■

**Profesor
Constantin GIURGINCA**

La Cimitirul Eroilor din Timișoara a avut loc, în ziua de 10 mai 2012, o ceremonie militară organizată cu prilejul omagierii militarilor francezi din Primul război mondial căzuți în Banat. La ceremonie au fost prezenți: ambasadorul Franței la București, Excelența Sa Philippe Gustin; atașatul militar al Franței, col. Jean-Marc Laval; consulul onorific al Franței la Timișoara, Dan Bedros; directorul Institutului Francez din Timișoara, Thierry Sete; prefectul județului Timiș, Mircea Băcală; comandantul garnizoanei

Timișoara, general de brigadă Gheorghe Simina; președintele A.N.V.R, Filiala „Eftimie Murgu” Timiș, col(ret.) Constantin Mărăcine; veterani de război, cadre militare în rezervă, un numeros public, reprezentanți ai Mitropoliei Banatului. După intonarea imnurilor de stat ale Franței și României, au rostit alocuțiuni ambasadorul Franței (a făcut referiri la Misiunea militară franceză condusă de generalul M. Berthelot, la frăția de arme franco-română, la ostașii din legiunile franceze care

au fost în Banat, la faptul că în anul 2014, în Europa, se vor aniversa luptele purtate în Primul Război Mondial, în care Armata Română și cea Franceză au dat atâtea jertfe aducând pacea în Europa ș.a.) și prefectul județului Timiș.

Au fost depuse coroane de flori la mormintele ostașilor francezi din cimitir. Manifestarea s-a încheiat cu defilarea Gărzii de onoare. ■

**Colonel (ret.)
Constantin C.Gomboș**

Omagierea militarilor francezi din Primul Război Mondial

*Ambasadorul
Franței la București,
Excelența Sa Philippe
Gustin*

Ziua Infanteriei sărbătorită la Topraisar

30 aprilie 2012. Cu prilejul Zilei Infanteriei Române, Brigada 9 Mecanizată „Mărășești”, în colaborare cu Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria”, filiala Constanța, a organizat în garnizoana Topraisar o serie de activități pentru a marca acest moment deosebit pentru militarii infanteriști, care reprezintă arma cu cele mai mari efective din Armata Română. La ceremonialul militar și religios, organizat la Monumentul Eroilor Regimentului 34 Infanterie, au participat elevi din Constanța, Agigea, Grădina, Techirghiol și Topraisar, cadre militare în rezervă și în retragere, familii ale militarilor din Batalionul 341

Infanterie „Rechinii Albi”. Preotul militar Dragoș Ciobanu a oficiat o slujbă religioasă în memoria eroilor Regimentului 34 Infanterie căzuți pe un drum de luptă care a început la Turtucaia, în 1916, și se încheie în Afganistanul zilelor noastre. După depunerea coroanelor de flori și defilarea Gărzii de onoare, invitații au participat la un exercițiu demonstrativ de instrucție de front și au vizitat expoziția de armament, tehnică de luptă și echipamente specifice cu care militarii batalionului au participat la misiuni în teatrele de operații din Kosovo, Irak și Afganistan. La clubul unității a fost prezentat filmul „Jurnal de front”,

Aspect de la ceremonialul organizat în cazarma Topraisar

o incursiune în pregătirea militară specifică misiunilor în teatrele de operații internaționale. ■

Grupaj realizat de Col. (r) Remus Macovei - președintele Asociației Naționale Cultul Eroilor, filiala Constanța

La Monumentul Eroilor Regimentului 57 Aviație Vânătoare

20 iulie 2012. În cazarma Aerodromului Mihail Kogălniceanu, la Monumentul Eroilor Regimentului 57 Aviație Vânătoare, s-a desfășurat un ceremonial militar cu ocazia sărbătoririi Zilei Aviației Române și a Forțelor Aeriene. Evenimentul a fost organizat de filiala constănțeană a ARPIA, condusă de comandorul (r) Teodor Petriman. Au participat personalul militar al Aerodromului Mihail Kogălniceanu, cadre în rezervă și în retragere, membri ai familiilor aviatorilor care și-au desfășurat activitatea în fostul Regiment 57 Aviație Vânătoare. Comandantul Aerodromului Mihail Kogălniceanu, comandorul Adrian Vasile, a dat citire mesajelor adresate de ministrul apărării naționale și de șeful Statului Major al Forțelor Aeriene.

În alocuțiunile lor, comandorul (r) Teodor Petriman, președintele

ARPIA – filiala Constanța, și col. (r) Remus Macovei, președintele Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, filiala Constanța, au rememorat crâmpoșele din istoria Regimentului 57 Aviație Vânătoare,

unitate de elită a Armatei Române. S-a păstrat un moment de reculegere în memoria celor 20 de piloți care și-au pierdut viața în diferite catastrofe aviatice. Ceremonialul s-a încheiat cu depunerea de coroane de flori din partea Aerodromului Mihail Kogălniceanu, ARPIA, Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, a Sindicatului Cadrelor Militare Disponibilizate și a Ligii Maiștrilor din Marina Militară. ■

La Monumentul Eroilor R. 341

Militarii, față în față cu Brâncuși

La începutul verii acestui an a avut loc la Tg. Jiu congresul anual de dacologie cu o tematică dedicată personalității și operei lui Constantin Brâncuși. Dacologia este o restrângere a tracologiei, preocupată a demonstra prin diverse voci, venite, din păcate, de la prea puțini istorici, că suntem mai mult daci decât romani, ceea ce ar explica multe din atitudinile noastre ieșite din istorie așa cum sunt.

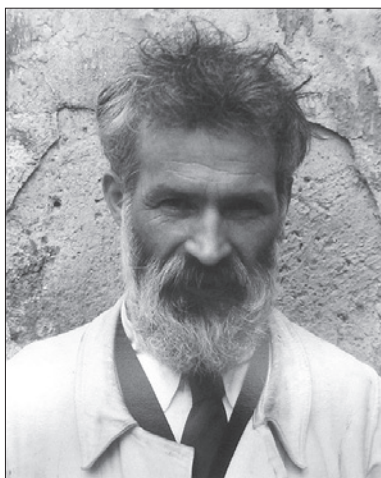
Lume multă, vorbe multe, unele pertinente și credibile, altele fantezii, credințe și speranțe.

Printre participanți și câțiva militari în rezervă care, prin comunicările lor, au încercat să surprindă legăturile directe ale lui Brâncuși cu armata și cu cinstirea eroilor căzuți pentru patrie. Generalii Petre Stoica și Grigore Buciu și-au exprimat punctele de vedere, relativ diferite, asupra ansamblului monumental de la Tg. Jiu. Comunicările se completează reciproc, punând în evidență un lucru, și anume: Brâncuși, care era un creștin profund, a pornit în proiectul său de la Legea cultului eroilor aflată atunci în vigoare și a conceput un ansamblu simbolic care include sintetic nu numai opera propriu-zisă, polisimbolică de altfel, ci și râul, bulevardul, biserica din mijlocul Bulevardului, dedicată eroilor și terminată în 1937, odată cu operele brâncușiene, și parcul unde este coloana, din fața cazărnilor militare. Concepția ar răspunde organizării unei ceremonii grandioase de pomenire liturgică a eroilor în Ziua Înălțării. Fiecare element are propria-i simbolistică, multiplă, în funcție de accepțiune,

dar luate în ansamblu se iradiază reciproc într-o înțelegere coerentă. Domnul general Stoica vorbește de aceste simboluri și le pune în evidență datele tehnice.

Generalul Mircea Chelaru, în stilul său bine cunoscut, a încercat să convingă că strămoșii daci aveau o gândire complexă și superioară, ce încadra lumea și viața într-un tot unitar.

Istoricul militar, generalul Florian Tucă, a evidențiat pe

baza datelor de arhivă că tânărul Brâncuși a făcut stagiul militar la vârsta de 26 de ani, la Regimentul 18 Infanterie Gorj. A făcut stagiul cu termen redus, fiind absolvent al Școlii de Arte Frumoase din București. Regimentul era o unitate de elită și-și avea sediul în Craiova. Au fost arătate calitățile și inițiativele militarului Brâncuși, precum și faptul că peste ani, militarii aceluiași regiment vor săpa și căra materiale pentru viitoarea Cale a Eroilor și la monumentele din parc.

Munca lor obștească cu valoare de jertfă spiritual-simbolică amintește de cea a cetățenilor

Atenei antice, care au muncit ei înșiși ca o ofrandă, pentru înălțarea templelor de pe Acropole.

Comandorul (ret.) Marius Popescu a ținut o interesantă comunicare despre „Piatra de hotar”, ultima lucrare făcută pentru țara sa de Brâncuși. Cum arată și numele, este vorba despre o bornă de hotar, comandată în anul 1944, pentru a marca granița restabilită după eliberarea Transilvaniei de sub ocupația hortistă.

Lucrarea s-a vrut a fi un simbol al păcii și nu al despărțirii, al delimitării, deoarece redă într-o altă abordare tema sărutului și a îmbrățișării. După război, nu au fost bani pentru finalizarea proiectului, astfel că cele câteva exemplare de borne de hotar au fost uitate într-un depozit până în prezent. S-a aflat despre ea în 2001, când i-a apărut imaginea pe o medalie aniversară.

Profesorul Mihai Popescu, de la Biblioteca Militară Națională din București, s-a ocupat de rădăcinile străvechi ale artei lui Brâncuși. Din multele citate pe care le-a folosit rezultă că Brâncuși dezavua credința unora că operele lui sunt cubiste, abstracte, moderniste, el considerându-le rezultatul firesc al unor simboluri țărănești străvechi, pe care românii le-au folosit în crearea ambientului țărănesc, din vremuri imemorabile, chiar dacă de multe ori nu le mai știau înțelesul.

Generalul Nicolae Spiroiu, fost ministru al apărării naționale, nu a susținut nicio lucrare, în schimb a condus cu multă acuratețe și discernământ una dintre secțiunile congresului. ■

G.B.

O scrisoare pe adresa redacției

Distinsă redacție,

Vă scriu pentru prima dată și, recunosc, destul de târziu, spre amărăciunea mea, căci o boală nemiloasă m-a atins locomotor și, dacă particip la toate manifestările dedicate Eroilor și sărbătorilor naționale, o fac pentru că sunt ajutată de prieteni (edili, preoți, instituții...).

M-am alăturat cu toată responsabilitatea biroului de conducere al filialei "Mareșal Al. Averescu" din Pechea, județul Galați, pentru că am studiat cu atenție programele și scopul Asociației Naționale "Cultul Eroilor".

De ce m-au primit ca membru în Asociația Națională "Cultul Eroilor"? Ca profesie, sunt învățătoare gr. I. În țară sunt cunoscută ca rapsod și culegător de folclor, dar și ca profesor instructor al clasei de arte "Inițiere folclor" și referent gr. I A în cadrul Secției de cercetare, care aparține Centrului Cultural "Dunărea de Jos", Galați.

Pe drumul spinos al cercetării culturii spirituale a neamului am pornit cu mai bine de 40 de ani în urmă, din dorința de a cunoaște și de a aduna, ca apoi să le pot valorifica, prin transmitere noii generații, documente care să ateste istoria neamului. Cultura populară, prin cele două componente ale sale – tezaurul spiritual și vestigiile materiale – este singura în măsură să ne mai poată apăra identitatea noastră de neam și de teritoriu. Aceste documente în versuri și în proză le-am încredințat unor reviste folclorice din Iași și din București. Spre bucuria mea, toate se află în arhivele acestor instituții.

De asemenea, societățile de radio și de televiziune din Iași, București și Chișinău ne-au apreciat valoarea documentară și estetică a doinelor, baladelor, cântecelor din război și mărturiilor din război pe care noi le-am adunat și pe care le-am transmis fidel.

Pentru această contribuție, am fost răsplătită cu Medalia Jubiliară "90 de ani de la înființarea SMECR, 1919-2009".

Dețin mărturii de mare valoare ale unor veterani, prizonieri de război, fapte de arme de pe front, balade despre marii domnitori ai Neatârării și Unirii.

Vă trimit o fotografie de la o activitate a filialei "Cultul Eroilor" Galați la care am participat și eu cu un grup de eleve cu care pregătisem un colaj de cântece patriotice. Vă trimit o fotografie de la acel eveniment. Mă aflu în prezidiu alături de regretatul

contraamiral Traian Anderson și de alte distinse personalități. În memoria Eroilor am cântat atunci o rugă ce-mi aparține. Iată versurile:

Fă, Doamne, un scurt popas!

Fă, Doamne, un scurt popas

Să vezi câți au mai rămas!

Dragilor, de când v-ați dus,

Peste voi timpul s-a pus.

S-a pus timpul rând pe rând

De când v-ați dus în mormânt.

Cât ați trăit pe pământ,

Ați trăit cum ați putut.

De-ați avut, de n-ați avut,

Nimenea nu v-a știut.

Ca o făclie ați ars

Pân' s-a stins al vostru glas.

Pentru noi voi ce-ați rămas?

Eroii noștri-ați rămas.

Înalț rugă către cer

Și vin, Doamne, ca să-ți cer

Dă-le, Doamne, în mormânt

Ce n-au avut pe pământ!

Cu puterea ce o ai,

Dă-le liniștea din Rai.

Și cu roua de pe flori

Fă-i, Doamne, nemuritori! ■

Steriana FRIGIOIU

Comuna Pechea, jud. Galați

*În prezidiul unei adunări de comemorare a eroilor.
Prima din dreapta, autoarea scrisorii, doamna Steriana Frigioiu*

Uniunea Populară Germană pentru Îngrijirea Mormintelor de Război, asociație de utilitate publică aflată sub patronajul Președintelui Germaniei, a organizat – prin filiala landului Meklenburg-Vorpommern – o Tabără de tineret germano-română care a avut ca obiectiv executarea de lucrări de întreținere a parcelei militare germane din Cimitirul central Constanța. La activitatea care s-a desfășurat în perioada 12-22 iunie 2012 au participat 11 tineri germani din localitatea Gelbensand, coordonați de profesorii Petra și Holger Klawitter, și 11 tineri de la Colegiul “Andronic Motrescu” din Rădăuți, coordonați de profesoarele Cristina Angelica Grujincu și Cristina Florea. Tinerii au efectuat lucrări de întreținere constând în îndepărtarea ruginii de pe împrejmuirea exterioară (lanțul exterior și stâlpii de susținere), vopsirea împrejmuirii

Tabăra de voluntari germano-română la Constanța

exterioare, curățirea celor 205 însemne de căpătâi și a monumentului central, amenajarea căilor de acces și îndepărtarea resturilor vegetale existente în zonă.

Programul tinerilor voluntari europeni a cuprins și vizite la obiective din Constanța (Muzeul Marinei, Portul Maritim, Mamaia), Cimitirul de onoare “Mircea Vodă”, Monumentul de la Adamclisi,

Mănăstirea Sfântul Andrei, Delta Dunării, Palatul Parlamentului și Muzeul Aviației din București.

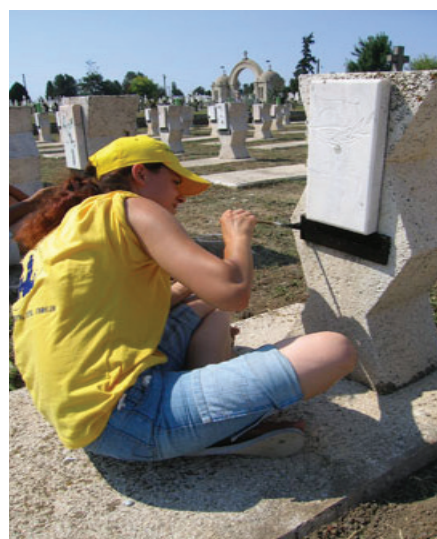
Desfășurarea în bune condiții a taberei a fost posibilă și datorită sprijinului acordat de Asociația Națională Cultul Eroilor “Regina Maria”, filiala Constanța.

La ceremonialul de închidere a taberei, organizat de A.N.C.E. “Regina Maria”, filiala Constanța, au participat: subprefectul Aidun

Curt Mola, reprezentantul Uniunii Populare Germane pentru Îngrijirea Mormintelor de Război, dr. Cristian Scarlat, și reprezentanții filialelor constănțene ale A.N.C.E. "Regina Maria", filiala Constanța, Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră, Uniunii Naționale a Veteranilor de Război, Sindicatului Cadrelor Militare Disponibilizate și Forumului Democrat German, precum și reprezentanți ai Ligii Maiștrilor Militari din Marina Militară și Ligii Militarilor Profesioniști și elevi de la Colegiul Național "Mircea cel Bătrîn".

Profesoara Petra Klawitter, șefa taberei, a predat Parcela de onoare a militarilor germani reprezentantului administrației Cimitirului Central, după care s-au depus coroane de flori. Din partea Prefecturii Județului Constanța au fost înmânate diplome tuturor participanților la Tabara de tineret germano-română. ■

Paul OȚELEA

Ansamblul Monumental „Mihai Viteazul”

Monumentul din imaginea alăturată, reprezentând bustul întâiului întregitor de glie și neam, Mihai Viteazul, flancat de două tunuri, se află în cazarma U.M. 01434 Sibiu, comandant col. dr. ing. Stelian Popescu. Realizată de artistul plastic Valentin Tănase, directorul Studioului de Arte Plastice al Armatei, lucrarea a fost inițiată și susținută financiar de „Serviciul Logistic 2” al armatei și de unitatea gazdă, care de acum încolo va purta numele marelui voievod.

Pe soclu este gravată în granit negru inscripția: **Mihai Viteazul 1599-1601**. Sub numele voievodului

sunt înscrise cuvintele metaforice ale marelui istoric Nicolae Iorga:

UITÎNDU-L PE MIHAI VITEAZUL, ACUM ȘI ÎNTOTDEAUNA, AR FI SĂ NE UITĂM PE NOI ÎNȘINE, SĂ PĂRĂSIM URMA NOASTRĂ.

Sibiul merita un astfel de monument arhitectural, despre care cu peste 40 de ani în urmă s-a discutat și s-a scris mult, dar totul a rămas în uitare. A recuperat această nepăsare o unitate militară a Ministerului Apărării Naționale, care merită toate felicitările. ■

Colonel (ret.) Victor NEGHINĂ

Protestul ASOCIAȚIEI NAȚIONALE CULTUL EROILOR „REGINA MARIA”

În legătură cu înhumarea rămășițelor lui Nyiro Jozsef la Odorheiu Secuiesc

Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” își exprimă indignarea și îngrijorarea față de acțiunile autorităților din Ungaria conjugate cu cele ale unor lideri locali, reprezentanți ai autorităților locale, privind intenția agresivă de a înhuma la Odorheiu Secuiesc rămășițele lui Nyiro Jozsef.

Membrii Asociației noastre, care își consacră timpul și efortul păstrării memoriei eroice a poporului român, conservării cimitirelor și operelor comemorative de război, consideră ofensatoare această acțiune desfășurată pe teritoriul nostru național, cu implicarea directă a Parlamentului Ungariei și fără acordul expres și explicit al autorităților române.

Intenția de a utiliza în această acțiune ceremonialul specific Ungariei, cu imnul de stat și drapelul acestei țări, cu garda militară în ținuta honvezilor, precum și vizitarea de către un număr foarte mare de cetățeni unguri a fostei granițe a Ungariei în centrul Ardealului nu constituie decât o rememorare nostalgică a situației din timpul Dictatului de la Viena.

Ne întrebăm dacă este moral, democratic și civilizată, ca un stat vecin și prieten, membru al Uniunii Europene, să se comporte atât de ofensator față de poporul român.

Oare ne-am pierdut suveranitatea asupra teritoriului național și autoritatea politico-administrativă în unele zone, ca să se întâmple astfel de lucruri?

Nyiro Jozsef a fost un susținător activ al Partidului „Crucile cu Săgeți” condus de Ferenc Szalasi, forță politică responsabilă moral pentru crimele abjecte împotriva evreilor din Ungaria, respectiv din Transilvania ocupată de horthyști, și împotriva multor cetățeni români nevinovați. Activitatea sa jurnalistică și literară din perioada războiului a fost impregnată de ideologia fascistă, de radicalismul ultranaționalist și

șovin, de antisemitism, antiromânism și xenofobie. Într-un document din Arhivele Statului din Cluj Napoca se arată că, în zilele premergătoare intrării în Transilvania a trupelor de ocupație horthyeste, Nyiro Jozsef împreună cu alte persoane, lideri locali maghiari, au instigat la crimă, bătăi și distrugerii în rândurile românilor și ale bisericii ortodoxe din Cluj, Florești și Someșeni.

Un reprezentant al minorității maghiare, Geza Hegedus, îl prezintă pe Nyiro ca un instigator la război, la asasinat în masă, criminal de război în sensul penal al termenului.

Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” protestează împotriva acestei restaurații a memoriei unui nazist – antisemit și antiromân – în numele zecilor de mii de evrei din Transilvania ocupată, trimiși în lagăre și exterminați, în numele morților români de la Trăsnea, Ip și Moisei, în numele miilor de refugiați români și în numele tuturor militarilor români căzuți pentru eliberarea Ardealului de Nord-Vest.

Suntem solidari cu poziția Guvernului României de a stopa această încercare ofensatoare și ne-europeană a Parlamentului Ungar și a primăriei din Odorheiu Secuiesc de a cinsti memoria unui personaj reprobabil, pe care orice societate civilizată îl dezavuează.

Sperăm, de asemenea, că Ungaria va înțelege în cele din urmă că politica de forță și cea a faptului împlinit pe teritoriul altui stat sunt neavenite și contravin normelor europene.

Noi, care știm câtă durere au provocat extremismele, nu dorim reactivarea resentimentelor în acest climat fragil al crizei prin care trece Europa. ■

**Biroul Executiv Central al Asociației Naționale
Cultul Eroilor „Regina Maria”**

Sunt oameni trecuți de prima tinerețe, dacă le privești chipul crestat de trecerea anilor. Dar sufletul de după chip a rămas tânăr și dedicat unei cauze perene. Această motivație, asumată de bună voie, ține sufletele treze, ca într-o veghe mistică prin care, dacă o poți învinge, ai șansa să guști o fărâmă de eternitate. Dacă nu cumva eternitatea este marea iluzie cu care ne amăgim în stingerea zilnică.

Cultul eroilor a făcut din mulți oameni, îndeosebi dintre cei ce au purtat uniforma armatei române, să-și găsească menirea la bătrânețe și să-și canalizeze energiile spre ținerea în lumină a semnelor unei istorii ce s-a clădit pas cu pas pe moartea părinților și bunicilor noștri, dintr-un șir de generații fără de început.

Fiecare dintre noi, dacă am fi suficient de impregnați de simțul patriotic și responsabilitatea civică firească, ar trebui să ne simțim angajați în menținerea memoriei

celor de dinaintea noastră, care s-au jefrit pentru noi, înaintea încă de a le fi urmași.

Generațiile prezente, chinuite de incertitudini și fascinate de cotidianul consumist și fără valoare, dar și generațiile viitoare, care, sperăm cu toată inima, să trăiască altfel, au nevoie de reperele istoriei, pentru a se identifica, fiecare, cu ceva peren și definitiv, care să le

ing. Ioan Judea. Domnia sa a reușit să sensibilizeze autoritățile locale din întregul județ Mureș, pe dascăli și preoți, pentru a ține vie tradiția de cinstire a eroilor neamului românesc. Printr-un efort demn de toată lauda, care s-a întins de-a lungul mai multor ani, s-a reușit întocmirea unor documentare complete despre eroii și martirii români căzuți în

Oameni care sfințesc locul

potențeze încrederea și viitorul. Și fiindcă nu ne putem lăsa scufundați în imaginea țigănească a lui înhață ce poți și roade tot, astăzi, la umbră, sunt printre noi oameni de excepție și organizații obștești care se gândesc la aceste lucruri și acționează cu hărnicie.

Una dintre ele este Asociația Națională Cultul Eroilor „General Ștefan Gușă” din Târgu Mureș, condusă de domnul colonel (ret.)

Colonel (ret.) ing. Ioan Judea

Am întâlnit de-a lungul anilor mulți oameni dedicați unor cauze nobile și foarte stăruitori în atingerea țelurilor pe care și le propun. Unul dintre ei, pe care l-am cunoscut în vara aceasta, este profesorul de matematică din comuna Arcani, situată la vreo 15-20 km vest de Tg. Jiu, pe drumul ce duce la Mănăstirea Tismana.

Este un om deosebit pentru că are o preocupare deosebită și a reușit, prin stăruință și inteligență, să obțină și sprijinul autorităților administrative locale. Un om cu simțul civic dezvoltat, îndrăgostit de tradițiile culturale și istorice ale localității lui de

baștină. Din această pasiune a luat naștere un original muzeu sătesc care-i poartă numele. Măcar atâta pretenție de recunoștință obștească!

Scriu despre acest lucru deoarece este vorba despre un cult, cultul strămoșilor. Îl găsești aici în obiecte devenite rare, în informații scrise și imagini despre oameni care au făcut onoare acestui sat. Și sunt de toate felurile. Pereții unei întregi încăperi, din trei, le sunt dedicați. Sunt afișate liste întregi cu preoți din sat sau proveniți din sat, intelectuali de toate specialitățile, dar mai ales mulți specializați în magistratură și drept, dar și comercianți, medici și profesori.

Și printre ei, la loc de cinste un panou mare ce-ți ia ochii din ușă, pus sub deviza eroilor neamului, o listă cu toți sătenii care au fost la războaie, revoluții și răscoale, din toate timpurile, în măsura în care au putut fi identificați. Este o listă a viilor, cum s-ar zice în termeni bisericești, căci lista îi conține pe toți cei care au fost, au văzut, au luptat și s-au întors la casele lor.

Ceilați eroi, căzuți în luptă, au un monument de marmură afară, cu numele săpate pe una din fețe, ridicat într-o piațetă dintre muzeul amintit și intrarea în biserică.

M-a impresionat că numele întorșilor din război și ale tuturor celor ce au plecat din sat pe la școli

războaie și revoluții și despre operele comemorative închinatelor lor. Astfel de documente, puse sub sigla asociației județene, există la ora actuală în fiecare comună, oraș și municipiu. Un exemplar se află la primărie, iar unul la filiala județului Mureș a Asociației Naționale Cultul Eroilor. Inițial sugestiv „Cărți de Aur” ale localităților, ele conțin listele nominale ale eroilor căzuți și înmormântați pe raza comunei, defalcate pe războaie, cimitire și satele componente ale comunei. Ba mai mult, sunt lăsate liste albe și pentru satele în care până acum n-au fost semnalate morminte ale celor căzuți în războaie.

Majoritatea cimitirelor și mormintelor sunt în evidență și îngrijirea Bisericii Ortodoxe Române, preoții din satele și comunele județului făcându-și cu prisosință datoria de pietate creștinească față de cei căzuți la datorie. Acolo unde s-au știut, au fost trecuți în aceste cărți și numele celor uciși în represuniile imperiale

austro-ungare pe timpul revoluției de la 1848-1849, precum și copiii căzuți victime ale războiului.

Și află multe din aceste liste. De pildă, în comuna Adămuș, se poate constata că în Primul Război Mondial a căzut Rostaș Iosif, iar în Al Doilea Război Mondial a căzut Rostaș Vasile, ca să nu mai spunem că uneori același nume de familie apare de 3-4 ori, pentru o singură conflagrație. Aceste amănunte adunate între coperte spun mult despre durerea unui neam care a îndurat multe și care trebuie să se trezească și să nu-și mai accepte umilirea măcar din respect pentru aceste jertfe.

Ce înseamnă cartea de aur a localității și cum s-a făcut ea, o spun primarul și secretarul primăriei din Adămuș: „Această lucrare s-a elaborat cu multă insistență din partea autorului, dar acum când este finalizată îi putem aprecia valoarea adevărată. În cuvinte puține, exprimă foarte multe adevăruri istorice, din care

rezultă clar înaltul sacrificiu al înaintașilor pentru a păstra aceste sfinte meleaguri românești.” Este o apreciere cum nu se poate mai onestă și mai dreaptă despre omul colonel (ret.) ing. Ioan Judea și despre roadele muncii sale.

Am fi însă nedrepti dacă nu am menționa și meritele întregului consiliu director al filialei ANCE și ale acelor mulți inimoși care au lucrat pentru împlinirea acestui proiect.

De altfel, la nivelul județului, Asociația a redactat în două volume „Cartea cărților de aur”, prin care, așa cum menționează autorul, același colonel (ret.) ing. Ioan Judea, „Cinstind memoria eroilor și martirilor, ne cinstim țara, județul și localitatea în care ne-am născut, ne respectăm pe noi și pe cei care conviețuim într-o Europă unită și o lume civilizată, lipsită de războaie și sărăcie, spre care tindem noi și urmașii urmașilor.” **(Grigore Buciu)**

■

Pupăză din Arcani

să se facă oameni privesc parcă spre vitrinele din centrul sălii, ce adăpostesc expozate străvechi, precreștine, unele din neolitic. Suflete ce-și priveghează istoria, datorită unui dascăl gorjan ce nu a suportat să vadă memoria și cultura satului său risipite și uitate. Muzeul este în esență etnografic, satul, unul dintre cele mai răsărite din Gorj, având până la electrificare, vreo 27 de mori de măcinat, gatere și vâltori în funcțiune pe Valea Jaleșului. Nu mai este niciuna. A fost și un mare centru de olari, cu modele de străchini și de vase

amintind de cele dacice, cu alveole și brâie discrete de ocru sau galben pal, pe culoarea naturală a pământului ars.

Căruțele lor le-am întâlnit în tinerețea mea, când își vindeau străchinile și ulcelele în preajma zilelor de pomenire a morților și a marilor praznice. Că nu era bine să dai de pomană decât în “strachină” de pământ și cu linguri de lemn. Dar toate au fost, acum se dă în orice, dacă se mai dă, căci în Arcani nu mai este nici măcar un olar. Mai este doar profesorul dăruit de Dumnezeu cu suflet revărsat,

Grigore Pupăză, care a strâns în muzeul lui juguri, pluguri, stup de nuiele, roți de moară cu rotire orizontală, furci de tors și stâlpi de casă din care au izvorât ideile lui Brâncuși, parizianul din Hobita de peste deal, dacă o iei în linie dreaptă, oale, ulcele, străchini și ulcioare. Și numele intelectualilor și eroilor satului să le privegheze. Dacă ne gândim bine, toate acestea sunt chiar sufletul ce nu trebuie lăsat pradă hoților, care după cum se știe pot fura și apa Jaleșului. ■

**General de brigadă (ret.)
Grigore BUCIU**

În 12 noiembrie 2012, de Ziua Topografilor Militari, în prezența șefului Statului Major General, domnul general locotenent Ștefan Dănilă, a avut loc ceremonialul de dezvelire a bustului Domnului Unirii Principatelor Române, colonelul Alexandru Ioan Cuza, în timpul căruia a fost înființat, acum 153 de ani, primul serviciu topografic militar, ale cărui tradiții le continuă Direcția Topografică Militară „General de Divizie Constantin Barozzi”. Ridicat în incinta cazărmii, din inițiativa șefului Direcției

Topografice Militare, domnul colonel ing. Marin Alniței, monumentul este opera artistului plastic Valentin Tănase. Cu acest prilej, Direcția Topografică Militară a primit Drapelul de luptă. Conducerea Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, al cărei sediu se află în această cazarmă, transmite și pe această cale felicitări personalului Direcției Topografice Militare la acest eveniment important din istoria unității.

**General de brigadă (ret.)
Petre STOICA**

Poșta redacției

Col. (ret.) dr. ing. Aurel Amzică, Brașov. Vă mulțumim și așteptăm cu interes fotografiile originale sau pe format electronic (nu xeroxuri!) ale unor militari care au participat la ultima conflagrație mondială. Desigur, fiecare fotografie trebuie să fie însoțită și de câteva date: pe cine reprezintă, în ce împrejurări a fost făcută fotografia, vreo întâmplare din viața personajului respectiv etc.

Colonel (r) Vasile Murariu, Piatra Neamț. Am reținut spre publicare prezentarea Monumentului Vânătorilor de Munte din Primul Război Mondial, ridicat în orașul Târgu Neamț. Din păcate, fotografia xeroxată nu poate fi publicată!...

Colonel (ret.) Ioan Cordovan, Bistrița. Am reținut spre publicare articolul despre Regimentul Grăniceresc din Năsăud. Vă rugăm să aveți în vedere pentru viitor ca materialele propuse pentru publicare să nu depășească șapte pagini culese la calculator cu corp de literă 14.

Prof. Gabriela-Dănuța Breceanu, Constanța. Cu permisiunea Dvs, însemnarea „La Tătari, în memoria eroilor tătari”, și-ar putea găsi locul într-un număr viitor al revistei noastre. Cu o singură condiție: fotografiile să fie trimise pe adresa electronică a redacției, scanate în format JPEG, la o rezoluție de cel puțin 300 dpi.

Prof. Cornelia Ghinea, Pitești. Așteptăm cu interes însemnările Dvs. bazate pe documente de arhivă. De data aceasta, am reținut pentru publicare povestea tragică a celor doi frați Ion și Toma Rânzescu, căzuți pe câmpul de luptă în aceeași zi (28 octombrie 1942) în atacul de pe Dealul sud-vest Klețkaia, pe Don, pe care ați intitulat-o: Împreună pe câmpul de luptă, împreună la moarte! Dacă între timp găsiți și portretele celor doi eroi, vă rog să le trimiteți pe adresa de email: dimitruroman@yahoo.com. ■

D. Roman

Revista România Eroică a împlinit 15 de existență! Este un succes pe care ne-am fi dorit să-l sărbătorim într-un cadru mai larg, eventual cu editarea unui număr special. Din păcate, lipsa resurselor financiare ne-a obligat să batem pasul pe loc. Este trist că, în acest an, abia am reușit să scoatem două numere de revistă din patru, așa cum ne-am obișnuit cititorii și așa cum prevede programul redacțional.

Să fie, oare, o întâmplare că publicațiile de nișă, cum se spune în limbajul gazetăresc, așa cum este și revista noastră, sunt sortite să trăiască de azi pe mâine? Nici vorbă! Răsfoind paginile revistei "Cultul Eroilor Noștri", devenită ulterior "România Eroică", din perioada interbelică, am avut surpriza neplăcută să constat că în toate editorialele de început de an redacția deplângea starea precară – financiară, se înțelege – în care se zbătea, fiind silită să aștepte cu șpalturile în sertare până găsea banii necesari tiparului. Și cu toate acestea, redacția n-a abdicat niciun moment de la crezul său! Revista

15 ani!!!

a ajuns de fiecare dată la cititorii săi, chiar dacă uneori a fost nevoită să-și restrângă numărul de pagini sau să apară cu două numere (și ele restrânse) într-unul singur.

Încheim încă un an cu buzunarele redacției goale! Și totuși, mergem mai departe cu speranța că la anul va fi mai bine! Este încrederea pe care ne-o dau cititorii noștri și toți românii care n-au uitat niciodată că și din familiile lor s-au ridicat eroi. Și că e bine să le aprindem din când în când câte o lumânare și să le pomenim numele și faptele. Paginile revistei, iată, le sunt deschise.

Am salutat cu mare bucurie răspunsul oamenilor de bine la apelul redacției. Da, avem nevoie de fonduri pentru a tipări revista. Lumea a înțeles acest strigăt disperat și ne-a sărit în ajutor. Dar, după cum puteți singuri constata,

citind lista publicată pe coperta a doua a revistei, au răspuns apelului nostru tot oamenii cu venituri modeste, în majoritate ofițeri, maiștri militari și subofițeri în rezervă. Le mulțumim pentru gestul lor atât de generos și-i asigurăm de toată considerația noastră.

Am primit în acest sfârșit de an și câteva mesaje de salut. Da, cititorii n-au uitat că România Eroică a ajuns la vârsta de 15 ani! Vă mulțumim, oameni buni, și vă dorim un an nou plin de bucurii și împliniri. La mulți ani!

REDACTIA

Facem loc în această pagină unui mesaj venit din partea domnului academician Răzvan Theodorescu. Aprecierile Domniei Sale ne onorează. Vă mulțumim, domnule academician! ■

Am avut recent prilejul să consult câteva publicații ale Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”. Felul în care diferite regiuni ale țării își prezintă eroii, textele bine documentate și imaginile pe măsură fac din aceste publicații o deplină și firească ilustrare a cuvintelor istoricului național Nicolae Iorga: “ Neamul devine etern prin cultul eroilor!”

Un popor care-și cinstește înaintașii jertfiți pe altarul Patriei stă cu fruntea sus în istorie și lucrul nu trebuie uitat. Am cunoscut Asociația Națională Cultul Eroilor pe când eram Ministru al Culturii și Cultelor și am căutat să cooperez decent cu distinșii săi reprezentanți. Îi admir pentru abnegația lor, pentru tot ceea ce fac dezinteresat și devotat, aducându-le acum public omagiul meu. ■

Acad. Răzvan Theodorescu

La Țebea lui Iancu

Avram Iancu, unul dintre conducătorii revoluției de la 1848 din Transilvania, s-a născut în localitatea Vidra din Munții Apusenii, într-o familie de moși înstăriți. El a studiat dreptul la Cluj și a murit la 10 septembrie 1872, la Baia de Criș, fiind îngropat în localitatea hunedoreană Țebea, lângă "Gorunul lui Horea".

În ziua de 9 septembrie 2012, au avut loc la Țebea, capitala spirituală a Țării Moșilor, evenimentele prilejuite de comemorarea a 140 de ani de la trecerea în veșnicie a eroului național Avram Iancu. Manifestările, organizate de Societatea Patriotică „Avram Iancu”, în colaborare cu județele Cluj, Hunedoara și Alba, au debutat cu slujba Sfintei Liturghii,

oficiată în vechea biserică din Țebea de un sobor de ierarhi, condus de Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Mitropolitul Ardealului. La final, a fost oficiată slujba de pomenire a celui care a rămas cunoscut în memoria românilor drept Craișorul Munților.

La eveniment a participat și o delegație formată din colonel (ret.) Păsărin Grigore, președintele filialei Dolj a A.N.C.E. "Regina Maria", Duță Costică, membru al filialei Dolj a Asociației Revoluționarilor din Decembrie 1989, și colonel (ret.) Miron Vasile, președinte al filialei Alba, delegație care a depus o coroană de flori, în numele A.N.C.E. "Regina Maria", la mormântul lui Avram Iancu. Prin delegația prezentă la această comemorare, A.N.C.E. "Regina Maria" și-a adus

prinosul de recunoștință așa cum cere tradiția noastră românească, un gest de înalt respect celui care a fost și va rămâne nu numai eroul ardelean, ci și erou al întregii națiuni române.

Coroanele și jerbele depuse atât de reprezentanții autorităților locale și centrale, cât și de oamenii simpli, care simt încă românește, au acoperit în întregime mormântul eroului de la Țebea. ■

**Colonel (ret.)
Grigore PĂSĂRIN**

Constanța

SĂRBĂTORIREA ZILEI EROILOR

Membrii Asociației Naționale Cultul Eroilor "Regina Maria" filiala Constanța au cinstit memoria militarilor români căzuți pe câmpurile de luptă pentru întregirea neamului și apărarea țării participând la ceremonialele militare și religioase organizate cu acest prilej. Astfel, membrii Cercului "Cultul Eroilor" din Liceul "Calatis", împreună cu președintele subfilialei, domnul profesor Emil Corneliu Ninu, au depus o coroană de flori la Monumentul Eroilor din Mangalia; membrii Cercului "Cultul Eroilor" din Liceul "Emil Racoviță", împreună cu președintele subfilialei, domnul col. (r) Andreescu Mihail Gavril, au depus o coroană de flori la Monumentul Eroilor din primul război mondial din Techirghiol; membrii Cercurilor "Cultul Eroilor" din școlile "Mircea Dragomirescu", "Constantin Brâncuși" și "Lucian Grigorescu", împreună cu președintele subfilialei, domnul lt. (r) Nichita Traian, au depus buchete de flori la Monumentul Eroilor din Medgidia. Elevii de la Liceul teoretic împreună cu președintele subfilialei, col. (r) Anghel Marian, au prezentat un moment artistic și au depus buchete de flori la Monumentul Eroilor din localitatea Băneasa.

Elevii de la Colegiul Național "Mircea cel Bătrân" din Constanța, conduși de domnul profesor de istorie Lupu Mihai, și delegația Asociației Naționale Cultul Eroilor "Regina Maria" filiala Constanța, condusă de domnul col. (r) Remus Macovei, au depus coroane de flori la Cimitirul Eroilor din Mircea Vodă. ■

R. M.

Cadrelle militare în rezervă din județul Hunedoara au comemorat împlinirea a 140 de ani de la moartea lui Avram Iancu. Organizată de filiala județeană A.C.M.R.R. „Sarmisegetuza”, președinte col.(r.) Dănilă Moldovan, cu sprijinul celor șase subfiliale și al asociațiilor „Cultul Eroilor” din județ, acțiunea a constituit un bun prilej de a pune în evidență eroismul tragic al moșilor, aici în Pantheonul lor, Munții Apuseni. În puține locuri românești sunt adunate laolaltă, în stâncă și glod, atâtea „odoare” istorice. Cruci, morminte, monumente, obeliscuri și plăci comemorative pomenesc faptele oamenilor locului.

Pentru că se dorea ca

Pe urmele Crăișorului Munților

manifestarea să fie o reconstituire a ultimului drum al crăișorului și nu doar o simbolică depunere de coroane, s-a ales ziua de 8 septembrie 2012, precedentă manifestărilor comemorative la care urmau să participe autoritățile centrale și locale. Rezerviștii militari hunedoreni au fost onorați prin participarea gl. bg. (ret.) Victor

Costanda, din partea conducerii A.N.C.M.R.R. „Alexandru Ioan Cuza”; primarului Devei, ing. Petru Mărginean; comandantul B.26V.M. “Avram Iancu”; col. Călin Buzea; istoricul dr. Ioachim Lazăr și alți invitați. Rezerviștii din Valea Jiului, în frunte cu primarul din Vulcan, ing. Gheorghe Ile, col. (r.) Constantin Fulga, președinte, și

Omagiu eroului național Avram Iancu

col. (r.) Virgil Sanda, secretar al subfilialei, au adus cu ei Drapelul de luptă al B.9 V.M. Firește, o copie a drapelului. Toți participanții au purtat eșarfe tricolore inscripționate: Avram Iancu – 1872-2012, stegulețe tricolore și cocarde.

În piațeta din centrul localității Baia de Criș, unde se adunaseră delegații celor șase subfiliale, fanfara Bg.18 Mc."Banat" a intonat Imnul Național. S-a dat onorul și s-a depus câte o coroană de flori la bustul lui Avram Iancu, ridicat în 1925, operă a sculptorului Corneliu Medrea, și la obeliscul construit în aceeași piațetă, în 1972, operă a sculptorilor Florica Ioan și Emil Merianu, în memoria Eroului național. Regruparea la casa memorială Avram Iancu. Slujba de pomenire la crucea-monument ridicată în 1996 prin contribuția locuitorilor din Baia de Criș a fost oficiată de preotul lt. col (r.) Gheorghe Birău, care a adus cu el și o cruce din lemn folosită în 1872 la moartea lui Avram Iancu de către bunicul său, preot. Primarul

comunei Baia de Criș, domnul Romeo Horia Fărcaș, și-a exprimat bucuria și recunoștința pentru acțiunea rezerviștilor, iar istoricul Ioachim Lazăr a reînviat momente inedite de la funeraliile naționale – cum n-au mai fost și nu vor mai fi pe aceste meleaguri – organizate la plecarea Eroului național, „mort al națiunii” Avram Iancu, din mijlocul nației pentru care s-a jertfit.

Despre împrejurările morții eroului au circulat mai multe variante. Adevăruri bazate pe documente istorice atestă faptul că după insuccesul Revoluției de la 1848, urmărit și hărțuit de autoritățile imperiale – pentru că refuzase înalte distincții oferite ca recompensă pentru apărarea coroanei imperiale pe motiv că nu se înfăptuiseră promisiunile legate de drepturile politice ale românilor – iar ulterior, din 1867, de cele austro-ungare, care se temeau de eventualele revolte pe care Avram Iancu ar fi putut să le aprindă împotriva tendințelor de deznaționalizare practicate de

autoritățile maghiare, Crăișorul s-a retras într-o izolare sfidătoare, autoimpusă, urmată de o peregrinare prin Apuseni. Bolnav și trist, a refuzat toate funcțiile și demnitățile ce i s-au propus și, mai mult decât atât, toate rentele, dând dispoziții ca toată averea ce-i aparținea să fie folosită pentru crearea unei instituții superioare de învățământ, în care tinerii români să studieze dreptul – probabil începuse să creadă că pe cale legislativă ar fi posibilă obținerea drepturilor națiunii sale.

Oamenii din comitatul Zarand – unde mai pâlpăia încă flacăra dorului de libertăți politice ale românilor ardeleni – îl venerau. Aici a dorit să-și ducă și somnul de veci. „Câtă lume am umblat eu – spunea el – țară mai bună, mai dulce, mai bogată, cu oameni mai primitivi ca Țara Zarandului, n-am aflat. Dacă voi muri, numai aici să mă îngropați!”. De aici, de pe prispă casei brutarului Ioan Stupină, unde obișnuia să poposească atunci când venea în Baia de Criș, a plecat sufletul lui dintre cei vii în noaptea de 10 septembrie 1872. Trupul i-a fost așezat pe un catafalc în casa avocatului Ioan Simionaș.

S-au organizat funeralii naționale de către fruntașii comitatului Zarand. Moți călări au dus trista veste prin sate. „Trei zile și trei nopți au tras clopotele bisericilor îndemnând la pelerinaj la Baia de Criș. Pe clădirea sediului comitatului și pe casa lui Ioan Simionaș au fost arborate drapelele românești îndoliate”. Autoritățile locale românești au vegheat la catafalc. La poarta casei unde era depus trupul lui străjuia poliția comitatului Zarand în uniformă de ceremonie. Anunțul funerar s-a dat în numele națiunii române, Avram Iancu fiind declarat erou

Delegația rezerviștilor din Valea Jiului la bustul Craiului Munților

al românilor, mort al națiunii. Să nu uităm că toate acestea se petreceau în Austro-Ungaria, unde procesul de maghiarizare era în derulare.

„Înmormântarea a avut loc în ziua de 13 septembrie 1872, lăncu fiind însoțit pe ultimul drum de circa 4.000 de suflete îndoliate (după alte surse 10.000). Serviciul divin a fost oficiat de către 36 preoți, avându-i în frunte pe protopopii Simion Balint, greco-catolic din Roșia Montană, fostul tovarăș de luptă al lui lăncu, prefect al legiunii de Turda, și Nicolae Mihălțan, ortodox din Brad. În primele rânduri se aflau tovarășii de arme ai lăncului, Simion Balint, Axente Sever, Simion Groza, Mihai Andreica, Nicolae Corcheș și Clemente Aiudeanu.” Atâta mulțime a participat încât atunci când sicriul era depus la Țebea, ultimii participanți erau încă în fața casei fruntașului local Ioan Simionaș, de unde plecase cortegiul.

Considerat ulterior de către autorități o adevărată „Țară românească”, comitatul Zarand a fost desființat în 1876. Ancheta desfășurată după ceremonie, confiscarea fondului strâns prin donații pentru ridicarea unei statui a lui Avram lăncu și arestarea în 1897 a lui Tit Liviu Albini casierul acestui fond – gest ce a stârnit vii proteste din partea românilor transilvăneni dar și din afara granițelor – vădesc teama autorităților față de spiritul lui lăncu care dăinuia încă printre români.

Pe drumul de acum 140 de ani ne-am deplasat și noi, militari rezerviști din Hunedoara și prietenii noștri, în frunte cu fanfara, cu coroane, eșarfe, stegulețe tricolore, intonând marșuri patriotice. Ajunși la Țebea, am depus câte o coroană

Cetină și tricolor la căpătâiul eroilor necunoscuți din Primul Război Mondial

de flori la mormintele prefectilor Ioan Buteanu și Simion Groza, după cum ne spunea colonelul (r.) Dănilă Moldovan, „sunt uitați de mulți dintre cei ce ajung în complexul muzeal”.

Deschisă în acordurile imnului național, ceremonia comemorativă la mormântul Craiului Munților a continuat cu oficierea unei slujbe de pomenire de către trei preoți, depunerea unei coroane și a unei jerbe la mormânt, scurte alocuțiuni rostite de oficialitățile prezente și o evocare rostită de președintele asociației rezerviștilor, fiul de țaran român Dănilă Moldovan, care a îngenuncheat la mormânt, în semn de recunoștință pentru faptele lăncului. S-au interpretat doine și cântece patriotice de către doi talentați interpreți, membri ai asociației. Stegulețele tricolore au fost depuse alături de jerbe de

cetină confecționate de vânătorii de munte din Brad, la crucile ce stau la căpătâiul fiecăruia din cei 40 de eroi necunoscuți din Primul Război Mondial, aduși și înhumați la intrarea în complexul muzeal „Avram lăncu”, parcă pentru a-i fi gardă de onoare Eroului național. S-au înmănat diplome de onoare comemorative participanților. Generalul de Brigadă (ret.) Vasile Bărea a evocat aspecte mai puțin cunoscute despre organizarea, dotarea, instruirea și procedeele de luptă folosite de către lăncierii din oastea Craiului Munților. Stăpânit de emoție, generalul a dat apoi tonul „Marșului lui lăncu” cântat de întreaga asistență într-o vibrație emoțională generală. ■

Colonel (rez.) Adrian RONAI
Foto: maior (rez.) Claudiu MOLDOVAN

Glorie eroilor căzuți pe meleaguri gorjene

Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere Valea Jiului Petroșani, prin președintele său, colonel ing. Constantin Fulga, împreună cu Subfiliala Petroșani a Asociației Naționale Cultul Eroilor

„Regina Maria”, prin președintele său, locotenent colonel (r) profesor Vasile Pop, au demarat o acțiune de punere în valoare a tuturor monumentelor eroilor din zona Văii Jiului, monumente ridicate în cinstea celor jertfiți pentru Țară. Se fac totodată demersuri pentru ca și operele comemorative de război să fie cuprinse, la nivel național, într-o lucrare amplă alături de alte monumente din țară, lucrare ce va vedea lumina tiparului în scurt timp. ■

Claudiu MOLDOVAN

La mormântul eroului Ion Grosaru

Filiala județului Suceava a ANCE „Regina Maria”, Primăria comunei Cornu Luncii, Biserica din Păiseni și Batalionul 32 Mircea Timișoara au comemorat împlinirea a 5 ani de la moartea sublocotenentului post-mortem Ion Grosaru, care a căzut în timpul unei misiuni de patrulare în teatrul de operații din Irak. La ceremonia care s-a desfășurat în satul Păiseni, comuna Cornu Luncii, în ziua de 21 septembrie 2012, ora 13.00, au participat comandantul Brigăzii „Scorpionii Roșii” și comandantul Batalionului 32 Mircea, Timișoara; Cătălin Nichifor, președintele Consiliului Județean Suceava; Ovidiu Dontu, șeful cancelariei Prefectului Suceava; comandantul Centrului Militar Suceava, precum și elevi de la școlile din comună. De asemenea, a participat locotenent-colonelul Postelnicu, loțiitorul comandantului Școlii Militare de Subofițeri Jandarmi din Fălticeni, în fruntea unei Gărzi de Onoare, și un grup de cadre militare din Batalionul 32 Mircea. După slujba de pomenire au fost depuse coroane de flori din partea oficialităților prezente. Elevii școlii din Păiseni, școală care poartă numele eroului, au recitat poezii din creația celui căzut departe de țară. Praznicul de pomenire a fost ținut în praznicarul Bisericii din Păiseni. ■

**Colonel Neculai NIGA
Maistru Militar Principal
(rez.) Dumitru DAVIDEL**

Troița din localitatea Somova, județul Tulcea, ridicată în memoria soldatului Graur D. Petcu, dispărut pe frontul de Est, în anul 1944, și a sergentului Milian P. Vasile, prizonier de război în lagărele din Siberia și fost veteran de război. Troița a fost ridicată de locotenent-colonelul (r) Asiminei P. Emil (pentru unchiul și socrul său) în anul 2011, în locul unde aceștia s-au născut și au trăit.

*Monumentul Eroilor din localitatea
Tirnova, județul Caraș Severin.
Fotografie trimisă de domnul Gl. Bg.
(r) Vasile Cocoșilă*

Localitatea Olteni a fost înființată în anul 1897 de coloniști din Oltenia, împrăștiată în Dobrogea, ca urmare a participării la Războiul de Independență. În cele două războaie mondiale, 33 de locuitori ai comunei au căzut pe câmpurile de luptă pentru întregirea neamului și apărarea României. Trei din fruntașii comunei au murit în închisorile comuniste, iar în decembrie 1989 un sătean a fost ucis în acțiunilor militare care au avut loc în Constanța.

Pentru cinstirea memoriei acestor eroi s-a constituit, la 28 iunie 2009, un comitet de inițiativă care avea ca scop construirea unui monument. Comitetul era format din: președinte – fostul prefect al județului Constanța – domnul Anghel Constantinescu; membri: preotul comunei – Gabriel Dumitru; președintele Asociației Naționale Cultul Eroilor, filiala Constanța – col. (r) Remus Macovei; artistul plastic Gheorghe Caruțiu.

Proiectul monumentului a fost realizat rapid, dar lipsa fondurilor a făcut ca realizarea acestuia să întârzie foarte mult. Doar perseverența domnului Anghel Constantinescu a fost factorul decisiv care a făcut posibilă

În satul Olteni a fost sfințit Monumentul Eroilor

finalizarea monumentului. Din cele 80 de familii existente în sat, 19 au contribuit cu sume bănești, alți locuitori participând la construirea monumentului și la realizarea spațiilor adiacente acestuia. Binevenită a fost și sponsorizarea oferită de senatorul Nicolae Moga.

Joi, 24 mai 2012, de Ziua Eroilor, visul domnului Anghel Constantinescu, acela ca și în comuna sa natală să existe un monument închinat eroilor, a devenit realitate.

Situat în curtea bisericii, monumentul a fost sfințit de părintele Antim, de la mănăstirea

Dumbrăveni, și de preotul Gabriel Dumitru. Au fost depuse coroane de flori din partea A.N.C.E. "Regina Maria", a școlii din localitate și a familiilor ai căror înaintași s-au jertfit pe câmpurile de luptă. Cei prezenți au propus ca un exemplar al Cărții de aur a eroilor localității, realizată cu această ocazie de către domnul Anghel Constantinescu, să se păstreze la școala din comună, la dispoziția copiilor, pentru a-și cunoaște înaintașii și a lua aminte de sacrificiile lor. ■

Colonel (rez.) Remus MACOVEI

Un nou Monument al Eroilor

În comuna Tanacu, județul Vaslui

În fața primăriei comunei Tanacu se înalță un nou monument închinat, așa cum spune și inscripția de pe placa de marmură, „eroilor comunei care și-au vărsat sângele pentru Independența, Libertatea și Neatârănarea neamului românesc în războaiele din 1877, 1916-1918 și 1940-1945”. Ceremonialul de dezvelire și sfințire a monumentului a avut loc în ziua de 1 decembrie 2012. Ridicat din inițiativa primarului Dănuț Dumitriu, monumentul cuprinde, săpate în marmură, numele tuturor eroilor comunei (satele Tanacu, Burghelești și Benești) căzuți pe câmpurile de luptă. Conducerea primăriei a făcut demersurile corespunzătoare pentru repartizarea unui tun demilitarizat, calibrul 76 mm, model 1942, în vederea ambientării monumentului. ■

Foto și text: Adrian LUPU

Sfintirea Troiței Eroilor și Martirilor „ÎNĂLȚAREA DOMNULUI”

Luni, 8 octombrie 2012. În cadrul manifestărilor dedicate împlinirii a 500 de ani de atestare documentară a localității Costești, județul Vâlcea, în prezența a numeroși credincioși (cadre universitare și preuniversitare, oameni de știință și de cultură, ofițeri și subofițeri activi, în rezervă și în retragere, elevi și studenți, țărani etc.) – vâlceni, argeșeni, doljeni, bucureșteni și din alte regiuni ale țării, pe Muntele Arnota, la altitudinea de 1028 m, s-a desfășurat un ceremonial religios și militar de sfintire a Troiței Eroilor și Martirilor „Înălțarea Domnului” - Izvorul Arnotei, eveniment organizat de către Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” – filiala județeană Vâlcea. Sfânta troiță a fost ridicată

la inițiativa și sub coordonarea istoricului Eugen Petrescu, președintele Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, Filiala Județeană Vâlcea, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului

Părinte Arhiepiscop Gherasim al Râmnicului și purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Dr. Emilian Lovișteanu, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului, prin contribuția materială și financiară a mai multor instituții publice, societăți comerciale și români patrioți, creștini ortodocși, din județul Vâlcea și din țară, în memoria:

† Marelui Voievod Matei Basarab (n. 1580 – d. 9 aprilie 1654), Domn al Țării Românești (20 septembrie 1632 – 9 aprilie 1654), la 380 de ani de la urcarea pe tron, domn viteaz, credincios, iubitor și protector al culturii, cel mai mare ctitor ortodox al poporului român, mort în urma unei răni căpătată în Bătălia de la Finta (17/27 mai 1653), și a tatălui său, vel-vornicul Danciu din Brâncoveni, căzut pe câmpul

de luptă la 18/28 octombrie 1599, în Bătălia de la Șelimbăr, bătălie ce a deschis calea spre Alba Iulia și înfăptuirea, de către marele voievod Mihai Viteazul, a primei uniri a tuturor românilor (1599-1600);

† **Fraților eroi Constantin, Grigore și Marcu Castravete**, fii ai satului Pietreni, comuna Costești, căzuți la datorie pe câmpurile de luptă ale Primului Război Mondial (1916-1918);

† **Luptătorilor (partizanilor) din Rezistența Armată Anticomunistă – Grupul Arnota**, uciși în înclăștarea cu trupele de represiune ale regimului comunist în dimineața zilei de 26 aprilie 1949, a treia zi a Sfințelor Paști;

† **Eroilor și martirilor neamului**, din toate timpurile, căzuți în războaie și revoluții.

După constituirea dispozitivului detașamentului de onoare, format din 50 de militari din Garnizoana Râmnicu-Vâlcea, geniști, jandarmi și pompieri – sub comanda maiorului Sorin Panu – s-a trecut la întâmpinarea și deplasarea oficialităților spre locul unde a fost înălțată troița. Ceremonia a început cu intonarea Imnului Național al României și arborarea Drapelului Național pe catarg. Profesorul Eugen Petrescu a vorbit

De la stânga la dreapta:
prof. Eugen Petrescu, IPS Gherasim al Râmnicului, părintele ierodiacon Damaschin

despre semnificația evenimentului. Dumitru Bondoc, autorul *Monografiei comunei Costești*, a făcut o prezentare succintă a istoriei acestor locuri. Slujba de sfințire a fost oficiată de către Înaltpreasfințitul Părinte Gherasim, Arhiepiscopul Râmnicului (care, la cei 98 de ani ai săi, a dorit să fie prezent la înălțătorul eveniment), împreună cu un sobor format din 20 de preoți și diaconi.

Au rostit alocuțiuni: IPS Gherasim; Toma Peștereanu, primarul comunei Costești; gl. bg. (ret.) Constantin Tănase, prim-vicepreședinte al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”; prof. dr. Florin Epure,

director al Direcției Județene pentru Cultură și Patrimoniul Național Vâlcea; prof. univ. dr. Petre Gherghe și prof. univ. dr. Dinică Ciobotea, din Departamentul de Istorie și Relații Internaționale al Universității din Craiova; prof. univ. dr. Alexandru Popescu-Mihăești, președinte al Forumului Cultural al Râmnicului; dr. ing. Mihai Sporiș, lider al Grupului de la Râmnic „România – Grădina Maicii Domnului”; ing. Marian Pătrașcu, membru al Forumului Cultural al Râmnicului; col. (rez.) Marius Balaban, președinte al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, Filiala Județeană Argeș; istoricul George Rotaru, președintele Asociației Naționale de Vexilologie „Tricolorul”; Gheorghe Sporiș, prim-vicepreședinte al Asociației Naționale „VeteranMont” România.

Evenimentul s-a încheiat cu intonarea Imnului Eroilor, depunerea de coroane și jerbe de flori și o masă frățească organizată la Sfânta Mănăstire Arnota. ■

Prof. Eugen PETRESCU

CERCURILE ȘCOLARE CULTUL EROILOR

Copiii din Săpata

Aproape că nu există sărbătoare în satele noastre la care să nu fie prezenți și școlarii, tânăra generație. La noi, în Săpata, acest lucru a intrat în tradiție. Ca profesor de istorie sunt încântat să constat că elevii noștri sunt dornici să cunoască trecutul înaintașilor noștri și să cinstească memoria eroilor. De aceea, mi se pare firesc să-i văd, alături de cei mari, punând o floare la monumentele eroilor, fie la Ziua Eroilor, fie la Ziua Armatei sau la altă mare sărbătoare.

I-am simțit aproape de noi și la activitățile desfășurate, în ziua de 9 mai 2012, la fosta Școală din Dealu Bradului, la Monumentul Eroilor acestui sat, aparținător, acum, de comuna Săpata. Ridicat în anul 1933 (autor Nicolae Kagheorghis, sculptor din Pitești), în memoria celor 29 de fii ai fostei comune Dealu Bradului morți în războiul de întregire (1916-1918), monumentul a fost renovat pentru prima dată în anul 1988 și reabilitat acum, pentru a doua oară, prin inițiativa primarului comunei Săpata,

domnul colonel (r.) Constantin Stanciu, el însuși un mare iubitor al istoriei locale și naționale. La acest monument s-au adăugat și numele celor 24 de eroi căzuți în Al Doilea Război Mondial (1941-1945).

Cu ocazia sărbătoririi zilei de 9 mai, în fosta școală primară – unde a avut loc ceremonia de sfințire a monumentului restaurat și de inaugurare a noului punct medical – au răsunat și glasurile elevilor Școlii Săpata de Jos, care, sub îndrumarea profesoarei Constantina-Cristina Baciu-Lambeanu și a bibliotecarei Teona Truță, au prezentat un program artistic minunat, care i-a încântat pe cei prezenți. Elevii, alături de cadrele didactice, au fost prezenți și la ceremoniile de depunere de coroane de flori la monumentele eroilor comunei. ■

Forin-Gabriel RĂȚOI
Profesor de istorie și directorul Școlii Săpata de Jos, membru al Filialei Argeș, Cultul Eroilor

La inițiativa și prin grija primarului Constantin Stanciu, a fost reabilitat și resfințit Monumentul eroilor având drept motto: „1916 – 1921 Lauri pentru cei morți, Glorie pentru cei vii”, ridicat în anul 1932 (autor Nicolae Kagheorghis) în amintirea celor 91 de fii ai fostei comune Săpata de Sus morți în războiul de întregire a neamului (1916 – 1919). Pe trei plăci comemorative din granit și două plăci din marmură albă (pe două și trei părți) au fost înscrise numele celor căzuți. Două tunuri dezafectate flanchează monumentul care se află amplasat la drumul comunal Păduroiu – Lunca Corbului, între localul Școlii cu clasele I - IV Găinușa și noua bază sportivă din satul Găinușa al comunei Săpata.

Cercurile "Cultul Eroilor"

"In Memoriam – Refugiul"

Mă numesc prof. Traian Anton și predau istoria/geografia la Școala cu clasele I-VIII din Răucești, județul Neamț. Vreau să vă aduc la cunoștință un proiect educativ numit "In memoriam-REFUGIUL", derulat cu ocazia Zilei Eroilor. În comuna noastră există o Asociație Cultul Eroilor foarte activă, condusă de domnul Dumitru Stan. Suntem într-o strânsă legătură cu membrii Consiliului Local, cu domnul primar Ilie Apostoae, profesor și om al satului, apropiat de toate activitățile instructiv-educative din comunitate.

Școala cu clasele I-VIII Răucești are un cerc de istorie "Cultul Eroilor", condus de un grup de elevi și coordonat de autorul acestor rânduri, cu o multitudine de activități educative, cel puțin una pe lună, atât comemorative

cât și de solidaritate civică. Copiii sunt interesați de cinstirea eroilor, dovada fiind primele locuri ocupate la concursul on-line organizat pe www.once.ro. Avem un laborator de istorie axat pe istoria locală și un muzeu sătesc.

Unul din proiectele de anvergură s-a derulat în anul școlar 2010-2011 și s-a materializat prin crearea unei arhive video cu mărturiile veteranilor de război din satul Răucești, pusă la dispoziția Asociației și a școlii. Cu această ocazie am avut prilejul să merg împreună cu elevii prin casele sătenilor și să aflăm că mulți au avut de suferit de pe urma războiului, deoarece satul a fost evacuat, linia frontului trecând prin casele oamenilor.

Ei bine, pentru anul acesta școlar am pus la punct un proiect

educațional amplu ce are în vedere înmagazinarea izvoarelor orale (câte mai sunt!) cu privire la Evacuarea în ziua de Florii a anului 1944 din satul Răucești. Am reușit să strângem peste 80 de mărturii și să realizăm o broșură pusă la dispoziția Asociației și a elevilor din școală.

Activitatea s-a desfășurat în ziua de 24 mai, de ÎNĂLȚARE, la biserica Sf. Nicolae din sat și a avut un real succes, elevii urmărind mărturiile ale veteranilor-refugiați sau premilitari, neamuri ori rude din sat.

Astfel încercăm să prezentăm elevilor ororile războiului și să cultivăm o atitudine pacifistă și un respect pentru bătrânii satului și veteranii de război. ■

Prof. Traian ANTON

Inscripție la o fotografie

Soldatul Pantea George, din satul Cuied, județul Arad. Fotografia a fost realizată în fața cazarmii Regimentului 1 Roșiori din Arad, la 4 august 1940. Soldatul Pantea George a luptat în campania din Est, în Regimentul 1 Roșiori, și a fost dat dispărut în luptele de la Cotul Donului, în noiembrie 1942. ■

Eugen SPĂTARU

General de brigadă post mortem Constantin Paulian

Născut la 22 martie 1874, la Craiova. Mort la 17 aprilie 1919, pe Șoseaua Buteni - Bârsa, județul Arad.

Studii: Școala de Ofițeri de Artilerie, Geniu și Marină (1892 - 1894); Școala Specială de Artilerie și Geniu (1895 - 1897) și Școala Superioară de Război (1903 - 1905).

Grade: Sublocotenent (1894), locotenent (1897), căpitan (aprilie 1905), maior (1910), locotenent colonel (oct. 1915), colonel (nov. 1916), general de brigadă post mortem (aprilie 1919).

Funcții: Comandant de secție în Regimentul 9 Artilerie (1897); ofițer în Regimentul 1 Artilerie (aprilie 1910); comandant de divizion în Regimentul 16 Artilerie (1910); Regimentul 7 Vânători (aprilie

1916); comandantul Regimentului 27 Infanterie și comandantul Brigăzii 4 Vânători (1919).

Numele său a fost atribuit Batalionului 422 Cercetare.

În cartea sa, *De la Bucin la Buteni* (Editura Gutenberg Univers, Arad, 2005), Ovidiu Someșan descrie împrejurările în care a căzut colonelul Paulian: „Era primăvară și anul se numea 1919. Oamenii tânjeau după câteva clipe de pace. Și chiar așa dădea să fie, dacă ungerii nu s-ar fi năpustit în aprilie asupra Transilvaniei, asmuțiți de bolșevicul Bela Khun, încălcând linia de demarcație dintre România și Ungaria, fixată de marile puteri pe versantul vestic al Carpaților Apuseni. Armata română este nevoită să riposteze, inclusiv pe valea Crișului Alb. După confruntări violente în strâmtoarea de la Cacărău (cca 4 km mai sus de Buteni), poftitorii de țară străină sunt puși pe fugă. Ulterior, această zi – joia dinaintea sărbătorilor de Paște – a fost importalizată prin schimbarea denumirii satului Cacărău (Kakaro, pe vremea ungerilor) în Joia Mare. Soldații români, conduși de colonelul Constantin Paulian, fiul cărturarului Ștefan I. Paulian din zona Turnu Severin – Orșova, intră în Buteni. Cantonamentul este fixat la Bârsa, în timp ce comandantul își găsește o locuință în Buteni.

Peste câteva zile un glonț mișelesc avea să îndolieze inima

Monumentul Eroilor din comuna Buteni

Monumentul Eroilor din comuna Buteni, detaliu

românilor. Grupul bolșevicului Vass (ungur din Sebiș), adept al lui Bela Khun, se furișează lângă al doilea podeț (la Valea Mică) pe drumul Buteni-Bârsa (cca 7 km) și trage fără milă asupra colonelului. Ura și nimicnicia își spusese încă o dată cuvântul...

Confrații săi îl vor cinsti, însă,

Colonel Florian F. Groza

Troița generalului Paulian

după cum se cuvinte. Satul Govojdia de peste Criș va primi numele de familie –Paulian – al eroului, general post-mortem, iar tinerii din Buteni grupați în Societatea de Lectură „Sfântul Gheorghe” ridică o troiță, opera elevului Mircea Terebențiu, pe locul unde a fost omorât colonelul. La sfințirea ei, oficiată în 28 iulie 1942 de protopopul Buteniului, Ștefan Lungu, împreună cu preoții Iuliu Bodea și Ioan Cosma, participă tot satul în frunte cu fanfara și corul Bisericii Ortodoxe.

Tăiată și aruncată sub podețul de la Valea Mică, în 1947, de comuniștii din Buteni, troița va fi recuperată de părintele Petru Bejan și reînălțată în cimitirul ortodox lângă mormintele celor trei ostași români căzuți la Joia Mare în aprilie 1919...” ■

Eugen SPĂTARU

Născut la 4 ianuarie 1908, în comuna Bucova, județul Hunedoara. Mort la 13 martie 1991, la Moneasa, jud. Arad, în casa părintească.

Studii: Liceul C.D. Loga Timișoara, 1928; Școala de Ofițeri Artilerie Timișoara, 1928 – 1930; Școala Specială de Artilerie, 1931-1933, curs de cifru și contrainformații pe lângă Secția a II-a a Marelui Stat Major, febr. – mart. 1938.

Grade: slt. - iulie 1930; lt. - mai 1934; cpt. - iunie 1940; maior - mai 1945; lt. col. - aug. 1946; în rezervă, în perioada aug. 1947 - oct. 1950; reactivat în 1950, este avansat colonel în august 1954; peste doi ani, în mai 1956, este trecut în rezervă.

Funcții: cdt. secție (1930 - 1931, 1933 - 1936); cdt. baterie depozit Divizionul 1 artilerie călăreață (1936 - 1940), cdt. baterie R. 6 artilerie călăreață (1940 - 1942); rănit în Caucaz, este internat într-un spital german din Polonia și în

țară (dec. 1942 - dec. 1943); ajutor administrativ al Spitalului Militar Arad (dec. 1943 - febr. 1944); subșef Biroul 2 mobilizare Cercul Teritorial Arad (febr. 1944 – aug. 1946); trecut în cadrul disponibil (1946 - 1947); primar comuna Moneasa, jud. Arad (sept. 1947 - 1948); președinte Cooperativa de consum Moneasa (1948 - 1950); comandant al R. Artilerie Tg. Jiu (oct. 1950 - febr. 1953), cdt. Al unei unități militare din Constanța (1953 - 1955); inspector în corpul de Control în M.F.A. (1955); muncitor necalificat în diverse fabrici din Arad (1956 - 1964).

Distincții: Coroana României în grad de Cavaler cu panglică de Virtute militară, 1942; Crucea de Fier clasa a II-a, 1942; Ordinul Meritul militar; A X-a aniversare a Forțelor Armate ale R.P.R., 1953; Eliberarea de sub jugul fascist, 1954. ■

Fișă întocmită de
Eugen SPĂTARU

Sublocotenentul Florian Groza în anul 1933

Căpitanul Florian Groza în anul 1942

Colonelul Florian Groza în anul 1954

Doi eroi

Cu ceva timp în urmă mi-a căzut în mână revista *România eroică* nr. 2 (35) din 2008. La pagina 40 este publicată lista celor 98 de sublocotenenți, promoția 1943, deveniți eroi ai neamului, căzuți la datorie în cel de Al Doilea Război Mondial. Aceste rânduri mi-au adus în memorie doi eroi: sublocotenenții Corlan Virgil și Vlaicu Traian.

În vara anului 1944, la Regimentul 36 Infanterie Cernavodă, într-una din zile am fost aghiotant de serviciu, ofițer de serviciu pe regiment fiind sublocotenentul Corlan Virgil. Nu eram din aceeași subunitate și nu-l cunoscusem până atunci; am fost deosebit de impresionat de calitățile sale de om, înainte de a fi militar. Nu l-am mai întâlnit, n-am mai știut nimic despre el și am rămas consternat când am aflat că a căzut în luptă.

Pe sublocotenentul Vlaicu Traian l-am cunoscut în decembrie 1944, la Brăila, unde era dislocat Regimentul 36 Infanterie. Peste o lună, am plecat pe front cu un detașament comandat de căpitanul Ionescu Ștefan. Undeva, la intrarea pe teritoriul Cehoslovaciei, am ajuns linia forntului. Am fost repartizat la compania a 5-a,

comandantul plutonului de aruncătoare de 60 mm. În aceeași companie, comandantul plutonului 1 de pușcași era sublocotenentul Vlaicu Traian. Șitima din țară că era logodit cu o doctoriță din Constanța și credeam că și el e constănțean.

În mai multe ocazii am susținut cu lovituri de brand atacul pe care soldații din plutonul sublocotenentului Vlaicu îl dădeau asupra unor cuiburi de mitralieră, pe care nemții, în retragere, le amplasau în punctele cele mai avantajoase pentru ei.

Într-una din zilele sfârșitului de martie sau începutului de aprilie mă aflu cu plutonul amplasat la marginea unei păduri de rășinoase. Un covor de ghiocei ne amintea că a venit primăvara. Erau momente de liniște. Pe neașteptate, m-am pomenit cu sublocotenentul Vlaicu. Pe chipul lui se citea o mare bucurie. Aveam impresia că va exploda de fericire. Ce se întâmplase? Primise o scrisoare de la logodnica lui și simțea nevoie să-și împărtășească bucuria, să mă știe și altcineva cât este de fericit. Și a venit la mine să-mi citească scrisoarea. Ce scrisoare frumoasă! Ce asigurări de fidelitate! Ce planuri de viitor! Se înnoptase și sublocotenentul Vlaicu s-a hotărât să plece la plutonul lui. Pe la ora 11 din noapte a venit la mine un soldat și mi-a transmis ordinul comandantului de companie: să las comanda plutonului unui sergent și să mă prezint să iau comanda plutonului 1, că a murit

sublocotenentul Vlaicu. Un trăsnet a căzut pe capul meu. Am executat ordinul.

Cum a căzut sublocotenentul Vlaicu? Plutonul lui ocupase poziție pe o creastă de deal, în pădure. Sublocotenentul și-a organizat trei posturi înaintate în fața liniei de pușcași. Pe la 10 și ceva, noaptea, a luat un caporal și a plecat să inspecteze santinelele din posturile înaintate. Era un întuneric de smoală. Când a ajuns la punctul unde se afla de santinelă soldatul Stanciu Nicolae, prin întuneric, vorbind în șoaptă, n-au simțit că în apropiere se afla și o patulă germană. O rafală de pistol mitralieră l-a rănit mortal pe sublocotenentul Vlaicu, foarte grav pe soldatul Stanciu, iar caporalul n-a fost atins.

Pentru mine și pentru toată compania, noaptea aceea a fost o noapte de groază.

După vreo 20 de ani, prin 1965, l-am cunoscut pe inginerul silvic Vlaicu Nicolae, șeful ocolului silvic Dărmănești, Bacău. Din vorbă în vorbă, mergând prin pădure, i-am spus că am cunoscut pe front un sublocotenent pe nume Vlaicu Traian. A tresărit, s-a făcut galben la față și cu glass tins mi-a spus că Traian era fratele lui. I-am povestit împrejurările în care a căzut la datorie. Atunci am aflat că erau olteni. Pătrez în memorie chipurile sublocotenentului Vlaicu Traian, sergenților Nicolae Tudor, Scumpieru Ion, Statov Ion, cap. Achim Ion, soldatul Ciocan Constantin, toți căzuți în preajma mea. Soarta a vrut ca eu să supraviețuiesc războiului și să ajung, iată, la vârsta de 90 de ani. ■

Dumitru SĂRĂCUȚU
Tescani, Bacău

Eroul din familia mea

O scrisoare simbol

Stimată redacție

Îmi permit să vă trimit, prin amabilitatea dl. general Constantin Tănase, o scrisoare pe care eu am denumit-o scrisoare simbol. De ce scrisoare simbol?

Pentru că: poate fi destinată tuturor familiilor care au primit vestea celor căzuți pe câmpul de luptă, fie ei tanchiști sau de alte arme; ar fi putut să fie așteptați acasă de o stimată doamnă soție, dar nu s-au mai întors; fiecare dintre cei căzuți ar fi putut avea acasă un „soldățel al lui tăticu”; toți au rămas pentru totdeauna în pământuri departe de căminul lor; toți au fost iubiți și respectați de camarazi; familiile și urmașii lor păstrează vie tradiția amintirilor immortalizate în albumele de familie; toți și-au dat viața pentru Țară și Neam; mii de văduve de război au continuat să trăiască cu speranța înfăptuirii unei minuni: întoarcerea acasă; toți, prin jertfa lor supremă, au devenit Eroii Neamului Românesc, cinstiți și comemorați în fiecare an.

Vă trimit două fotografii: una reprezentând pe tatăl meu, căpitanul Apostol Nicolae, fost comandant al companiei a VIII-a din Batalionul II,

Regimentul 1 care de luptă, Divizia 1 Blindate, în al Doilea Război Mondial.

Cea de-a doua mă reprezintă pe mine – „soldatul lui tăticu” – Apostol Florin, dr. medic, căpitan în rezervă, născut în 1938, în Târgoviște. După școala primară și absolvirea liceului „lenăchiță Văcărescu” din Târgoviște, în 1955, am urmat Facultatea de Medicină Generală în cadrul Institutului Medico-Militar București, unde în anul III,... fotografia, am fost avansat ofițer la gradul de locotenent, iar în anul IV am fost trecut în rezervă în urma ordinului de reducere a efectivului militar. Terminând facultatea, am profesat paisprezece ani în București, în cadrul spitalului Colțea, transferându-mă, din motive familiale, la spitalul județean Târgoviște, de unde m-am pensionat.

Ca rezervist, am fost avansat la gradul de locotenent major și căpitan.

Vă mulțumesc pentru contribuția la păstrarea vie în sufletele și memoria noastră a celor care, prin jertfa supremă, s-au înrolat în armata Eroilor Neamului. ■

**Căpitan (r) dr. medic
Florin APOSTOL**

căpitan Apostol Nicolae

căpitan Apostol Florin

15 Decembrie 1942
Mult stimată Doamnă,
La ora 5,15, în ziua de 22 Noemv. 1942, mult iubitul și mult doritul Dvs. Soț, mult iubitul și respectatul nostru Căpitan Micu Apostol și-a dat sfârșitul în luptele pentru ieșirea din încercuire ce s-au dat în apropierea localității Donschinji. Moartea i-a fost fulgerătoare, produsă de o schijă de obuz ce i-a pătruns în partea stângă a corpului. A fost înmormântat în ziua de 23 Noemv. 1942, în apropierea localității Malaia Donscinska.

Vă înțelegem durerea ce vă produce moartea valorosului, iubitului și neuitatului Dvs. Soț. Gândiți-vă însă că și-a dat viața pentru apărarea Țării, pentru apărarea Căminului Său drag, cuibușor de fericiri, pentru apărarea celor ce i-au fost atât de dragi – Florinel – soldățelul lui tăticu, cum obișnuia să-i spună, pentru mult iubita și neîntrecuta sa Soție.

Și-a dat viața pentru Țară și Neam, intrând în rândul Sfinților Neamului, Eroilor. Eroii nu se plâng, Eroii se preamăresc.

Preamăriți-Vă soțul, mult stimată Doamnă, mort fizicește în ziua de 22 Noemvrie 1942, rămas pentru totdeauna Viu în Istoria Neamului Românesc.

Dumnezeu să vă întărească pentru a putea suporta greutatea pe care Soarta V-a hărăzit-o.

Ofițerii, subofițerii și trupa din Compania Tren Bat. Il se gândesc cu drag la mult iubitul și neuitatul lor comandant, păstrându-i veșnică amintire.

Locotenent Const.
Dumitrașcu

N.B. Fiul eroului a ridicat la intrarea în Biserica din comuna Răzvad, județul Dâmbovița, un monument în memoria tatălui său. Pe placa monumentului sunt înscrise și eroii comunei căzuți în al doilea război mondial.

Eroul din familia mea

sublocotenent
Dumitru
Mișchinea

Povestea familiei Mișchinea, din care mă trag eu, se împletește cu povestea Dunării. De când se știu, neamurile mele au trăit pe malurile Dunării, fie că a fost vorba de localitatea Turtucaia (înainte de război) sau de Oltenița ori Giurgiu (după război), când România a fost nevoită să cedeze Bulgariei parte din teritoriul românesc. În vreme de pace, îndeletnicirile tradiționale ale familiei noastre erau legate de pescuit. Străbunicul și bunicul au fost pescari. A fost însă și un caz mai deosebit. Este vorba de unchiul meu, Dumitru Șt. Mișchinea, fratele tatei, care a îmbrățișat cariera armelor. Din câte știu, a fost al doilea ofițer român din Turtucaia, primul fiind un anume Cucu.

În anul 1939, cei doi frați ai familiei Mișchinea, Dumitru și Nicolae (tatăl meu) au plecat la armată și, apoi, la război. Primul, ca tânăr ofițer, al doilea, ca soldat. Au lăsat casa părintească din Turtucaia în grija mamei lor, Floarea Mișchinea, fără să știe că nu-i vor mai trece pragul niciodată! Biata bunică a rămas singură (bunicul murise), să lupte cu greutatea casei și să se roage la Dumnezeu să-i apere feciorii plecați la război. În 1940, nenorocirea s-a abătut asupra ei ca un trăsnet: a venit ordinul de expulzare a familiilor de români din Turtucaia-Durostor. Într-o zi s-a pomenit ridicată din casă, dusă la Dunăre și trecută pe malul

O casă de români în Turtucaia...

În drumurile mele la Giurgiu, nu îndeajuns de dese așa cum mi-aș dori să se întâmple, o întâlnesc deseori pe doamna Ecaterina Ștefan, născută Mișchinea, vecina de apartament a soacrei mele. Cunoscându-i interesul pentru istorie și aflând că în familia sa, pe lângă pescarii din tată-n fiu, s-a ridicat și un militar de carieră, am îndrăznit să o rog să scrie ceva pentru revista noastră; a acceptat bucuroasă și, într-o bună zi, mi-a înmănat un text, pe care îl redau în cele ce urmează. (Dan Roman)

Tatăl meu, Nicolae Șt. Mișchinea, alături de camarazii săi (al doilea din dreapta)

stâng. Toată agoniseala de o viață a rămas pe mâini străine. S-a stabilit în orașul Oltenița, încercând să ia viața de la capăt. N-a mai recuperat nimic din bunurile rămase în Bulgaria. A lăsat în Turtucaia o mândrețe de casă, cu etaj, proprietate pentru care urmașii ei se luptă și astăzi prin tribunale să obțină despăguri din partea statului român.

După terminarea războiului, locotenentul Dumitru Mișchinea

a fost repartizat la o unitate de Vânători de Munte din Brașov. Aici a cunoscut-o pe tânăra Anastasia Matei din Sighișoara. Curând, cei doi îndrăgostiți s-au căsătorit și s-au stabilit în orașul Sighișoara. Unchiul meu a locuit acolo până la moarte (29 ianuarie 1968), fiindu-i astfel rânduit să se odihnească pe veci în cimitirul din Sighișoara, departe de Dunărea lui dragă, pe malurile căreia a copilărit. L-am admirat mult. L-am

*Unchiul meu,
căpitan Dumitru
Mișchinea*

avut ca model în viață. Imaginea lui mi-a rămas ca o icoană sfântă în altarul sufletului meu. Un bărbat integru, demn, numai optimism și luciditate. Cred că războiul l-a călit pentru cele ce aveau să se abată asupra lui. A fost arestat în două rânduri, în 1947-1948 și 1951-1952, a fost degradat la gradul de soldat și trimis să-și ispășească pedeapsa, ca deținut politic, în Penitenciarul Brăila și Chirnovi, Oltenița. Când s-a întors din pușcărie era parcă alt om. Să nu-l mai recunosc. Capul acela frumos, chipul luminos, mereu zâmbitor, se întunecaseră. Este cea mai tristă imagine cu care am rămas de atunci. Știu că a lucrat, o vreme, ca funcționar la o întreprindere de gospodărire orășenească, sau cam așa ceva, din Sighișoara. Într-o zi a

fost invitat la unitatea de Vânători de Munte din Brașov să le vorbească ofițerilor. A refuzat, motivând că "un soldat nu poate să țină ofițerilor o lecție militară". Mai târziu, i s-a reanalizat dosarul și i s-a dat gradul de maior înapoi. Când a murit, a fost avansat colonel post-mortem. Târziu și inutilă reparație!...

După ce s-a întors din război, tatăl meu, Nicolae Șt. Mișchinea (născut la 22 mai 1922 în Turtucaia) a fost pescar până la moarte (14 martie 1970). Ca și bunicul, ca și străbunicul, ca și stră-străbunicul meu... Suflete de români legănate

de valurile bătrânului fluviu. Încorporat la Centrul de recrutare Durostor-Turtucaia, a fost repartizat la Regimentul 2 Grăniceri, la Cernavodă. Din cei șapte ani de armată, patru ani i-a trăit pe front, în ambele campanii, și în Est, și în Vest. A fost trecut la vatră cu gradul de sergent, la 6 iunie 1945. S-a întors acasă cu câteva decorații. Ținea la aceste decorații ca la ochii din cap. Una dintre ele o primise în luptele de la Odesa, fiind primul soldat care a oprit apa în orașul cucerit de trupele noastre. ■

Ecaterina ȘTEFAN
Giurgiu

*Căpitanul
Dumitru
Mișchinea
și soția sa,
Anastasia*

Bunicul meu, Ilie Panțîru, mort pentru Țară!

Respectul pentru cei care și-au dat viața pentru țară și neam mi-a fost sădit în suflet de bunica mea, Ruxandra Panțîru, din Copălău, județul Botoșani, rămasă văduvă de război prin jertfa la datorie, pe câmpul de onoare, a bunicului meu, Ilie Panțîru. Nimeni din familia noastră nu știe locul unde este înmormântat, pentru a-i cinsti memoria așa cum se cuvine.

Bunica și-a crescut cu demnitate cei șase copii, la care s-a mai adăugat unul, al șaptelea, acela fiind chiar eu, cel care vă scrie aceste rânduri, rămas orfan de mamă la vârsta de doar un an și două luni. Seara, deseori, ne povestea cu lacrimi în ochi despre război, amintindu-și de fiecare dată

de bunicul, căzut departe de țară. Nu vă puteți închipui ce durere era în casa noastră. Și totuși, bunica nu s-a plâns niciodată de greutățile prin care a trecut. Și-a crescut copiii, punându-l la locul lui pe fiecare.

Îmi aduc și acum aminte cu duioșie cum, la sărbătoarea Sf. Ilie, bunica făcea pregătiri mari pentru pomenire și mergea la biserica din sat, unde erau pomeniți toți eroii pe care i-a cunoscut din sat, dar și pe cei pe care nu i-a cunoscut.

Rog, dacă știe ceva unde se află mormântul bunicului meu, să fiu anunțat. Poate că bunul Dumnezeu mă va ajuta să ajung într-o zi să-mi plec capul cu recunoștință pe țărâna sub care își doarme somul de veci

bunicul meu, Mort pentru Țară.

În anul 2000 am luat hotărârea de a ridica pe masivul Cireșoia din Târgu Ocna o mănăstire închinată ostașilor români căzuți la datorie. După cum se știe, pe aceste locuri și-au dat viața 2500 de militari, care în vara anului 1917 au făcut zid din trupurile lor la porțile Moldovei.

Am solicitat conducerii Ministerului Apărării Naționale două tunuri, care să întregască solemnitatea militară a acestui lăcaș închinat Eroilor. Mai sper și acum că ruga mea va fi auzită și de ministrul apărării naționale. Doamne-ajută! ■

Protos Constantin
Claudiu PANȚÎRU

Eroul din familia mea

Din stirpe de ctitori de biserici monumente istorice (Cotenești-Muscel, 1781; Izvoarele-Dâmbovița, 1877), fiul preotului moșnean din Muscel care ajunsese prin căsătorie în comuna Izvoarele din județul vecin militează din studenție pentru apărarea valorilor culturale și naționale. Membru în conducerea mai multor societăți profesionale și culturale de la începutul secolului al XX-lea (Societatea Studenților Teologi, Societatea Studenților de la Conservator, Societățile corale „Carmen” și „Hora”, Societatea culturală Miron Costin, Asociația Cântăreților Bisericești din România, secțiile Ligii Culturale din București și Câmpulung-Muscel ș.a.), organizează și animă evenimentele organizate de acestea în Vechiul Regat și în celelalte teritorii locuite de români. Fidel partizan al ideilor novatoare ale lui Spiru Haret și Nicolae Iorga, deși absolvent a două facultăți bucureștene (Teologia și Conservatorul), nu pregetă să-și îndeplinească misiunea de luptător pentru dreapta credință și pentru binele obștesc în comuna strămoșilor săi, Stoenești-Muscel, unde devine preot paroh în 1913, înființând și conducând bănci populare, cooperative, obști moșnenești și cămine culturale.

la parte la întreaga campanie militară (1916-1919), alături de răniții spitalelor de evacuare și în unități combatante, din Muntenia în Moldova, de la Nistru până la Tisa.

Astfel, de la mobilizare și până la sfârșitul lunii aprilie 1918 își desfășoară activitatea în Spitalul de Evacuare nr. 2, din subordinea Corpului 2 Armată. Fondul Inspectoratului Clerului Militar de la Arhivele Militare Române conține și caracterizările mai mult decât elocvente ale superiorilor săi direcți, medici militari.

Șeful spitalului, medicul colonel dr. Constantinescu-Firu (viitor

Preotul-profesor căpitan (rez.) Gheorghe I. Cotenescu

Preotul-profesor Gheorghe I. Cotenescu (1886-1965) este un valoros intelectual care și-a legat numele de înfăptuirea și apărarea României Mari, dar și de înfrumusețarea Muscelului.

general) îi face un portret luminos: *Pe tot timpul cât a servit în acest spital, preotul Cotenescu Gh. a dat dovezi de mari calități sufletești. A căutat a întreține continuu, prin grai și prin cărțile de lectură, moralul soldaților bolnavi și a sădit în sufletele lor iubirea de țară și neam. În executarea serviciului religios propriu-zis nu a lăsat nimic de dorit.*

Teolog, căutând a se instrui neîncetat, sănătos de corp și de spirit, este un element prețios, care face onoarea corpului preoțesc.

Un alt superior, medicul colonel dr. Bărbulescu, din același spital, completează la rândul său portretul acestui erou muscelan: *E preot distins, instruit, are o cultură generală aleasă, e o podoabă a clerului nostru. Suflet bun, blajin, acest preot își îndeplinește chemarea cu un devotament nețărmurit. Tot timpul și-l petrece în mijlocul soldaților răniți sau bolnavi. A colectat cărți de citit pe care le-a împărțit bolnavilor și se străduiește cu fapta și cu vorba să facă șederea în spital cât mai plăcută vitejilor țării. E înzestrat cu rare calități.*

Între timp, preotul Cotenescu

fusese avansat căpitan în rezervă asimilat la 1 ianuarie 1918 și fusese decorat cu ordinul militar “Coroana României”.

La 2 decembrie 1918, primește ordin să plece pe frontul din Basarabia, fiind atașat Regimentului 9 Vânători. Dintr-un raport al preotului Constantin Partenie, protopopul preoților militari din Basarabia, către preotul-profesor Constantin Nazarie, protopopul tuturor preoților militari, îl aflăm pe preotul Cotenescu în sectorul militar Purcari, de gardă la Nistru, împotriva raidurilor lansate periodic de bolșevici. Blândețea, cultura aleasă, tactul și înțelegerea aproapelui, dragostea pentru luminarea neamului îl ajută să desfășoare activități deosebite la nivelul regimentului și printre românii basarabeni înstrăinați și îndepărtați de la cuvântul lui Dumnezeu de către bolșevici și aventurierii bisericești.

Stârnește atâta admirație colonelului patriot Gheorghe Rasoviceanu (viitor general „à la suite”), comandantul Regimentului 9 Vânători, unitate pe care o condusesese

în 54 de bătlăii, încât propune avansarea sa în mod excepțional la gradul de maior și menținerea sa pe teritoriul Basarabiei, pe linia continuării derusificării și a realizării educației moral-religioase naționale a populației: *Este un prea distins preot. Pentru marile merite ce are pe terenul religios, pe cel național și pentru munca fără preget ce a depus la regiment îl propun la avansare la gradul de maior în mod excepțional...*

În Basarabia anului 1918 face parte din echipa celor 27 de confesori militari desemnați să consolideze solidaritatea cu populația românească, echipă coordonată de colonelul preot profesor Constantin Nazarie, protopopul preoților militari. În martie 1919, este singurul preot militar inclus în mica delegație regățeană, condusă de diaconul Nicolae M. Popescu (viitor academician) invitată să ia parte la primul congres organizat la Sibiu, în libertate, de preoții ardeleni. Cu acest prilej, ține mai multe cuvântări, printre care și cea premonitorie în care îi atenționa cu fermitate pe participanții din teritoriile libere asupra pericolului pe care îl reprezintă doctrinele de tip marxist asupra credincioșilor și a Bisericii Ortodoxe Române.

În primăvara campaniei din Transilvania trăiește și alte momente istorice, oficiind slujba din noaptea Învierii Mântuitorului în fața lăcașului sfânt din Beiușul proaspăt eliberat de Regimentul său în colaborare cu voluntarii moți, împlinind apoi eternul vis al națiunii române, condensat atât de bine de poetul nepereche Mihai Eminescu în poemul *Doina*: visul refacerii României Mari nedreptățite, *De la Nistru pân' la Tisa*.

Focul războiului sfârșindu-se, este demobilizat la 27 iulie 1919, fără să mai apuce să treacă Tisa în iureșul ce avea să ducă armata română la Budapesta. La Cercul de Recrutare Muscel este „vărsat” în 1925.

Din inițiativa Reginei Maria,

preluată rapid de mari personalități ale țării, statul român a adoptat măsura înființării Societății “Mormintele Eroilor Căzuți în Război” (Decretul nr.106 din 12 septembrie 1919), cu statut de persoană juridică, având nobilele misiuni de a îngriji, înfrumuseța și păstra mormintele și operele comemorative de război realizate, de a descoperi noi morminte ale ostașilor căzuți pentru patrie, de a aduce îmbunătățiri

Preotul Gh. I. Cotenescu la tinerețe și în ultimii ani de viață

Jocu (zis Gheorghioiu) din Slobozia, și locotenentul Ion M. Cotenescu, fostul învățător din Stoenеști, fiul preotului Mihai Cotenescu din Cotenești.

Prin comisiile înființate în România întregită, la nivel local și regional, Societatea beneficiind și de sprijinul autorităților administrative și în special ale armatei, prin intermediul garnizoanelor, s-au ridicat opere comemorative, așa cum a fost și cazul Monumentului

cimitirelor eroilor și de a organiza ceremoniale religioase și militare la mormintele eroilor.

După cum se știe, în luptele desfășurate pe teritoriul comunei Stoenеști-Muscel au căzut 235 de ostași din Regimentele 32 (32 Dorobanți “Mircea” - Prahova), 60 (rezervă – Teleorman), 62 (rezervă, Târgoviște – în 1917 grupat 62/70), 62 (rezervă – Tecuci) și din alte unități. Până la centralizarea osemintelor lor în osuarul de la Mausoleul Mateiaș, ei au fost îngropați în pământul comunei.

Printre cei 143 eroi din Stoenеști căzuți în războiul de reîntregire, la loc de cinste figurează și două rude îndepărtate ale preotului nostru, respectiv medicul căpitan dr. Gheorghe Jocu, fiul lui Gheorghe

Eroilor din comuna Stoenеști-Muscel, inaugurat în 1933, inițiativă în care un rol important au jucat comandorul Dan Zaharia (președintele comitetului de inițiativă), colonelul de infanterie Constantin I. Răuțoiu (comandantul garnizoanei Câmpulung-Muscel) și preotul Gheorghe I. Cotenescu (ultimii doi fiind cumnați).

În scopul îndeplinirii acestor generoase dorințe, ambii mei bunici, membri în comitetul comunal, au dovedit încă din anul 1920 spirit de inițiativă. Astfel, în al doilea an al său de existență, redacția revistei *Cultur Eroilor Noștri* se grăbea să publice o corespondență din Stoenеști în numărul 1 din ianuarie 1921. Redăm integral textul respectiv, identificat la pag. 27.

*DINTR-UN SAT DE MUNTE
(Stoenești-Muscel)*

În luna ianuarie 1921 comitetul Societății "Mormintele Eroilor" din comuna Stoenești, jud. Muscel, întrunindu-se la Primăria comunei, a hotărât ca toți eroii căzuți în războiul nostru pe teritoriul acelei comune "fostă în regiunea Dragoslavelor" să fie mutați într-un cimitir central în punctul numit "Valea Neamțului" din satul Bădeni, loc așezat într-o poziție pitorească și în centrul comunei, care mai cuprinde peste 200 de morminte identificate și așezate în diferite părți ale comunei.

«Sub nici un motiv nu admitem ideea greșită a îndepărtării acestor morminte în regiuni în afară de comuna noastră. Din contră, rămânerea acestor oseminte între noi constituie mândria sufletească a sătenilor, martori ai vremurilor de luptă și un frumos îndemn de patriotism pentru generațiile care vor veni după noi.»

(Extras din procesul-verbal al acelei ședințe).

Iscălește: Preot Gh. I. Cotenescu președinte, M. Bănescu primar, Ioan Petrescu învățător, sergent instructor V. Iliescu șef de post și văduvele de război Ana G. Stănculescu, Suzana I. Eftimescu, Eugenia C. Muraru, Maria Gh. Moșteanu și Elena Alecu Paltin.

Plăcut impresionată, redacția își permitea să adauge o singură propoziție: "Dă Doamne astfel de gânduri bune la cât mai mulți dintre conducătorii sufletești și locuitori ai satelor noastre!"

Îndurerat de profanarea bisericeții parohiale, transformată în grajd de nemții oprîți temporar la Mateiaș în 1916, preot căpitan Gh. I. Cotenescu inițiază și reușește, în 20 de ani de trudă (1919-1939), să ridice o zveltă biserică din piatră, cerșind ofrande, prin pantahuze și mii de scrisori, prietenilor săi și creștinilor milostivi. Împreună cu socrul său, Ioan Răuțoiu (donatorul terenului), preia conducerea comitetului de inițiativă, convingându-și profesorul din studenție, Ioan Mihălcescu

(viitorul Mitropolit Irineu al Moldovei), să accepte președinția de onoare, în compania altor valoroși membri de onoare, dintre care se detașează colonelul Ion Manolescu (șeful statului major al Diviziei 22, apărătoarea Mateiașului și a văii Dâmboviței, viitor general), comandorul de marină Dan Zaharia (mehedințean stabilit prin căsătorie în Stoenești, viitor amiral) și scriitorul-profesor muscelean Ion Ionescu-Boteni.

În spiritul dreptății, amintim faptul că, spre nemuirea lor, primii donatori din 1919, cu suma de 3.887 lei, au fost soldații și ofițerii regimentului său drag, 9 Vânători, informație publicată chiar de el în ziarul lui Nicolae Iorga, *Neamul Românesc*, la 30 august 1919, adică imediat după ce a fost demobilizat.

Copertă de carte, biserica din Stoenești, bijuteria arhitectonică ce încununează apostolatul preotului Cotenescu, a fost realizată de un colectiv din care au făcut parte arhitectul-șef al Patriarhiei, musceleanul Dumitru Ionescu-Berechet, antreprenorii frați Guido și Tita de Nicolo, sculptorul în lemn Dumitru Iliescu-Călinești, pictorii Octav Angheluță, Vasile Blendea, Gheorghe Vânătoru și Ion Fleșaru. Temelia nouă a fost sfințită în 14 septembrie 1929, iar 10 ani s-a lucrat în condițiile vitrege ale crizei economice, morale și politice prin care trecea țara. Visul său de o viață se va finaliza pe 8 octombrie 1939, prin ceremonia de târnosire transmisă la postul de radio național, la care au luat parte, printre alții, Părintele Patriarh Nicodim Munteanu, ardeleanul Nicolae Zigre, ministrul Cultelor și Artelor, Victor Papacostea, Gheorghe Alexianu, rezidentul regal al Ținutului Bucegi, familia ziaristului Pamfil Șeicaru, dar și fostul său comandant din războiul de reîntregire a neamului, generalul-erou Gheorghe Rasoviceanu.

I se recunosc meritele de necontestat și calitatea de ctitor principal. În pronaos se află tabloul

motiv în care sunt zugrăviți, în mărime naturală, preotul Cotenescu și soția sa, îmbrăcată în port muscelean (lucrare comandantă de copiii săi).

A iubit enorm meseria de profesor de muzică, fără să-și neglijeze însă parohia rurală din Muscelul strămoșesc, păstorind-o timp de 52 de ani (1913-1965) și neîndurându-se să-și părăsească enoriașii pentru a preda definitiv în Seminarile Capitalei (Central sau Nifon).

În peste 20 de ani de profesorat la școlile din Stoenești și la seminariile din Câmpulung-Muscel, Curtea de Argeș și Cernica-Ilfov, plămădește destinele a peste o mie de copii. Iar aceștia l-au mulțumit și i-au întors dragostea pe măsura puterilor lor, mulți dintre ei devenind floarea ortodoxiei românești (patriarhii Iustin Moiescu și Teoctist Arăpașu, episcopii Gherasim Cristea, Eftimie Luca și Roman Stanciu, mari duhovnici precum arhimandriții Sofian Boghiu, Grigorie Băbuș, Ioasaf Popa, Tănase Petroniu, Felix Dubneac, Roman Braga și Justin Pârveu, Ioasaf Ganea, profesorii universitari Ioan Pulpea/Rămureanu și Anton Uncu, muzicologul Titus Moiescu ș.a.

Dintre aceștia, elevul său favorit, orfanul Anton Uncu, devenit la rândul său diacon și cântăreț la Catedrala Patriarhală, profesor și preot, i-a dus mai departe ștafeta, așa cum a făcut-o și el odinioară, cinstindu-și profesorul, Ion Popescu-Pasărea, pe care-l adora și care îi remarcase primul calitățile, încurajându-l să compună, activitate pe care nu și-a putut-o dezvolta datorită multelor și obositoarelor sarcini pe care și le asuma benevol.

Prin talentul și iscusința sa, a dovedit că muzica – și colorarul acesteia, folclorul românesc – este o ramură de studiu importantă în educarea tineretului, cu o singură condiție însă: *profesorul să aibă ținuta, chemarea și pregătirea necesare.*

Bine văzut și apreciat pentru cultura sa, deși nu era profesor

universitar, a fost invitat în repetate rânduri de Nicolae Iorga și de către comitetul de organizare să conferențeze la Universitatea Populară de la Vălenii de Munte (13 conferințe în perioada 1931-1943, depășind numărul însumat de conferințe ținute de alți conferențieri cu rădăcini muscelene și argeșene: Ion Chelcea, Radu Demetrescu-Gyr, Costin Petrescu, Victor Slăvescu și Florian Ștefănescu-Goangă).

Prieten de familie cu Nicolae Iorga (ca student, fusese secretarul particular al acestuia în perioada 1907-1912), întreține cu marele istoric o vastă și constantă corespondență, iar acesta nu pregetă să viziteze căminul din "frumosul sat de moșneni unde păstorește cu glas dulce și cu glumă isteată Părintele Cotenescu", întreținut de harnica și iubitoarea sa soție, prezbitera Elisabeta Cotenescu (născută Răuțoiu). După 1990, căminul său a fost vandalizat până la ultima piatră de ignoranța de neiertat a unor săteni care au risipit în patru zări o vastă bibliotecă cu cărți purtând autografele autorilor, decorații și medalii militare și civile, fotografii și corespondență cu o valoare inestimabilă.

Îndelungata sa păstorire (52 de ani) a reprezentat pentru credincioșii parohiei sale și pentru întreg clerul muscelan o perioadă de împliniri în plan bisericesc, politic, cultural și social, toate purtând pecetea exemplului personal al preotului-profesor Gheorghe I. Cotenescu (a deținut două mandate de președinte al Asociației Preoților Musceleni, a fost ridicat la rangul de iconom stavrofor cu dreptul de a purta pe viață brâul roșu și crucea patriarhală, a fost membru în consiliul central de administrație al Casei de Economie, Ajutor și Credit a Clerului Ortodox Român, a fost președintele tuturor obștilor forestiere moșnenești din Stoenеști, vicepreședinte al primei Camere Agricole din Muscel și deputat de Muscel).

Preluarea puterii de către regimul

comunist și prăbușirea rapidă a valorilor tradiționale zguduie din temelii viața patriarhală din Stoenеști. Simte nevoia să facă ceva și îi sprijină pe partizanii din munții Muscelului conduși de colonelul-martir Gheorghe Arsenescu pe care îl cunoștea încă din anii '30. Rețeaua informativă a Siguranței, Securității și Miliției îi identifică rolul, fiind arestat preventiv în martie 1949, anchetat dur timp de 14 luni la Câmpulung și la Pitești, fiind condamnat retroactiv de Tribunalul Militar București la 1 an cu suspendare prin sentința nr. 478 din 11 mai 1950 în cadrul primului lot de musceleni. Din documentele aflate în custodia C.N.S.A.S. știm, azi, că organizația colonelului Arsenescu din Muntele Roșu a avut peste 100 de membri activi și elemente „nedispersate” (inclusiv fostul său elev, orfanul Pimen Bărbieru, starețul schitului Cetățuia-Negru Vodă).

Umilințele suferite în anchetele nesfârșite, cruzimea călăilor conduși de căpitanul Cârnă și regimul de exterminare generalizat în penitenciarul Pitești în timpul „reeducării” îi afectează grav sănătatea, dar nu-l zdrobesc sufletește. Se alătură astfel martirajului celor peste 2.000 de preoți ortodocși (mulți dintre ei preoți militari) arestați și obligați de regimul totalitar roșu să transforme celulele temnițelor în altare.

Bătrân și bolnav, „chiaburul exploataitor”, înferat de generațiile cu creierul spălat de propaganda comunistă, este batjocorit inclusiv prin trecerea sa și a familiei sale în finalul rolului agricol pe post de „străinaș”, deși strămoșii săi stoenеșteni figurau în documente scrise cu litere chirilice datând de la începutul secolului al XVIII-lea (iuzbasa Neagoe ot Cetățeni), iar el slujea ca preot în parohia Stoenеști încă din 1913. Impus la cote enorme față de posibilitățile reale ale gospodăriei sale, cu spectrul reintrării în pușcărie pentru sabotaj, e vecin și deci martor direct al luptei de clasă marcată în zonă

prin lăcomia și ura localnicilor față de soacra sa, Paraschiva Răuțoiu, „moșiereasa” analfabetă expropriată în 1945 și 1949, evacuată în forță din casa monument istoric (confiscată în beneficiul G.A.S. Lăicăi și ulterior sediul G.A.C. din Stoenеști), în cămașă de noapte și cu o bocceluță în mână, cu domiciliu obligatoriu în altă localitate până la moarte. I se confiscă întreaga avere a familiei Cotenescu (inclusiv dota primită de soție în 1912!), e amenințat cu excluderea copiilor din școli și chiar cu împușcarea de către președintele Sfatului Popular și de activiștii de partid dacă nu se înscrie primul în gospodăria colectivă ce trebuia înființată cu orice preț, singura de altfel dintr-o zonă de munte renumită pentru tenacitatea rezistenței anticomuniste.

Ultimii ani ai vieții de *paria* îi trăiește în mari lipsuri și suferințe alături de scumpa sa soție, exemplu de pioșenie și devotament, fiindu-i respinsă în repetate rânduri cererea de pensionare pe motivul stigmatizant al statutului său de chiabur, sabotor, dușman al poporului și deținut politic.

Preotul Gheorghe I. Cotenescu moare în Câmpulung, la 12 februarie 1965, fiind înmormântat în cavoul din curtea bisericii noi din Stoenеști. Veruța, cum își alinta el soția încă din tinerețe, i se va alătura în 1980, găsindu-și împreună odihna veșnică.

Aniversarea în 2012 a 100 de ani de la mutarea sa definitivă în județul Muscel și în 2013 a 100 de ani de la transferarea în parohia rurală Stoenеști, din care nu va pleca până la moarte, constituie izvoare de optimism ce ne întăresc forțele și credința, iar noi toți, avem cu siguranță multe de învățat din exemplul vieții trudnice, bogate și luminoase a preotului-profesor iorghist Gheorghe I. Cotenescu în ogorul Domnului, al armatei, al culturii, al școlii și al Cetății. ■

Radu PETRESCU
nepotul preotului Gh. Cotenescu

Centenarul Alexandru Șerbănescu (1912-2012)

Un erou pe cerul Țării

Au trecut o sută de ani de când, la 17 mai 1912, într-un sat din Oltenia, Colonești, a văzut lumina zilei Alexandru Șerbănescu, cel căruia "steaua sa" avea să-i hărăzească destinul de Erou. Anul 2012 a fost declarat anul Centenarului Alexandru Șerbănescu. M-aș fi așteptat ca inițiativa celebrării acestui eveniment național să vină din partea Guvernului sau a vreunui minister. Așteptare fără temei! Centenarul Alexandru Șerbănescu a fost declarat și a fost sărbătorit, spre lauda ei, de Fundația "Căpitan av. Alexandru Șerbănescu", condusă de doamna Eleonora Arbănaș.

Și totuși, în România, numele lui Alexandru Șerbănescu este cunoscut doar în lumea militară, de istorici și de cercetători preocupați de trecutul recent, îndeosebi de istoria ultimei conflagrații mondiale. Paradoxal sau nu, în anul centenarului său, căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu a fost evocat doar de câteva publicații ale Armatei, respectiv ale Statului Major al Forțelor Aeriene și de câteva publicații locale ale Oltului, Bacăului și Teleormanului. Așa se explică de ce modelele noastre eroice sunt sortite anonimatului și indiferenței naționale. Au, însă, trecere și umplu ecranele televizoarelor toate nulițiile de ieri și de azi, încât am ajuns să credem că nu mai suntem în stare să gândim "ce e rău și ce e bine", vorba lui Eminescu, și să discernem

valoarea de non-valoare.

Manifestările organizate de această fundație – care nu dispune de fonduri financiare de la buget sau de altă natură – îmi dau convingerea că unele organizații non-guvernamentale, non-politice și non-profit, venite dinspre ceea ce numim "societatea civilă", ar putea să ne scoată din postura cvasi-permanentă a derizoriului în care ne-au împins politicienii. Este impresionant cât a putut să facă această Doamnă pentru cinstirea memoriei căpitanului Alexandru Șerbănescu, pilotul de vânătoare căzut eroic, în vara anului 1944, la 18 august, într-o luptă inegală cu aviația inamică americană cât și pentru promovarea istoriei aviației române în general și a altor aviatori eroi lăsați în uitare.

Sărbătorirea "Centenarului Alexandru Șerbănescu" a pus în evidență o excelentă știință de organizare a fundației care îi poartă numele, care, printr-o reușită colaborare cu Forțele Aeriene Române, Muzeul Militar Național "Regele Ferdinand I", Școala "Aviator Alexandru Șerbănescu" din Colonești, Olt, Școala nr. 178 din București, Cercul Militar Național, Asociația Tradiția Militară, Aeroclubul României, Iacării Acrobați, a desfășurat un program de înaltă ținută și în deplină concordanță cu preceptele tradiției militare.

Să rememorăm:

13 februarie 2012. Expoziție la Muzeul Național al Aviației, consacrată împlinirii a 68 de ani de când căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu a luat comanda vestitului Grup 9 Vânătoare. În paranteză fie spus, această activitate, așa cum ne-a mărturisit doamna Eleonora Arbănaș, a însemnat și o descătușare din niște mentalități păguboase care au sălășuit prea mult timp în unica instituție de profil din țară, numită Muzeul Aviației. După 22 de ani de la înființarea muzeului, a fost inaugurat primul spațiu, cât de cât reprezentativ, consacrat asului aviației noastre de vânătoare din Al Doilea Război Mondial.

28 martie 2012. La Școala nr. 178 din cartierul Pajurei, în mijlocul copiilor, se desfășoară o

discuție pe o temă cu profunzime

istorică: *Repere și modele. O acțiune menită a da vibrație măreției sentimentului național și a marca Centenarul Învățământului Aeronautic Militar, 1 aprilie 1912-1 aprilie 2011, și a omagia personalitatea căpitanului aviator Alexandru Șerbănescu.*

17 mai 2012. Este emisă medalia aniversară: „100 de ani de la nașterea cpt. av. Alexandru Șerbănescu”. A fost oferită: Forțelor Aeriene, Ministerului Apărării, unităților militare de aviație de la Bacău, Câmpia Turzii, Boboc, Brașov, Aeroclubul României, Aeroclubul Pitești, Muzeului Militar Național și al Aviației, școlilor

implicate în program și unor personalități din registrul istoric.

17 mai 2012. Colonești, Olt. Manifestare omagială la Monumentul Eroilor Aviatori din fața Primăriei, organizată de autoritățile locale, fundația și școala care poartă numele aviatorului Alexandru Șerbănescu. Programul educațional organizat de prof. Lilian Celmare cu elevii școlii din Colonești și din comunele învecinate a oferit un spectacol cultural-artistic în memoria căpitanului aviator Alexandru Șerbănescu. Aeroclubul României a dat onorul printr-un zbor omagial la verticala monumentului din Colonești.

18 aprilie 2012. Muzeul Militar Național “Regele Ferdinand I” și Fundația “Căpitan av. Alexandru Șerbănescu”: vernisaj la Pavilionul Aviație, Expo omagială “Cavaler al zborului - Erou al cerului”. Expoziția biografică în imagini fotografice și documente de arhivă. Expoziția a fost deschisă publicului timp de o lună.

30 mai 2012. Cercul Militar Național. Lansarea volumului omagial “Căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu, asul cerului”, redactat de prof. univ. dr. Valeriu Avram, istoric de aviație. Printre participanți: academicianul Dinu C. Giurescu, autorul Cuvântului înainte, istoric și iubitor al eroilor aviației; Gl. av. (r.) Ion Dobran; Dorin Matei, redactor șef al revistei *Magazin Istoric*; Gl. lt. (r.) Constantin Croitoru; C.dor. av. dr. Marius Nicoară de la Șc. de Aplicație pentru Forțele Aeriene Boboc, asociații, alți invitați și membri ai fundației.

18-22 iulie 2012. Cercul Militar Național, Galeria Artelor. Vernisaj “Zbor spre Nemurire”, Ediția a II-a. Expoziție de pictură organizată de fundație și Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene Boboc în contextul centenarelor amintite. Vernisajul a fost deschis în prezența Șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, domnul General-locotenent dr. Cârnu Fănică, atașatul militar al Ambasadei SUA la București, comandanți de unități, alte personalități.

18 august 2012. Ceremonial militar și religios la mormântul căpitanului Șerbănescu din Cimitirul Ghencea Militar. Onor la verticală dat de lacării Acrobați. ■

Colonel (rez.) Dumitru ROMAN
Foto: Puiu VULPOIU;
Sorin ARBĂNAȘ

Eleonora ARBĂNAȘ:
Sărbătorirea Centenarului Șerbănescu – așa cum l-am conceput noi și așa cum am fost sprijiniți în desfășurarea lui – mi-a întărit convingerea că și în țara noastră există oameni de incontestabilă valoare, care știu că atunci când vrei, se poate și care n-au lăsat pierdut un nume de Erou Național: aviatorul Alexandru Șerbănescu. Ceea ce am făcut și cele ce vom mai face în cadrul Fundației Erou Căpitan Aviator Alexandru Șerbănescu au

drept scop cunoașterea istoriei aviației românești și promovarea valorilor ei. Sunt cutezanțele sincere ale acestei fundații, dar și ale tuturor celor care, pasionați de istorie în general și de istoria Aviației Române în special, au răspuns solicitărilor noastre. Sunt convinsă că în dreptul numelor lor se justifică cu prisosință scrierea cuvintelor “Om și Onoare” cu “O” mare!

Ce s-ar mai putea spune acum, când ne pregătim să încheiem acest an? Gândul mă poartă către aviatorul Tudor Greceanu, care a lăsat scris în memoriile sale următoarea frază: “Dacă nu vom ști să cinstim memoria lui Alexandru Șerbănescu, nu vom avea niciodată dreptul să ridicăm fruntea în rândul popoarelor lumii”. Subscriu întru-totul! ■

Cum arată un erou

La sfârșitul lunii noiembrie 1941, locotenentul Alexandru Șerbănescu încheie cursurile Școlii de Perfecționare și obține brevetul de pilot de vânătoare. Este momentul care îi deschide drumul spre elita zburătorilor din Aviația de Luptă. Între 1 noiembrie 1941-10 aprilie 1942, îndeplinește funcția de instructor de studii și comandant al Escadrilei 1 Elevi, în cadrul Școlii de Ofițeri de Aviație. Din documentele vremii reiese că era foarte apreciat de comandanții săi. Astfel, în Foaia calificativă pe anul 1941 până la 31 octombrie, șeful său ierarhic notează: „*Element foarte bun, atât în arma de origine cât și în aeronautică, dovedind aceleași prea frumoase calități de militar și aviator. Caracter ferm. Bun instructor. Pasionat al zborului, a obținut în scurt timp brevetul de pilot de vânătoare pe I.A.R-80, dovedind prea frumoase aptitudini. Temperament combativ, foarte curajos. Cred că va fi un foarte bun pilot de vânătoare pe front. În concluzie : element de nădejde, un foarte bun ofițer de aviație în plină ascensiune. Merită a fi înaintat căpitan și apoi să fie trimis și la război, pe front, într-o escadrilă de vânătoare*”.

La cererea sa, la 10 aprilie 1942, prin Decizia Ministerială nr. 3014/1942 lt. av. Alexandru Șerbănescu este mutat în interes de serviciu și înscris în cotroale la Flotila 1 Vânătoare - D.M.148/1942 (Ordin de Zi nr.8/1942). Execută misiuni de apărare a spațiului aerian al țării de atacurile avioanelor sovietice în zona litoralului Mării Negre și a localităților din Dobrogea, în principal a orașului Constanța.

Este avansat, la excepțional, la gradul de căpitan (Înalt Decret Regal nr.2055 din 18 iulie

1942, publicat în „Monitorul Oficial” nr.166 din 19 iulie 1942). O mențiune necesară: în dosarul personal, la rubrica „Diferite poziții și funcții”, această înaintare în grad este înscrisă la data de 6 martie 1943, prin Ordinul de Zi nr.744/1943 al Corpului Aerian Român. Este o nepotrivire flagrantă, întrucât avansarea la excepțional se făcea numai prin Înalt Decret Regal. Toate documentele militare oficiale de după 18 iulie 1942 îl menționează pe aviatorul Alexandru Șerbănescu cu gradul de căpitan, inclusiv Foaia calificativă din anul 1942 .

La începutul lunii septembrie 1942, pleacă pe frontul de la Stalingrad cu Grupul 7 Vânătoare, în care fusese încadrat la cerere. I se alătură locotenentul av. Dinu Pistol. Ofițeri de elită la Vânătorii de Munte, confirmați în aviație după obținerea brevetelor de piloți de vânătoare și după trecerea pe

avionul Me.109 E 7, cei doi sunt prieteni nedespărțiți de la vânători de munte.

Semnalul de decolare spre Stalingrad este dat în prezența generalilor Gheorghe Jienescu¹, Ramiro Enescu², Constantin Celăreanu și a comandantului av. Mihail Romanescu³. Se zboară în formații strânse, pe escadrile și patrule.

Iată cum prezintă generalul Ionescu Emanoil, comandantul Corpului Aerian Român de pe Frontul de Est, participarea lui Șerbănescu în “gigantica bătălie de la Stalingrad⁴”:

...Aici, în fruntea Escadrilei 57 Vânătoare, în scurtul timp de la 11 septembrie 1942 până la 17 noiembrie 1942 reușește să realizeze cel mai mare număr de misiuni la inamic pe tot Grupul, obținând și două victorii personale. La data de 17 noiembrie 1942, când se produce spărtura din Cotul Donului și retragerea trupelor române și germane, cpt. av. Șerbănescu Alex. se distinge în mod cu totul deosebit în acțiunile de atac la sol de la Beketovka, Kletskaia și Kotliuban, pentru ca după trei zile, încercuit fiind cu tot Grupul pe terenul de la Karpovka, în strânsă colaborare cu celelalte două escadrile din Grup și cu o formație de Stukas-uri germane, să apere aerodromul pas cu pas, sub focul infanteriei, artileriei și al tancurilor inamice care trăgeau chiar de pe marginea terenului. După o noapte de apărare îndârjită a terenului, în care personalul navigant al Grupului a luptat de pe poziții terestre, în zori de zi, într-un

iad de foc cu care inamicul acoperise tot terenul, cpt. av. Șerbănescu iese din încercuire și decolează eroic cu escadrila sa, deși toate aparatele fuseseră lovite, și reușește să ajungă fără nicio pierdere pe terenul de la Morozovskaia. Aici se prezintă comandantului de Grup și cere să plece înapoi în încercuire, pentru a lua comanda întregului eșalon rulant al grupului rămas acolo sub comanda a doi sublocotenenți. Este refuzat, deși insistă. Nu i s-a aprobat să plece înapoi, motivându-i-se că locul său este acolo unde este personalul navigant și avioanele. De la Morozovskaia, în condiții de vreme greu de descris, făcând escală la Tacinskaia, vine cu toată escadrila la Novo-Cerkask și de aici la Rostov, pentru ca împreună cu o escadrilă de bombardament din Grupul 5 He. 111, sub comanda cpt. c-dor. av. Iosifescu Nic., să constituie un Grup Mixt și să execute o serie întreagă de misiuni dintre cele mai grele ce i-au fost date vreodată. Aici, de la 28 decembrie 1942 până la 11 februarie 1943, execută un număr de peste cincizeci de misiuni

Expoziție Șerbănescu în Pavilionul Aeronauticii Militare din Muzeul Militar Național București

însoțind formațiile românești de He. 111 și Savoia, terminând fiecare misiune prin atac la sol, acțiuni soldate cu distrugerea mai multor baterii inamice de A.c.A., incendierea câtorva zeci de autovehicule și pierderea din partea inamicului a câtorva sute de sănii ce transportau trupe în zona Kostantinovka, Skaia,

Bagavskaia și Manicisskaia, el personal cât și escadrila sa înscriind o gamă întreagă de nebănuite succese. După aceasta, intră cu Grupul 7 Vânătoare în celebra Flotilă de Vânătoare germană „Udet”, unde până la data de 1 iunie 1943, cpt. av. Șerbănescu Alex. are noi prilejuri să se distingă și să se afirme ca un brav

Festivitatea deschiderii expoziției “Centenarul Șerbănescu”

Generalul de flotilă aeriană (ret.) Ion Dobran (în picioare) evocându-l pe Șerbănescu...

Cercul Militar Național. Lansarea volumului omagial Alexandru Șerbănescu, asul cerului. De la stânga la dreapta: Eleonora Arbănaș, Ion Dobran, acad. Dinu C. Giurescu, Dorin Matei, prof. Valeriu Avram, c-dor. av. dr. Marius Nicoară, col. Marcel Preda.

luptător aerian român. Atacurile la sol de la Belovodsk, Starobielsk și Kupiansk, la peste o sută de km în spatele frontului inamic, îl confirmă pe deplin ca unul dintre cei mai neînfricați și mai entuziaști luptători aerieni ai noștri. Are, la 1 iunie 1943, un total de opt victorii aeriene și un număr de peste două sute de misiuni la inamic. La data de 5 iunie 1943 este distins „Proprio Moto” de către dl. mareșal Antonescu cu Crucea de Cavaler a Ordinului Virtutea Aeronautică.

De la data de 15 iunie 1943, sub comanda Corpului 1 Aerian Român, în luptele de pe Mius și Doneț, cpt. av. Șerbănescu Alex., prin calitățile sale de zburător, luptător și de exemplar comandant de escadrilă, însuflețit de cele mai nobile și temerare avânturi, disprețuind de fiecare dată moartea, prin numărul mare de misiuni la inamic, cât și prin numărul cel mai mare de victorii aeriene pe care-l avea vreun vânător român la acea dată (23 de victorii la 15 august 1943) i-a adus stima camarazilor

germani care, prin comandantul Flotei a 4-a Aeriene Germane, general de armată Dessloch, îl disting cu Ordinul Crucea de Fier Cls. I (17 august 1943). După aceasta, cpt. av. Șerbănescu Alex. este din nou în fruntea misiunilor cele mai grele, pentru ca la ISJIUM, în ziua de 20 august 1943, într-un atac la sol, destul de serios rănit la față, să nu întrerupă acțiunile la inamic. Din contră, mai însuflețit decât oricând și cu o furie greu stăpânită, continuă a fi șeful oricărei misiuni, înscriind încă

Generalul de flotilă aeriană (ret.) Radu Theodoru: Cimitirul Militar Ghencea, 21 august 1944, spre orele 10.00. Pe această alea era moment solemn. Eu eram elev-sergent aviator în garda drapelului Școlii de Ofițeri de Aviație. La verticală evoluau câteva patrule

ale vânătorilor. Zgomotul motoarelor domina momentul solemn. Era atât de tragic. Moment militar cu unități gris-bleu, drapele de luptă, arme prezentate pentru onor. Se coboara în mormânt sicriul cu câteva rămășițe din trupul căpitanului aviator Alexandru Șerbănescu, asul aviației de vânătoare românești doborât la 18 august în luptă cu valurile de atac ale Forței a 15-a din U.S.A.A.F- Forțele Aeriene ale Armatei Statelor Unite. Stând înlemnii în poziția pentru onor, tuturor ne șiroiau lacrimile. Căpitanul devenise o legendă. De morală, de etică, de bărbăție și onoare. De camaraderie în luptă. De temeritate și rațiune tactică.

600 de misiuni la inamic, 53 de avioane inamice doborâte. La 18 august 1944, Grupul 9 Vânătoare, al cărui comandant venerat era, a ridicat în aer pentru apărarea zonei petrolifere Ploiești doar 13 avioane. Atâtea rămăseseră după trei ani de război. Proporția 1:40. Superioritatea numerică zdrobitoare la americani, suplimentată de superioritatea tehnică netă între 7000 și 10.000 metri înălțime, adjudecată de avionul de vânătoare strategică P. 51 Mustang. A căzut căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu. Asul! Da, Alexandru Șerbănescu este simbolul și chintesența aripilor românești! ■

patru victorii aeriene sigure, pentru ca la data de 30 august 1943 să i se confere Ordinul Mihai Viteazul Cls. a III-a. (...)

Prilej de distincție nouă îl conferă cpt. av. Șerbănescu Alex. la data de 10 octombrie 1943 când (...) apără o formație de bombardiere românești [și] le trece liniile (vest limanul Molotschonoje-Melitopol), pentru ca în luptă cu un inamic mult superior numeric, cu avionul incendiat, să nu se arunce cu parașuta la inamic, cum altul ar fi făcut în această situație, preferând moartea în pasărea-i rănită stării de prizonierat. Cade între linii, în sectorul Diviziei 4 Vânători de Munte, este dus la Comandamentul Diviziei 24 Infanterie română, de unde, cu o mașină, vine la terenul de la Genitesk și unde, luând alt

avion, pleacă din nou în zborurile la inamic, găsindu-și liniștea tot într-o luptă aeriană, tot inegală, însă de data aceasta cu mai mult noroc pentru el, reușind să doboare un vânător sovietic în flăcări. Dă dovadă de o înaltă ținută de comandant și luptător atunci când terenul Tschaplinka aflat sub focul tancurilor inamice, el cere să decoleze ultimul. Două zile mai târziu, când s-a cerut o misiune de sacrificiu și anume, ducerea unui mesaj la 70 de km [în] spatele liniilor inamice, la trupele încercuite din Div. 4 V.M. și Div. 24 Inf., cpt. av. Șerbănescu Alex. cere în mod insistent să i se facă lui cinstea de a fi însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei misiuni, unde se punea problema de a veni în ajutorul camarazilor români lipsiți

de orice legătură cu înaltele noastre comandamente. Împreună cu coechipierul său adj. av. Mucenica Ioan și [cu] lt. av. Dobran Ion se achită în mod strălucit de misiunea primită, deși riscurile întâmpinate au fost foarte mari, atât din partea A.c.A. cât și a vânătoarei inamice care i-a hărțuit până au trecut liniile înapoi. Iarna îl găsește pe terenurile înaintate din Cotul Niprului (Kostromka, Apostolovo, Lepetika) unde luptă cu mult avânt, fiind și rămânând un exemplu ideal de luptător și comandant. Luptele aeriene de la capul de pod Nicopol cât și cele de la capul de pod Cherson rămân de neuitat în viața sa de campanie din Rusia Sovietică.

Luând comanda Grupului 9 Vânătoare, îl organizează de așa

manieră și-i instaurează o așa de înaltă atmosferă de camaraderie și cinstire reciprocă, încât astăzi se poate afirma, fără a se greși, că Grupul 9 este una dintre cele mai bune unități de aviație de vânătoare pe care le are Țara. (...) Această unitate, având cel mai tânăr comandant de grup de vânătoare român, a cunoscut mari satisfacții (...) în acțiunile de la Krivoi-Rog, Novi-Bug, Nikolaev, Odessa, Nistrul Inferior și Frontul din Basarabia și Moldova de Nord. Cpt. av. Șerbănescu Alex., ajungând la a 46-a victorie aeriană omologată și la peste 560 misiuni la inamic, a fost citat cu ordin de

zi pe Aeronautică și felicitat prin telegramă și prin vizita personală a Comandantului Grupului de Armate Sud Ucraina, general de armată Schorner.

Toate aceste însușiri fac din cpt. av. Șerbănescu Alex. un ales al Națiunii Române, o mândrie a Armatei Române, un exemplu viu și un imbold permanent pentru generațiile tinere ce trebuie să privească cu încredere viitorul."

Când generalul care a comandat Corpul Aerian Român pe Frontul de Est își pune semnătura pe o asemenea caracterizare, pe cât de elogioasă, pe atât de înălțătoare,

ce am mai putea spune, noi, cei de azi, despre căpitanul av. Alexandru Șerbănescu, decât atât: **așa arată un Erou!** ■

Eleonora ARBĂNAȘ
Președintele Fundației
"Căpitan av. Alexandru
Șerbănescu"

NOTE:

1. subsecretar de stat al Aerului
2. șeful de stat major al Aerului,
3. comandantul Flotei 1 Vt.
4. Caracterizare cuprinsă în propunerea pentru decorarea căpitanului av. Alexandru Șerbănescu cu Ordinul „Mihai Viteazul” cls. a II-a. (Arhivele Militare Române, Fond Corpul Aerian Român, Dosar 48, filele 172-174)

La mormântul lui Alexandru Șerbănescu

"Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină, / Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta; / C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină / Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină, / Se stinse-o dalbă stea!"
Recunoașteți, desigur, versurile lui Eminescu scrise la moartea preaiubitului său "profesoriu" Aron Pumnul. Am ținut să le redau aici pentru că, mi se pare, ele ilustrează cel mai bine ceea ce se întâmplă, în fiecare 18 august, la mormântul eroului căpitan aviator Alexandru Șerbănescu din Cimitirul Ghencea Militar. Este printre cele mai emoționante tradiții militare românești: în această zi, în care căpitanul Șerbănescu a căzut, în anul 1944, în duelul cu un Mustang american, foștii piloți din Grupul 9 Vânătoare vin să-și salute

comandantul! Pentru mine, ca ziarist militar, este o mare bucurie să constat că *spiritul de corp* n-a murit, că el unește încă și dă forță armatei noastre.

Au trecut 68 de ani de la acea lupta aeriană care a îndoliat Armata Română. De atunci, an după an, pilotul de vânătoare Ion Dobran, astăzi general de flotilă în retragere, prieten și camarad de misiune al lui Șerbănescu, a făcut apelul Zburătorilor Grupului 9 Vânătoare la mormântul din Ghencea Militar. Anul acesta, la Apelul Solemn a răspuns doar venerabilul general! Destinul a făcut ca el să fie ultimul pilot de vânătoare în viață din Grupul 9 Vânătoare. Toți ceilalți piloți, floarea Aviației Militare, au plecat, rând pe rând, la Escadrila din Ceruri...

Alexandru PRICOP, elev al Liceului "Vasile Alecsandri", Bacău. Aripa tânără a Fundației Erou Cpt.

Av. Al. Șerbănescu – filiala Bacău: Atunci când am citit prima oară despre lupta căpitanului Șerbănescu eram prin clasa a IV-a. Nu prea înțelegeam multe, dar cu timpul mi-am dat seama de semnificația aceluia 18 august 1944 și a ceea ce reprezintă cpt. av. erou Alexandru Șerbănescu pentru națiunea română. Curajul acestui mare aviator și comandant de a se opune cu doar 13 aparate în fața a peste 800 de avioane inamice continuă să mă uimească și astăzi. „Nu înțeleg ca un inamic oricât de mare și de puternic ar fi să intre în țara mea ca-n sat fără câini! ...Nu se va putea spune că în România nu s-a ridicat nici un român împotriva americanilor, chiar dacă pierdem lupta!” Iată un exemplu de Onoare, Demnitate, Curaj, Verticalitate, Profesionalism, Eroism! Vorbele lui Șerbănescu ar trebui să fie deviza fiecărui român! ■

Doamna Eleonora Arbănaș mi-a povestit o întâmplare la care a fost martoră. O reproduc întocmai, drept încheiere a acestor rânduri: "În trecerea ei către mormântul

unor dureroase pierderi personale, o doamnă în vârstă, văzând atâția oameni în uniformă militară pe alea dintre capelă și mausoleu, a rostit aproape retoric: "Ce este

aici?... O comemorare? Măi mămică, trebuie să fi fost un om mare, dacă nu a fost uitat de atâta amar de vreme... De 68 de ani zici că a murit?" "Da!" – i-am răspuns. A plecat uimită. A revenit după vreo jumătate de oră. Era cu ochii în lacrimi. Mi-a spus că se dumirise între timp "văzând avioanele pe deasupra mormântului... păi de ce nu mi-ai spus, măicuță, că este vorba de un aviator...! Și eu am aici pe tata și pe fiul meu. Tata a fost aviator...tot în război..." I-am oferit volumul omagial "Căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu, asul cerului", spre completă cunoaștere a istoriei aviației din perioada războiului, cine a fost și ce reprezintă pentru noi aviatorul acesta pe care-l comemorăm. Am rămas impresionată de profunzimea genială a vorbelor sale. Poate că sunt mulți care se întrebă cum de Alexandru Șerbănescu, aviatorul acesta, ne strânge laolaltă chiar și după 68 de ani. Să fie zborul spre nemurire și faptul că vulturii nu mor niciodată? Eu asta cred. Și mai cred că oamenii fac minuni, dacă vor!"■

Colonel Dumitru ROMAN

*Foto: Puiu Vulpoiu
Sorin Arbănaș*

General de flotilă aeriană

(ret.) Ion Dobran, 18 august 2012:

Eu am fost protejat de destin de fiecare dată, așa am și ajuns să povestesc despre asta acum, la 93 de ani. Cea mai grea zi dintre toate a fost 18 august 1944, ultima zi de bombardamente. Mai rămăseseră cu totul 23 de vânători și căpitanul Șerbănescu avea să fie doborât. Lupta se mutase în înălțime. Eram 13 inși din Grupul 9 Vânătoare față în față cu o formație de 138 de bombardiere. Eram copleșiți. Am rămas în linie eu și Dârjan, cu Șerbănescu la mijloc, picăm, picăm, picăm... A fost de ajuns străfulgerarea unei clipe pentru a scrie un destin. În spatele lui Șerbănescu și mai sus era un avion cu bot roșu. Din planul stâng se

prelinge o ușoară dără de fum, avionul se înclină spre stânga, se întoarce pe spate și pică sub verticală. Așa a căzut căpitanul Șerbănescu. Așa a căzut o stea! La sfârșitul războiului, doar trei piloți mai rămăseseră din promoția mea. Eu, Galea și Chițu Gavrilu. Mai erau și câțiva camarazi din vestitul Grup 9 Vânătoare. Cu toții am fost alungați din armată. Nu aveau nevoie de ofițeri adevărați. Ce s-ar fi întâmplat cu Șerbănescu dacă ar fi scăpat? Cu firea lui vulcanică și personalitatea puternică, cu siguranță ar fi sfârșit în pușcăriile comuniste, umilit, batjocorit și aruncat la groapa comună. Avea puțin peste 32 de ani când a căzut atunci, la Rușavăț. Destinul lui a fost și bun. El a sfârșit ca un Erou pe cerul țării și a rămas un simbol. Are un mormânt la care ne-am adunat an de an. Astăzi am mai rămas doar eu. Este o dată cu semnificație în istoria aviației. *Pentru mine, 18 august este Ziua Aviației de Vânătoare. Poate că voi veți continua tradiția asta!... ■*

Despre Cimitirul Eroilor din Chișinău ca instituție cu personalitate juridică, astăzi, cu regret, se poate vorbi doar la timpul trecut. După o existență de mai bine de jumătate de veac, la mijlocul secolului trecut, acest sanctuar de istorie și spiritualitate a fost șters de pe fața pământului. În prezent, se mai păstrează doar câteva vestigii care amintesc despre ceea ce a fost cândva pe acest teren: construcția monumentală de la intrare, constituită din doi piloni înalți și scara cu 50 de trepte, care, ajunsă pe platou, avea continuare prin aleea centrală ce ducea spre capelă, în jurul căreia erau amenajate șase parcele cu morminte; fundația reconstruită a fostei capele; o cruce comemorativă din lemn, instalată relativ recent, întru amintirea eroilor români ce și-au găsit aici locul de veșnică odihnă. Atât a mai rămas din cimitirul de altă dată!... În rest, un teritoriu devastat. Pe acest loc sunt împrăștiate gunoai, deșeuri menajere, pungii de plastic și peturi aruncate de oameni, purtate de vânt, rămășițe ale rugurilor la focul cărora niște indivizi fără căpătâi coc frigărui. Este foarte greu să găsești în tot orașul o zonă mai neîngrijită. La vederea acestor imagini, mi-a fost greu să mă împac cu gândul că în acest pământ zac osemintele a aproape două mii de militari, de diferite naționalități, căzuți la datorie.

Amplasat pe Bulevardul Decebal nr. 17, sectorul Botanica, fostul Cimitir al Eroilor – denumit în documentele timpului când Cimitirul Militar, când Cimitirul de Onoare – a fost înființat în secolul al XIX-lea, având inițial statut de Cimitir al Garnizoanei Militare Chișinău. La început era doar o

parcelă periferică a Cimitirului Civil de pe lângă Biserica Sfânta Treime din preajma Gării Feroviare. Mai târziu a devenit necropolă pentru militarii de diferite naționalități, căzuți pe câmpul de luptă în cele două războaie mondiale și, totodată, loc de înmormântare al celor care s-au prăpădit în spitalele militare (lazarete), din cauza bolilor și rănilor căpătate în bătălii. Conform unor date furnizate de cercetători, în acest loc au fost înmormântați și prizonieri de război originari din diferite țări,

din preajma Gării Feroviare au fost reînhumate, cu onoruri militare, rămășițele pământești a sute de eroi români, ruși, francezi, austrieci, greci, cehi, slovaci, polonezi etc. Punct de reper al întregului complex comemorativ devenise capela militară construită și amenajată între anii 1924-1940. La încheierea lucrărilor, într-o criptă din dreapta capelei erau înmormântați 365 de militari români neidentificați. În cripta din partea stângă a capelei erau înmormântați 207 ostași ruși

S.O.S. Cimitirul Eroilor din Chișinău

morți la Chișinău în primii ani după război.

Preluat în gestiune de autoritățile române, imediat după Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918), vechiul cimitir militar din Chișinău a fost reconstruit în întregime: a fost împrejmuțit cu gard din sârmă, a fost ridicat portalul la intrare, a fost trasată aleea principală și aleile secundare, au fost amenajate mormintele, au fost instalate cruci de tip regulamentar, au fost instalate tăblițe.

În anii 20 ai secolului trecut, Comitetul Central al Societății „Cultul Eroilor” a decis înhumarea osemintelor eroilor căzuți în lupte pe teritoriul Basarabiei și centralizarea mormintelor lor în acest cimitir impunător. Mai târziu s-a făcut regruparea întregului ansamblu de morminte în parcele, pe naționalități. Astfel, pe colina

neidentificați. În Cimitirul de Onoare, parcelat în șase sectoare, se găseau 136 de morminte având inscripționate pe crucile de beton numele a 197 de eroi, și anume: 66 de eroi români, ofițeri și grade inferioare, identificați și neidentificați, 27 de morminte ale unor militari ruși identificați și neidentificați, 5 morminte cu militari austrieci identificați și un mormânt comun cu 24 militari austrieci neidentificați, 2 morminte comune pentru 39 de militari cehoslovaci neidentificați, 35 de morminte cu militari francezi identificați și neidentificați, 5 morminte cu 6 militari polonezi identificați și neidentificați. Cercetătoarea Maria Vieru-Ișaeș a găsit 769 de eroi identificați și neidentificați (*Din istoria Cimitirului Eroilor*, în *Cugetul*, nr. 3, 2000). Ea arată că trebuie adăugați alți 876 de ostași români și ruși identificați

și neidentificați, morți în Primul Război Mondial, reînțemurți în altă parte a cimitirului, zona în care au fost înmormântați inițial a fost folosită pentru înfrumusețarea ansamblului (aceeași sursă - n.a.). Potrivit profesorului dr. în istorie Ion Buga, Cimitirul Eroilor din Chișinău este o adevărată necropolă internațională, în care au fost înmormântați pe parcursul timpului 1645 de militari originari din România, Rusia-URSS, Franța, Austro-Ungaria, Cehoslovacia și Polonia (*Cimitirele militare românești din Republica Moldova*, în *Cugetul*, nr. 3, 2005).

În perioada interbelică, Cimitirul Eroilor devenise loc de pelerinaj de Ziua Eroilor, marcată anual în aceeași zi cu Ziua Înălțării. Ultima cinstire creștinească a memoriei ostașilor căzuți la datorie a avut loc de Ziua Eroilor, în vara anului 1944. În după-amiaza aceleiași zile, aviația sovietică a bombardat orașul. Potrivit Mariei Vieru-Ișaev, a fost lovit și cimitirul, iar Capela a suferit stricăciuni.

Regimul totalitar sovietic, comunist și ateist, reinstaurat în Basarabia după ultimul război mondial, a dus o politică de persecutare a credinței, de distrugere a bisericilor, mănăstirilor și cimitirelor. Ca urmare, vechiul Cimitir al Eroilor din Chișinău a fost lăsat de izbeliște și supus distrugerii treptate. Actele de profanare, susținute tacit de sovietici, au culminat cu măsurile adoptate în 1959, când buldozerele au săpat fundația pentru Clinica Republicană de Pulmonologie și Ftiziatrie. Astfel, vreme de aproape jumătate de veac (1961-2007), pe osemintele ostașilor căzuți la datorie a funcționat Institutul de Pulmonologie și Ftiziatrie și Spitalul de Tuberculoză (Iurie Colesnic,

Enciclopedie, Chișinău. Paradoxal, cei doi piloni din beton armat de la intrarea în cimitir, fără vulturii masivi din bronz, care au fost dați jos, precum și scara monumentală ce ducea spre fosta capelă au devenit părți componente ale noilor instituții.

Drept „recompensă” pentru aceste barbare și irecuperabile distrugerii, în perioada postbelică, la Chișinău, într-o zonă a vechiului Cimitir Ortodox Central, autoritățile sovietice au amenajat Cimitirul Ostașilor și Ofițerilor sovietici, iar în preajma lui, ulterior, a fost construit un complex memorial. Prin această măsură, sovieticii au cultivat ura împotriva fasciștilor români și dragostea față de ostașii sovietici eliberatori.

După destrămarea Uniunii Sovietice, s-au înfiripat primele semne de normalitate: prin grija Asociației Victimelor Regimului Comunist de Ocupație și a Veteranilor de Război ai Armatei Române (președinte, Gheorghe Ghimpu), pe locul fostului Cimitir

al Eroilor a fost instalată o cruce comemorativă; a fost refăcută și sfințită temelia capelei fostului cimitir (Gheorghe Ghimpu, *Stindardul sfintei libertăți*, Chișinău, 2010). Acțiuni de reabilitare a fostului cimitir au inițiat și alte organizații neguvernamentale. Demersuri în acest sens a făcut și Oficiul Național pentru Cultul Eroilor din România. În anul 2003, din inițiativa unor organizații ale Veteranilor de Război, a fost constituit Comitetul de Salvare a Cimitirului Eroilor din Chișinău, care a sensibilizat opinia publică pentru reconstrucția complexului memorial.

Din păcate, guvernarea comunistă de la Chișinău a continuat politica de ștergere a urmelor de identitate a acestui complex memorial. A fost vândut în stânga și în dreapta tot ce purta pecetea istoriei, inclusiv cimitirul. Așa se face că o parte din terenul cimitirului a fost destinată construcției unui centru comercial; altă parte a fost vândută la licitație unei societăți particulare.

1943. Regele Mihai și regina mamă Elena, însoțiți de Mihai Antonescu, urcă treptele Mausoleului din Cimitirul Eroilor din Chișinău pentru a depune o coroană de flori...

După această faptă abominabilă, guvernul a decis demolarea clădirii fostului Institut de Pulmonologie și Ftiziatrie (Angelina Olaru, „Comerț cu suflete moarte” în valoare de 70.000.000 lei). De neiertat rămâne faptul că și la construcția, și la demolarea acestui spital, osemintele eroilor au fost aruncate la gunoi.

Reprezentanții Societății Civile s-au opus construcției unei piețe pe acest loc. Asociația Republicană a Participanților la Războaie (președinte, Vasile Zait) a cerut anularea contractului de înstrăinare a terenului, susținând cu tărie că mormintele eroilor nu pot deveni obiect de tranzacție comercială. În timp ce se comiteau aceste sacrilegii, autoritățile comuniste sponsorizau generos lucrările de modernizare a Complexului Memorial „Eternitatea” din Chișinău și construcția memorialului de la podul Șerpeni, monumente grandioase dedicate – se putea altfel? – memoriei ostașilor sovietici eliberatori!

Astăzi, teritoriul fostului cimitir al eroilor se află într-o stare deplorabilă, adăpost al boschetarilor, bețivilor și consumatorilor de droguri, care, în joaca lor tembelă, nu se sfiesc să scoată osemintele din morminte și să le arunce la gunoi.

Cu ceva vreme în urmă, Consiliul Mondial Român, cu sediul la Los Angeles, având ca partener media Jurnal Trust Media, în colaborare cu Asociația Republicană a Participanților la Războaie, cu Asociația de Drept Umanitar, cu Asociația Victimelor Regimului Comunist de Ocupație și a Veteranilor de Război ai Armatei Române, cu Asociația Foștilor Deportati și Deținuți Politici din Moldova, a inițiat o campanie de solidarizare a societății civile pentru salvarea și reabilitarea Cimitirului Eroilor din Chișinău. În vara anului trecut, la 3 iunie, un sobor de preoți ai Mitropoliei Bisericii Ortodoxe a Basarabiei, la care s-a alăturat un grup de preoți ai Bisericii Romano-Catolice, au oficiat un parastas în

memoria celor care nu au avut parte de rugăciuni zeci și zeci de ani. La parastas au participat veterani de război, foști deportați și deținuți politici, intelectuali de frunte. După slujba religioasă, la Jurnalul TVM, a avut loc o dezbatere publică despre soarta cimitirului din inima orașului. Evenimentul a atras atenția și autorităților publice locale și centrale. S-au făcut promisiuni de implicare a autorităților în soluționarea onorabilă a cazului de „înstrăinare” a fostului cimitir de onoare. Să fie, oare, un semn bun?

În opinia mai multor experți, Cimitirul Eroilor din Chișinău ar putea fi refăcut prin inițierea unui proiect internațional, la care să participe statele ale căror eroi și-au găsit loc de veșnică odihnă pe aceste meleaguri. Subscriem la această opinie și exprimăm speranța că și ambasadele României, Rusiei, Franței, Germaniei, Austriei, Poloniei, Cehiei și Slovaciei de la Chișinău nu vor rămâne indiferente față de soarta mormintelor compatrioților lor din acest cimitir internațional. Menționăm că în momentul de față există un proiect de reabilitare a cimitirului, elaborat de arhitectul Victor Sava.

Cetățenii Republicii Moldova au datoria să participe la reabilitarea bunului nume al eroilor căzuți pe câmpurile de luptă. Vă solicităm aportul la refacerea Cimitirului Eroilor din Chișinău, în acest mod manifestându-ne activismul civic și cinstirea memoriei înaintașilor. ■

Prof. Ion NEGREI
(Chișinău)
Colonel (ret.)
Constantin CHIPER

... aceleași trepte ale Mausoleului din Cimitirul Eroilor din Chișinău, așa cum arată astăzi... !?

Generalul de brigadă Gheorghe Netejoru

În dimineața zilei de 29 noiembrie 2012 a murit generalul de brigadă Gheorghe Netejoru. În chiar Ziua Națională a României a fost condus pe ultimul drum de rudele și prietenii adevărați, între care ultimii camarazi din Asociația Națională a Veteranilor de Război, filiala Giurgiu, al cărei președinte a fost multă vreme. A fost înmormântat, cu onoruri militare, în cimitirul Smârda, din Giurgiu, în mormântul familiei.

S-a născut la 21 iunie 1922, în comuna Băneasa, județul Vlașca (azi, Giurgiu) în familia preotului Ion și Ioana Netejoru. După ce a absolvit școala primară în satul natal și liceul în Giurgiu, a urmat Școala Militară de Ofițeri Activi din București. La 10 mai 1942 a fost avansat la gradul de sublocotenent și repartizat la Regimentul 2 Artilerie de Gardă din Divizia I de Gardă.

În august 1942, unitatea este dislocată pe litoralul românesc. În primăvara anului 1944 primește ordin de deplasare în zona de operațiuni, la nord de Iași, unde este surprinsă de evenimentele de la 23 august 1944, când mareșalul Ion Antonescu este arestat de regele Mihai, care anunță trecerea României de partea Națiunilor Unite. A urmat cea mai neagră perioadă din viața sa. Pe 12 septembrie 1944, sub pretextul organizării, o parte din armata română este luată în captivitate, trecută dincolo de Prut și trimisă în lagărele de muncă sovietice.

În urma protestelor față de această situație, cu care nu s-a împăcat niciodată, sublocotenentul Gh. Netejoru a fost judecat și condamnat de două ori, după legi și hotărâri sovietice, la 8 și 25 de ani de închisoare. În anul 1953, după moartea lui Stalin și după aproape 10 ani de

prizonierat, este amnistiat și repatriat.

Ajuns în țară, face cunoștință, timp de câteva luni, cu închisorile Jilava și Văcărești. La 30 ianuarie 1954 este pus în libertate. Avea 32 de ani. Se căsătorește cu Paula Manolescu, prietena care avusese tăria, fără să știe dacă se va mai întoarce, să-l aștepte aproape 10 ani!

În 1960, încheie cursurile Institutului Agronomic "N. Bălcescu" din București și obține diploma de inginer. Lucrează, până în 1975, ca șef de secție, șef de fermă, inginer șef și director tehnic la I.A.S. Giurgiu, I.A.S. Vedeia și I.P.I.L.F. Giurgiu și urmează, în paralel, cursurile postuniversitare de îmbunătățiri funciare. Din 1975 până în 1982, când iese la pensie, lucrează în Ministerul Agriculturii.

După evenimentele din 1989, participă la constituirea în județul Giurgiu a "Asociației Foștilor Deținuți Politici", a "Sindicatului Agricultorilor", a "Asociației Veteranilor de Război" și Ligii "Virtus Daco-Romana Rediviva". Publică în zările locale "Cuvantul Liber" și "Giurgiu Expres", precum și în "Observatorul militar", episoade din viața de pe front și lupta pentru supraviețuire în infernul lagărelor sovietice.

În anul 1997, Editura Militară îi publică volumul "Zece ani în lagărele sovietice, Însemnări pentru posteritate", reeditat în 2001 și distins cu premiul "Constantin C. Giurescu" pentru cel mai bun volum istoric al anului de către Fundația Culturală "Magazin Istoric". În 2010, îi apare, la aceeași editură, volumul "Și eu am luptat în Est. Spovedania unui fost prizonier de război", o carte al cărei tiraj a fost epuizat demult, semn că suntem, mai suntem încă, interesați să cunoaștem prin ce au trecut și câte au pățit înaintașii noștri. Poate că Editura Militară se va decide să reediteze această carte de istorie trăită la modul cel mai tragic posibil.

Cu ocazia împlinirii a 600 de ani de atestare istorică a municipiului Giurgiu (1403-2003), este distins cu titlul de "Orășean de Vază", iar la 23 august 2004, în semn de apreciere pentru activitatea de militar, primește Medalia "Virtutea Militară". La 8 mai 2006 este avansat la gradul de General de Brigadă în retragere.

La împlinirea vârstei de 86 de ani, Consiliul Local al municipiului Giurgiu îi acordă titlul de "Cetățean de onoare al Municipiului Giurgiu", iar Ministerul Apărării Naționale îi acordă "Emblema de onoare a Armatei Române". Din partea Episcopiei Giurgiului primește distincția de "Vlăscean de vază".

Gheorghe Netejoru moare la puțin timp după moartea iubitei sale soții, Paula, născută Manolescu.

În fața unui asemenea om și a faptelor sale – recunoscute și răsplătite, de altfel, de autoritățile în drept – m-aș fi așteptat ca generalul Gheorghe Netejoru să aibă parte de un ceremonial militar care să ne onoreze pe noi, cei rămași să-i păstrăm memoria și să-i urmăm modelul de viață. Este rușinos și incalificabil că, în toată garnizoana Giurgiului, nu s-a găsit un trompetist care, așa cum cere ceremonialul militar, să sune Onorul. Au lipsit, n-am înțeles de ce, autoritățile locale, care ar fi avut încă un prilej – ultimul! – să-l salute pe cel ce-a fost Cetățeanul de Onoare al Giurgiului. ■

Colonel (rez.) Dumitru ROMAN

Colonel în retragere Radu Scarlat Greceanu

În ziua de 5 octombrie 2012 a murit, la vârsta de 97 de ani și cinci luni, colonelul în retragere Radu Sc. Greceanu, istoric arhivist, genealogist, membru fondator al Societății Române de Genealogie (1941).

Inscripția "Am luptat în Est" de pe piatra mormântului său din Cimitirul Ghencea Militar sintetizează o perioadă dramatică din istoria românilor: campania din Est împotriva Uniunii Sovietice, la care sublocotenentul de rezervă Radu Greceanu a luat parte, luptând, ca ofițer de artilerie, pe frontul din peninsula Kerc și din Crimeea, până în aprilie 1944, când a fost luat prizonier, împreună cu tot regimentul său. Din acel moment până în mai 1948 a trecut prin calvarul Gulagului sovietic, fiind ținut în captivitate în lagărele de prizonieri de la Arhanghelsk, în apropierea Cercului Polar, și de la Oranki-Mănăstârca. Momit cu eliberarea dacă s-ar fi înscris în Divizia de voluntari "Horia, Cloșca și Crișan", a refuzat trădarea, preferând să înfrunte mai departe supliciuul lagărului. Repatriat în primăvara anului 1948, are parte de "tratamentul" autorităților noului regim care, apreciind că "nu a avut o atitudine demnă ca prizonier de război" – adică a refuzat să se înscrie în Divizia "Horia, Cloșca și Crișan" și a participat la greva foamei din februarie 1948 – a fost retrogradat la gradul de soldat. Abia în 1954, aceleași autorități "au binevoit" să-i redea înapoi gradul de ofițer.

Născut la București, la 11 mai 1915, Radu Greceanu se trăgea, după linia tatălui, din familia Grecenilor moldoveni, iar dinspre mamă descindea din scriitorul și omul politic Ion Ghica, faimosul bei de Samos, dar și revoluționar pașoptist, ambasador și ministru.

Internalist la Liceul "C. Negruzzi" din Iași, absolvent al Facultății de Litere (Secția Istorie) a universității din același oraș (1935), a urmat și Școala de ofițeri de rezervă, fiind avansat la gradul de sublocotenent. Socotind că pregătirea de istoric dobândită la Iași trebuie completată cu toate cunoștințele pe

Ultima fotografie a lui Radu Greceanu, în septembrie 2012, când Asociația Națională Cultul Eroilor "Regina Maria" i-a acordat Diploma de Onoare pentru generozitatea cu care familia sa a susținut apariția revistei "România Eroică".

care le putea da Școala Superioară de Arhivistică, urmează cursurile acesteia, dar este nevoit să le întrerupă în 1942 și să plece pe front. Le va relua în 1948, după întoarcerea din prizonierat, încheindu-le un an mai târziu, 1949, ca diplomat arhivist-istoric. A fost angajat la Arhivele Statului din București și, cu jumătate de normă, la Institutul de Istorie (pentru a colabora la alcătuirea colecției Documente privind istoria României). Din ambele locuri a fost concediat în 1952, pe motive politice. Fratele său, Tudor Greceanu, strălucit pilot de război, ispășea, din aceleași motive politice, 16 ani de temniță grea, iar părinții săi, după ce le-au fost confiscate averea și casa de la Topliceni, fuseseră trimiși în "domiciliu obligatoriu" la Râmnicu Sărat.

Vreme de aproape 4 ani, a ocupat diverse posturi (devizier la o cooperativă de pictori; desenator tehnic într-un atelier de sistematizări regionale; șomer) care n-aveau nimic de-a face nici cu pregătirea sa și nici cu pasiunea-i pentru istorie. Cunoscând trei limbi străine (franceza, germana, engleza), a fost angajat, în 1955, ca traducător și șef al serviciului de traduceri industrie forestieră la Institutul de cercetare și proiectare pentru industria lemnului - București.

Din 1974, devine membru activ al Institutului de Genealogie și Heraldică "Sever Zotta" din Iași, consacrandu-se valorificării materialului documentar adunat cu pasiune de-a lungul timpului. Câțiva ani mai târziu, a acceptat să facă parte și dintre membrii fondatori ai Institutului "Sever Zotta". Istoricul Ștefan Gorovei avea să aprecieze mai târziu: "Prezența sa constantă la reuniunile genealogico-heraldice de la Iași, textele sale riguroase și precise, fără ipoteze fantastice sau nesprijinite documentar, respectul pentru adevăr și exactitate, ca și atitudinea deschisă și marea sa disciplină i-au atras simpatia celorlalți participanți. Pe noi toți, "bătrânul soldat" – cum i-a spus cineva cu multă duioșie – ne-a încurajat cu exemplul său."

Într-adevăr, Radu Greceanu fost un om bun, drept și curat, neatins de rugina anilor comunismului. Ca și fratele său, faimosul pilot de vânătoare Tudor Greceanu, a luptat și a suferit pentru țara sa.

Poate că timpul și istoria îi vor recunoaște noblețea de erou! ■

Dan ROMAN

Balada crucii de mesteacăn*

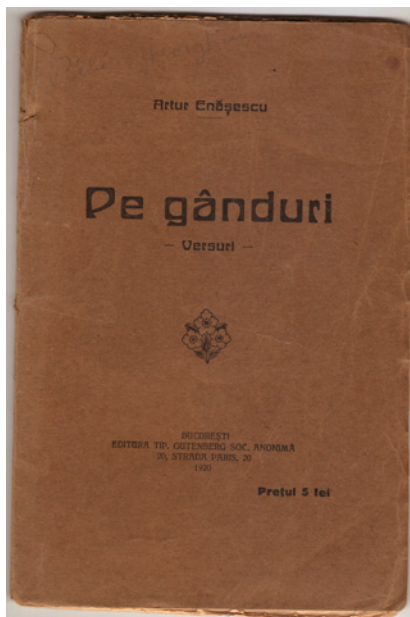
Artur Enășescu (1889-1942) mi se pare a fi, ca și Alexei Mateevici, poetul unei singure poezii. Căci dintre toate creațiile sale, *Balada crucii de mesteacăn* este cea care l-a făcut nemuritor. Probabil impresionat de înfățișarea stranie a poetului, pe care îl va fi întâlnit prin Bucureștii interbelici, rătăcind cu părul și barba crescute în dezordine, îmbrăcat în zdrențe, cu privirile pierdute, George Călinescu îl expediază, pe nedrept, în a sa „Istorie”, în câteva rânduri: „Pe

străzile Bucureștilor vagabondă mulți ani, dement, un tânăr de familie bună, Artur Enășescu, pretins doctor în filozofie de la Paris (m. 4 decembrie 1942), care scrisese pînă prin 1920 abundente versuri trubadurice printre care un elogiu la o țigancă: E Rița, fecioara cu ochii sprințari,/Cu sini ca de piatră,/Născută-n alaiul a zece cobzari,/Regină pe șatră...”

Ceva mai aproape de zilele noastre, prin 1972, Florin Steriade îi consacră o „evocare cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la moartea sa”, în care adună „amintiri, texte, fotografii și date bio-bibliografice inedite”. [Florin Steriade, Artur Enășescu, Editura Litera, București, 1972]. Ceea ce ne interesează pe noi, aici, este povestea acestei balade. În 1916, când izbucnește războiul la noi, Artur Enășescu, încadrat în Regimentul 37 Infanterie, pleacă în noaptea de 15 august pe front. Luptă la Măgura Cașinului, unde trece prin clipe de groază care îl vor marca pentru toată viața. Scapă cu viață din război, dar cu nervii zdruncinați.

Regretatul Radu Greceanu, istoric și genealogist, veteran de război, de a cărui prietenie am avut șansa să mă bucur până în ultimele lui clipe de viață, îmi spunea că *Balada crucii de mesteacăn* a fost scrisă pe front, într-o seară, pe când Artur îl întâlnește pe Ion Sân-Giorgiu, rudă apropiată. În familia poetului, dar și a doctorului Sergiu Groholschi-Miclescu, pe care l-am cunoscut prin mijlocirea familiei Radu și Eugenia Greceanu, se știa că versurile aparțin în totalitate poetului, care în amintirea întâlnirii cu Ion Sân-Giorgiu a convenit să adauge, în subsolul paginii, și numele acestuia din urmă.

Readucem în atenția cititorilor una din cele mai frumoase poezii. Din volumul: Artur Enășescu, *Pe gânduri. Versuri*. București, Editura Tip. Gutenberg Soc. Anonimă 20, Strada Paris 20, 1920. ■

D. Roman

Cruce albă de mesteacăn
Răsărită printre creste,
Cine te cunoaște'n lume,
Cruce fără de poveste?

Peste brațele-ți întinse
Din poiana fără flori,
Uneori s'apleacă în noapte
Cârdurile de cocori.

Și'n tăcerea nesfârșită
Sub arcadele de brad
Nu s'aude de cât plânsul
Cetinilor care cad.

Cruce albă de mesteacăn
Biciuită de furtuni,
Peste lemnu-ți gol doar luna
Pune albele-i cununi.

Ca de-o mână nevăzută
Slovele-ți se șterg de ploaie;
Tot mai mult te bate vremea,
Vânturile te îndoiaie...

Și ca mâine fulgii ernei
Te vor prinde'n a lor salbă
Și vei dispărea din lume
Cruce de mesteacăn albă.

Sfântul îngropat sub tine
Cine-l va mai ști de-acum,
Cruce albă rătăcită
Lângă margine de drum?

Brațele-ți de vânturi smulse
Se vor pierde pe poteci,
Numai brazda de țărână
Nu-l va părăsi pe veci! ■

*În colaborare cu Ion Sângiorgiu

A plecat dintre noi aproape pe neobservate poetul basarabean Toma Istrati. Născut la 14 ianuarie 1924, în Nișcanii Călărașilor din Basarabia, a trăit la Brașov, cu inima pretutindeni în România lui dragă. A fost un prieten și colaborator apropiat al revistei *România Eroică*, în paginile căreia a publicat deseori versuri de înaltă vibrație națională, așa cum o dovedesc și rândurile alăturate. În 1998, când i-a apărut un mănunchi de poezii sub titlul „România, inima mea”, i-a fost conferit, prin Hotărârea nr. 53/30.09.1998, titlul de Cetățean de Onoare al orașului Bușteni, alături de un alt poet basarabean celebru, Grigore Vieru. În aprilie 2004 a fost distins cu Ordinul Meritul Cultural în grad de Comandor. A murit la 19 octombrie 2012.

Mă-nchin României

de Toma Istrati

Mă-nchin ROMÂNIEI EROICE-n veci
Pe brazda pământului sfânt milenar,
În care și TU lași urme când treci,
Doar urme mărețe, în vrednic hotar.

Mă-nchin și-azi în fața întregului NEAM
La care pe drept TU îi ești PORT-DRAPEL;
SLĂVITE ROMÂNE, mi-e drag că te am
Prieten și frate, cu piept de oțel.

UNIREA să-ți fie ÎNTÂIUL ALTAR
La care și viața-ți și moartea-ți s-o-nchini,
Ca lumea să afle că nu în zadar
lubitu-ți-ai ȚARA cu flori și... ciulini.

UNIREA să-ți fie, vreau, pururea CREZ
Și spadă de luptă ce nu se-ncovoie,
Iar CÂNTECUL VIEȚII, sublimul tău MIEZ
Menit să-nflorească sub soare și ploaie.

UNIREA să-ți fie ETERNUL CUVÂNT
Cu care să-ntâmpini întregul tău Neam,
Să nu ai vreodată vreun alt LEGĂMÂNT,
Decât ca și fructul, cu bunul său ram.

UNIREA să-ți fie ALTAR, CREZ, CUVÂNT
Și CREMENEA noastră pe creste-n CARPAȚI;
UNIREA să-ți fie chiar aerul sfânt
Pe care-l respiri doar trăind printre frați. ■

Spovedanie

Doamne, nu pot să împart
Trupu-acesta în trei țări,
Că e unul și-i prea slab
Pentru-asemenea-ncercări.

Cum să-mpart, Doamne,
strămoșii
Și copiii cei îi am
Cum să-mpart o țară-n trei
Și în două-același neam?

Cum să-mpart, Doamne,
Moldova
Și prea dulcea Bucovină,
Lăsând crengile de-o parte
De străbuna lor tulpină?

Cum să-mpart pe Ștefan Vodă
Ca pe-un râu tivit cu maci,
Când e unic precum munții
La străbunii noștri daci?

Cum să-mpart pe Eminescu
Ca pe-un râu ce curge lin,
Când e unic ca izvorul
Ce se dăruie din plin?

Iartă-mă, deci, Doamne, sfinte,
Că nu pot să mă-mpărțesc
Cum ai împărți o pâine
Cu acei ce-o jinduiesc.

Și-apoi nici nu vreau, Stăpâne,
Să mă-mpart în două părți.
Răstignit pot fi chiar mâine
Numai nu pe două hărți.

Numai nu pe două hărți... ■

Vasile Tărățeanu
poet și gazetar din Cernăuți

Monumentul Eroilor de la Cernavodă

O mare datorie națională a noastră, a tuturor românilor, este îngrijirea operelor comemorative de război, înțelegând prin asta deopotrivă monumentele și cimitirele eroilor. Ne este bine cunoscut că, după Primul Război Mondial, au apărut pe teritoriul țării noastre peste 400 000 de morminte, unde își dormeau somnul de veci cei care și-au dat viața pentru eliberarea pământului sfânt al patriei și întregirea neamului românesc. Multe dintre aceste morminte erau improvizate, fiind amenajate în graba înaintării sau retragerii trupelor.

La îndemnul Societății "Mormintele Eroilor Căzuți în Război" – îndeosebi a Reginei Maria, în calitate de ocrotitoare a aceste organizații, și a Patriarhului Miron Cristea, în calitate de președinte executiv – și al altor personalități marcante ale timpului, între care Nicolae Iorga, Octavian Goga, Mihail Sadoveanu, Ion Brătianu, Iuliu Maniu, au fost elaborate legi și acte normative în care au fost prevăzute măsuri de deshumare a rămășițelor pământești și constituire de osuare la baza unor monumente, precum și de cimitire ale eroilor.

O astfel de măsură a fost luată și pentru orașul Cernavodă, unde, în 1924, a fost înălțat un monument de o rară frumusețe, la baza

căruia au fost depuse osemintele ostașilor, fii ai orașului, căzuți în anul 1916-1918 în luptele de la Mărăști, Mărășești și Oituz. Realizat din piatră, cioplită de un maestru pietrar de origine italiană pe nume Pietro D'Elia, monumentul avea baza în formă de paralelipiped cu secțiune pătrată, cu soclul și coloana în stil doric cu capitel. În partea de sus era fixat un vultur cu aripile deschise, gata de zbor.

În 1951, monumentul a suferit serioase deteriorări din cauza lucrărilor la Canalul Dunăre-Marea Neagră. O parte din piesele sale au dispărut. Am lucrat, vreme de cinci ani (1968-1973), ca medic specialist pediatru la spitalul orașului și leagănul de copii și am fost martor neputincios la starea de nepăsare față de această operă comemorativă și lipsa de respect față de eroii înscriși pe monument. În 1972, un grup de ofițeri în rezervă – coloneii Stoian, Bătrânca, Marinescu și mulți alții – au luat inițiativa de găsire a resurselor bănești și materiale, reușind să reconstruiască monumentul după unele fotografii existente prin arhive și unele piese ce au rămas și au putut fi restaurate, în parcul orașului, dându-i înfățișarea inițială. Lucrarea, de această dată, a fost

executată de Antonio D'Elia, fiul lui Pietro D'Elia.

Monumentul (inclusiv vulturul) are înălțimea de 6,3m. Pe soclu se află inscripția: **Cetățeni Cernavodeni spre amintirea și slăvirea eternă a eroilor morți pentru Întregirea Neamului Românesc 1916-1918.**

Pe părțile laterale au fost cioplite numele eroilor cernavodeni morți pe câmpul de onoare:

JAMPOLIS IOSIF – Dr. Maior
 SOLOMON NICOLAE – SLT.
 FARNACHI CRISTOFOR – CERC.
 NEDELICU GRIGORE – PLUT.
 BRATU ION – PLUT.
 LAMBRU ION – SERG.
 ARDELEANU GRIGORE – SERG.
 PETRE I. PETRE – SERG.
 ISPAS NICULAE – SERG.
 PĂUN MIHAI – SERG.
 ȚEPEȘ ION – SERG.
 TEODORESCU ION – SERG.
 ȘTEFAN ION – SERG.
 PANTAZI RADU – SERG.
 DUCA NICULAE – SERG.
 CONSTANTIESCU T. – SERG.
 ALEXANDRESCU S. – SERG.
 BOTEZATU C. – SERG.
 POPOVICI C. ILIE – SERG.
 PĂCURARU ION – SERG.

POPESCU VASILE – SERG.
 POPOIU ALEXANDRU – SERG.
 CĂCIULARU DOBRE – SERG.
 PĂCURARU T. – SERG.
 JUDEȚ ANASTASE – SERG.
 CIOCOIU C. – SERG.
 DUMITRESCU A. – SERG.
 BOGDAN N. – SERG.
 BOGDAN I. – SERG.
 BOGDAN LUCA – SERG.
 VANGHELIE PETRE – SERG.
 MIRCEA VASILE – SERG.
 SIMION DINU – SERG.
 SIMION I. ILIE – SERG.
 CHISOI SIMION – SERG.
 MOHORCEA O. – SERG.
 GHEORGHE ION – SERG.
 MITRACHE AGHEL – SERG.
 DUMITRU NICOLAE – SERG.
 CONSTATIN I.C. – SOLDAT
 STELIAN I.G. – SOLDAT
 HUSEIN SULIMAN – SOLDAT
 IBRAIM MEMET – SOLDAT
 ELIAS HUSEIN – SOLDAT
 VALLU RADU – SOLDAT
 NEAGU PETRE – SOLDAT
 IVANCIU HRISTU – SOLDAT
 BOLCHIȘ C. – SOLDAT
 MENDELSON MENDEL – SOLDAT
 ȘERBAN FLOREA – SOLDAT
 MĂLUREANU A. – SOLDAT
 MANEA CORNEL – SOLDAT
 BARBU STOIAN – SOLDAT
 OAIE GHIȚĂ – SOLDAT
 SULICĂ DUMITRU – SOLDAT
 CONSTANTIN ION – SOLDAT
 CĂLIN SANDU – SOLDAT
 STANCU RADU – SOLDAT
 SIMION V. NICOLAE – SOLDAT
 MOGOȘ GH. – SOLDAT
 CIUTURĂ ION – SOLDAT
 STOICA STANCU – SOLDAT
 CHOMIAN CORNEL – SOLDAT
 CRĂCIUN NICOLAE – SOLDAT
 MEHMET GANZA – SOLDAT
 MALIL DERVIȘ ARIF – SOLDAT
 ABDULA ISMAIL – SOLDAT
 RĂDUCAN A. – SOLDAT
 BOJINOVICI B – SOLDAT
 FERARU MARIN – SOLDAT

EROII CERNAVODENI MORTI PENTRU INTREGIREA NEAMULUI 1914-1918	
JAMPOLIS IOSIF DR. MAIOR	POPESCU VASILE SOLDAT
SOLOMON NICOLAE S.LOC.	POPOIU ALX. "
FARNACHI CRISTOFOR CERC.	CĂCIULARU DOBRE "
BRATU ION PLUT.	PĂCURARU T. "
NEDELICU GRIGORE "	JUDEȚ ANASTASE "
LAMBRU ION SERG.	CIOCOIU C. "
ARDELEANU GR.	DUMITRESCU A. ☒ "
PETRE I. PETRE "	DUMITRESCU I. "
ISPAS NICULAE "	BOGDAN N. "
PAUN MIHAI CAPOR.	BOGDAN I. "
TEPEȘ ION "	BOGDAN LUCA "
TEODORESCU ION "	VANGHELIE PETRE "
ȘTEFAN ION "	MIRCEA VASILE "
PANTAZI I. RADU SOLDAT	SIMION DINU "
DUCA G. NICULAE "	SIMION I. ILIE "
CONSTANTINESCU T. "	CHISOI SIMION "
ALEXANDRESCU S. "	MOHORCEA O. "
BOTEZATU C. "	GHEORGHE ION "
POPOVICI C. ILIE "	MITRACHE AGHEL "
PĂCURARU ION "	DUMITRU NICOLAE "

soldat BOGDANOVICI NICOLAE
 soldat BARBU NICOLAE
 soldat FLOREA TĂNASE
 soldat TUDOR RĂDUCANU
 soldat VOICU CONSTANTIN
 serg. VOICU CORNELIU
 soldat PETCUCI STANCU
 soldat PENU GHEORGHE
 soldat PELIVAN ALI
 soldat RADU CONSTANTIN
 soldat NISTOR GHEORGHE
 soldat ȘTEFĂNESCU GHEORGHE
 soldat STANCIU STOIAN
 soldat ȘERBAN ILIE
 soldat ROȘCA GHEORGHE

NICOLAE C. – SOLDAT
 STAN STAN – SOLDAT
 STAN PETRACHE – SOLDAT
 UROS RAICU – SOLDAT
 BEIU TROFIN – SOLDAT
 CHIRU MARCU – SOLDAT
 ARANGHELOVICI R. – SOLDAT
 FEER GRIGORE – SOLDAT
 SIMION MOISE – SOLDAT
 BĂCILĂ ȘTEFAN – SOLDAT
 TEODOR ANTON – SOLDAT
 BURICIANU ION – SOLDAT
 MORARU VASILE – SOLDAT
 TUTESCU VALERIU – SOLDAT
 NEAGU ILIE – SOLDAT

Pe monument au fost înscrise și numele eroilor căzuți în Al Doilea Război Mondial.

Pe latura din față-jos, o inscripție

amintește de jertfa celor care au apărât podul de la Cernavodă:

Cetățeni Cernavodeni, Noi am făcut suprema jertfă la 12 august 1941 luptând eroic la apărarea podului "Regele Carol I": caporal CRISTEA ION; fruntaș NASTASI VASILE; soldat GHEORGHE NICOLAE; soldat IORDACHE CONSTANTIN; soldat ILIE ȘTEFAN.

Pe latura din spate a monumentului stă scris: **Eroii orașului Cernavodă căzuți pe câmpul de luptă 1941 – 1945**
 maior POLIZU A.
 locot. MUȘAT ION
 sublocot. CONSTANTINESCU M.
 serg. CĂRBUNARU GHEORGHE

Tot în această perioadă, peste operele comemorative de război s-au așternut uitarea și indiferența. Decenii de-a rândul cetățenii nu au avut voie să-și omagieze eroii, în special pe cei căzuți pe Frontul de Est. Anii au trecut și rănilor s-au șters.

Pentru a readuce în atenția cititorilor revistei noastre frumusețea și mesajul monumentului din Cernavodă, am apelat la bunăvoința domnului locotenent (ret.) Nichita Traian, președintele subfilialei municipiului Medgidia a Asociației Naționale Cultul Eroilor "Regina Maria", care din aleasă noblețe sufletească și iubitor al istoriei noastre naționale ne-a asigurat câteva imagini care vorbesc de la sine despre cum este protejat și îngrijit monumentul. Îi mulțumesc și pe această cale pentru efortul său. După cum țin să mulțumesc și conducerii primăriei municipiului Cernavodă, domnului primar, profesor, HÂMSĂ GHEORGHE, care a înțeles că monumentele eroilor fac parte din istoria și din viața noastră. Sunt mândria noastră! ■

**Locotenent colonel (ret.) dr.
 Tamara STOICA
 Foto: Traian NICHITA**

Revistele noastre

EROICA (nr. 1/2011). Publicația filialei Dâmbovița a ANCE „Regina Maria” se prezintă de la un număr la altul în condiții grafice cât mai bune și cu articole interesante. Ajunsă, în acest an, la a 15 aniversare de la apariție, revista s-a făcut remarcată în publicistica dâmbovițeană și nu numai, dovadă diplomele și aprecierile de care se bucură. Aflăm din paginile sale că, în cadrul primei ediții a Galei presei dâmbovițene, președintele Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, filiala „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, a acordat revistei Eroica Premiul de Excelență „pentru merite deosebite în punerea în valoare a trecutului istoric al județului Dâmbovița, dar și al poporului român” și Diploma de Excelență „pentru respectul dovedit față de istorie și profesionalism în abordarea teoretică”. Desigur, valoarea revistei se explică și prin numărul mare de istorici, cercetători, muzeografi, jurnaliști, scriitori care semnează în paginile sale. La acest număr colaborează: Alexandru Manafu,

Semnalăm în numărul trecut, la această rubrică, apariția revistelor Eroica (nr. 3-4/2011), Prahova Eroică (nr. 1/2011), Bacăul Eroic (nr. 3/2011), Brăila Eroică (nr. 13/2011) și Arma Pontica (nr. 4/2011), toate editate de filiale județene al ANCE „Regina Maria”. Promiteam, atunci, să revin cu amănunte despre conținutul lor fără să bănuim că respectivele filiale vor ieși, între timp, cu noi numere de revistă, devansându-ne cronica. E un semn că în teritoriu faptele bune se întâmplă bine!...

Corneliu Andonie, Camelia Cristea, Marian Curculescu, Silviu Costachie, Daniel Dieaconu, Gabriel Nițulescu, Dan Gîju, Victor Petrescu, Gheorghe Șerban, Iulică Matei, Costel Tănase, Pavel Babeu.

BACĂUL EROIC (nr. 3/2011). Revistă de cultură, educație patriotică și de cinstire a eroilor, editată de Filiala județului Bacău a ANCE „Regina Maria”. Aflată la al treilea număr de la înființare (2010), revista confrăților noștri băcăuani se prezintă într-o ținută grafică de invidiat, color, cu o paginare atractivă. Aceleași aprecieri și asupra conținutului. Aș remarcă din acest număr evocarea personalității regretatului colonel Corneliu Chirieș (15.11.1928-20.05.2009), cel care a condus ani buni (18 ani) filiala județeană a ANCE și căruia camarazii și toți cei care -au cunoscut îi poartă o frumoasă amintire și-i aduc un pios omagiu. Prof. dr. Ioan Mitrea semnaleză apariția unei monografii a căimosului general Leonard Mociulschi, semnată de istoricul militar col. (r) Eugen Ichim (felicități, domnule colonel!). Cel care avea să devină „emblema vânătorilor de munte” (expresia aparține autorului

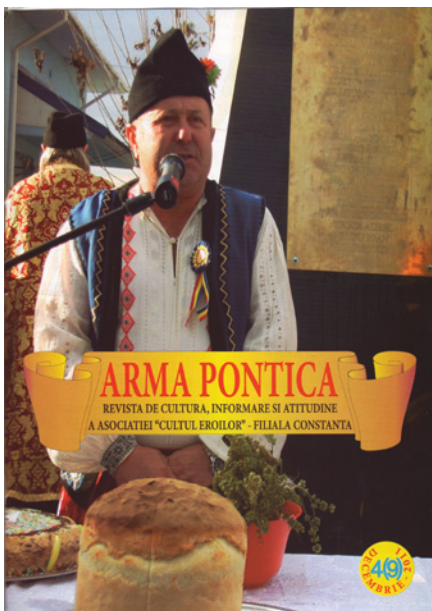
cărții) s-a născut la 27 martie 1889 în Bucecea Botoșanilor, în familia unui mărunț funcționar CFR. Clasele primare le face la Oltenești, un sat din județul Vaslui, iar liceul la Iași. La vârsta de 19 ani îmbracă uniforma de soldat în Regimentul 13 „Ștefan cel Mare” din Iași. Din acest moment (1908), reușește să urce treptele ierarhiei militare ajungând până la gradul de general de divizie (mai 1944). A luptat în războiul balcanic și în cele două războaie mondiale. A fost distins

în trei rânduri cu Ordinul „Mihai Viteazul”, caz rarism în armata noastră! După război a fost târât pe nedrept sub tăvălugul persecuțiilor comuniștilor aduși de tancurile sovietice, indivizi fără neam și fără țară, dar și fără rușine. Generali de talia lui Mociulschi nu mai aveau loc în armata română. Generalul Mociulschi a murit la 15 aprilie 1979. Alte două nume prestigioase – este vorba de Dimitrie Ghica Comăneșteanu și generalul Radu R. Rosetti – sunt evocate cu talent și acribie științifică de generalul (r) conf. univ. dr. Vasile Jenică Apostol (bun venit în publicistica eroică, domnule general!). Dacă despre generalul Rosetti se știu mai multe, personalitatea și opera lui Dimitrie Ghica Comănești au fost multă vreme trecute sub tăcere. Născut la 31 decembrie 1839, la Iași, la câteva ore înaintea fratelui său geamăn (botezat Eugen), Dimitrie va avea un destin cu adevărat impresionant: doctor în drept al Universității din Berlin, prefect de Bacău; deputat în parlamentul țării, magistrat și, nu în cele din urmă, un pasionat vânător și explorator – în anii 1895-1896 participă, împreună cu fiul său Nicolae, la o expediție în cornul oriental al Africii (în Somalia de astăzi și sud-estul Etiopiei). Trofeele cinegetice aduse în țară au fost donate muzeului Grigore Antipa din București. Nu mai insist! Sper că am reușit să trezesc interesul cititorului. Să-i mulțumim generalului Vasile Apostol care, prin rândurile sale, ne introduce într-o lume de mult apusă, fascinantă, cu niște modele umane la care ar merita să ne raportăm, măcar în parte, și noi, cei de azi. Câtă deosebire între vânătorii de talia lui Dimitrie Ghica Comănești și cei de teapa lui Țiriac et compania!

ARMA PONTICA (nr. 4/2011).

Revistă de cultură, informare și atitudine a ANCE, filiala Constanța. Nici nu știu cu ce să încep prezentarea acestei publicații! Voi începe prin a lăuda optimismul și profesionalismul domnului colonel (rez.) Remus Macovei care, de când a venit la conducerea filialei constănțene – pe care vechiul președinte o și proclamase „moartă” – a reușit într-un timp foarte scurt să-i imprime un dinamism remarcabil și să se înscrie cu acțiuni de prestigiu, între care, firește, și revista „Arma Pontica” (redactor șef: Emil Corneliu Ninu)! Numărul pe care îl supunem atenției cititorilor este tipărit alb-negru (ceea ce dezavantajează ilustrația), dar conține – o spun fără exagerare – articole foarte interesante. Mi-e greu să redau, în acest spațiu atât de restrâns, date din mai multe articole, de aceea mă voi opri la un singur moment, evocat în primele pagini ale revistei: *14 noiembrie 1878, sărbătoarea națională uitată în sertar. Așadar, acum 134 de ani, Dobrogea, supranumită „California română” sau „plămânuț României”, revenea la patria-mumă, România.*

Înclin să-i dau dreptate autorului acestor rânduri (n-am înțeles de ce nu și-a pus semnătura) atunci când afirmă că acest eveniment este pe nedrept uitat și prea puțin celebrat de către toți românii. „Pentru că - susține cu dreptate autorul – nu este mai prejos de Unirea Principatelor din 1859, care a înflăcărat o generație revoluționară, cea a lui 1848, sau chiar de Marea Unire de la 1918, care la rândul ei a fost o apoteoză a luptei pentru unitate a unor politicieni de marcă și a unei Case Regale cu adevărat remarcabile, angajată cu trup și suflet să împlinească așteptările națiunii. Au clădit-o tot eroii români, au muncit la ea politicienii adevărați ai vremii, să nu uităm de Ion Brătianu, de Mihail Kogălniceanu, politicieni de care suntem mândri și după 133 de ani. Nu spunem mai mult!” Ba, eu, stimate autor, aș spune mai mult: de ce, oare, nu ne-a hărăzit soarta și-n aceste vremuri oameni demni de înaltașii amintiți mai înainte. De ce am fost blestemați să avem parte, astăzi, de niște politicieni mititei, imposibil de comparat cu cei amintiți mai sus.

Excelentă ideea de a publica discursul Regelui Carol I din acel memorabil 14 noiembrie 1878. Cer scuze cititorilor că nu pot oferi decât un pasaj din acest minunat îndemn adresat ostașilor români: „Ostași... Fiți în mijlocul noilor voștri concetățeni ceea ce ați fost până acum și în timp de pace ca și pe câmpul de onoare, ceea ce cu mândrie constat că vă recunoaște astăzi Europa întregă, adică model de bravură și de disciplină, apărătorii drepturilor României și înainte-mergători ai legalității și ai civilizațiunii europene...”

BRĂILA EROICĂ (nr. 13/2011).

Din publicația filialei brăilene a ANCE „Regina Maria” aș semnala doar evocarea semnată de colonelul (r) Petru Gurău, care ne amintește că în 2011 s-au împlinit 150 de ani de la nașterea generalului Henri Mathias Berthelot (7 decembrie 1861, la Fleurs, Franța – 28 ianuarie 1931) Oare câte publicații și instituții românești au remarcat și au marcat în vreun fel acest eveniment aniversar? Aproape uitat astăzi, generalul francez a fost un Mare Prieten al românilor și al României în vremuri de restriște. Poate că ar fi bine să repetăm mai des acest adevăr și românilor (care ar trebui să știe să-l prețuiască așa cum se cuvine), dar și francezilor (care, astăzi, ne privesc cu ostilitate și nu ne scot din cuvântul... țigani!?).

Numele marelui general francez se leagă în special de Misiunea Militară Franceză, în fruntea căreia a sosit la București la 15 noiembrie 1916. Se spune că în fața situației găsite pe front și în țară, Berthelot ar fi exclamat: „Sunteți admirabil de dezorganizați!” Anecdotică sau nu, acest episod ar trebui să dea de gândit și celor care, astăzi, conduc, chipurile, țara... Dacă spațiul îmi îngăduie, aș reproduce și un „fapt divers” selectat de colonelul Gurău: „Un caporal, Ion Gh. Bratu, din R. 30 Dorobanți, vizitat de Berthelot pe frontul de la Mărăști, impresionat de personalitatea acestuia, a hotărât să-și boteze primul nepot cu numele generalului. Ajuns notar în comuna Pietroșani, din județul Argeș, nu și-a uitat promisiunea: în 1943, primul său nepot primea

numele Bertelon!” La acea dată, generalul francez era oale și ulcele. Dar, nu-i așa!, Promesse oblige!!! ■

Salutăm cu bucurie apariția primului număr al **Prahovei Eroice**, revistă de cultură istorică, educație patriotică și de cinstire a eroilor

neamului editată de Asociația Județeană „Cultul Eroilor” Prahova, în colaborare cu Societatea Culturală “Ploiești-Mileniul III”. Primul număr apare sub semnul lui Mihai Viteazul, considerat a fi simbolul eroismului românesc. Un spațiu important este consacrat evocării Războiului de Independență, piatră de temelie a României moderne. Felicitări, colegilor noștri prahoveni! ■

și filiala județului Botoșani a ANCE “Regina Maria” a tipărit o ediție specială prin care a marcat “împlinirea a 20 de ani de activitate pentru cinstirea memoriei eroilor și martirilor neamului”. În cele opt pagini, în format tabloid, sunt cuprinse evocări ale unor eroi, între care: generalul Gheorghe Avramescu, colonelul Victor Tomoroveanu, căpitanul Mihai Romano, Ilie Dângeanu și alții. Binevenit, ni se pare, și mic-dicționarul de termeni uzuali Cultul eroilor. Realizatorii acestei ediții: Sergiu Balanovici, Gheorghe Timofte, Dumitru Damian. S-ar fi cuvenit ca ediția să fie datată (anul și luna), spre a rămâne un reper publicistic peste vremi. ■

Revista *România Eroică* a împlinit 15 ani de existență! Iată un eveniment la care, noi, cei care trudim la realizarea ei, ne-am fi dorit să reverbereze cel puțin confrății din presa militară și civilă, căci marile instituții ale țării n-au timp de asemenea...fleacuri! Poate că o vor face când revista va împlini 20 de ani, cine știe! Oricum, noi promitem să rezistăm cel puțin până atunci!

Am avut cinstea și onoarea de a mi se încredința, alături de renumiți scriitori, istorici și ziariști, răspunderea apariției primelor numere ale revistei „România Eroică”. Îmi stăruie printre amintirile plăcute ale carierei de o viață în publicistica militară, după renunțarea la profesia de pilot, ecoul pe care, încă de la debut, l-a stârnit noua rază de lumină în peisajul atât de pestriț al presei din acea vreme. Era timpul ca eroii neamului românesc să-și regăsească locul meritat pe deplin, fără nicio discriminare, în inimile și sufletele noastre. Fapt pe care revista l-a oglindit și-l oglindește număr de număr, cu limpeziri de cristal, prin aportul colaboratorilor de marcă: academicieni, cărturari de mare valoare, istorici militari și civili, venerabili veterani de război de toate gradele, ei înșiși veritabili eroi, ca și foștii lor camarazi căzuți pe câmpurile de luptă, dar și al unor jurnaliști.

Se poate spune că de la un număr la altul, revista și-a diversificat paleta genurilor publicistice, prin care a evocat faptele de arme ale celor ce s-au jertfit pentru țară. Spre cinstea celor care trudesc la redactarea revistei, în cuprinsul ei își află locul de cinstire toate categoriile de forțe armate, armele și specialitățile, dar și cei care au căzut sub Drapelele lor de luptă. Am salutat atunci inițiativa de a prezenta monumente, troițe și alte simboluri închinare, de-a lungul vremurilor, spre nemurirea memoriei înaintașilor.

România Eroică – ce sublimă și îndreptățită sintagmă – realizează un extraordinar periplu prin meandrele însângerate ale parcursului legendar al unui popor greu încercat de vicisitudinile timpurilor. Și o face cu forța indubitabilă a documentelor, prin prisma adevărului istoric. I-au urmat exemplul, fracționând, teritorial, tematica-i sublimă, alte reviste zonale „eroice”, ghilimelele neavând alt subînțeles decât titulatura sub care sunt editate, după cum publicațiile militare își asumă și ele vrednicia de a

0 aniversare

propaga cultul eroilor. Este trist, însă, că numai în acest cadru, în care slujesc un țel nobil jurnaliști din compunerea sau rezerva Armatei, se manifestă atenția și respectul față de bravii noștri înaintași. Presa scrisă și audiovizuală civilă, preocupată tot mai mult de can-canuri politice și de alte subiecte ce mutilează educația tinerei generații, mai mult sau mai puțin convertită la falsele elemente senzaționale, îngroapă într-o tăcere condamnată memoria eroilor. Am înlemnit, pur și simplu, când am constatat că un cotidian ce se pretinde de prestigiu nu a publicat de la sărbătorirea Zilei Naționale, omagiată printr-o fastuoasă paradă militară la Arcul de Triumf și un ceremonial de depunere de coroane de flori, decât un banal fapt divers. Ziaristul aflat la fața locului n-a reținut decât episodul, omenesc și de înțeles la urma urmelor, cu un soldat din Regimentul de Gardă „Mihai Viteazul” căruia i s-a făcut rău și nu era niciun medic să-i acorde primul ajutor!? Niciun cuvânt despre cei ce, cu prețul vieții, au contribuit la Marea Unire, despre acele unități care defilau sub Drapelele de Luptă, ai căror ostași din acea vreme muriseră pentru împlinirea idealului național. Ce trist! Ce dureros! Ca să nu mai spunem câtă nedumerire trezește în inimile și sufletele puținilor supraviețuitori ai ultimei conflagrații mondiale, veteranii și invalizii de război, ignorarea sacrificiilor și luptei lor, a camarazilor ce și-au dat viața în crâncenele bătălii purtate.

Eroii nu sunt numai ai Armatei, sunt ai întregii națiuni române.

Iată de ce revista *România Eroică* merită laude și recunoștință. Aș zice că merită, că are nevoie și de un sprijin substanțial, ca să-și sporească aparițiile, să fie prezentă în toate bibliotecile instituțiilor de învățământ, în cazărmi și în casele românilor.

La mulți ani, publicație de suflet! ■

General de flotilă aeriană (r) Petre BĂNĂ

În anul 2012 au fost câteva aniversări rotunde pe care am fi dorit să le semnalăm cum se cuvine la fiecare număr de revistă. Întrucât anul acesta nu am reușit să tipărim decât două numere de revistă, am socotit, totuși, că este bine să publicăm, sub forma unui calendar, câteva date care, credem noi, marchează momente importante din istoria românilor.

Calendar România Eroică

Carol Pop de Szathmary și una din fotografiile sale

11 ianuarie. 200 de ani de la nașterea lui Carol Popp de Szathmary (11 ian. 1812- 3 iul. 1887), primul fotoreporter de război din lume.

General Gh. Magheru

3 februarie. 210 ani de la nașterea generalului Gheorghe Magheru (3 febr. 1802- 23 martie 1880).

23 februarie. 120 de ani de la nașterea generalului Ion Arbore (23 febr. 1892, Cucuteni - 25 dec. 1954, închisoarea Văcărești). Participant la primul război mondial, cu gradul de căpitan. Șef de stat major

al Armatei 3 în al doilea război mondial. Ministrul aprovizionării armatei și a populației civile. A luat poziție împotriva tentativelor ofițerilor superiori germani de a se implica în comanda armatei române. Arestat în 1948. A orbit în închisoare. A murit la Aiud și a fost aruncat la groapa comună.

20 martie. 135 de ani de la nașterea lui Radu R. Rosetti (20 mart. 1877-2 iun. 1949, închisoarea Văcărești), general și om politic.

General Gheorghe Mihail

13 martie. 125 ani de la nașterea generalului Gheorghe Mihail (13 mart. 1887, Brăila - 31 ian. 1982, Sinaia).

18 aprilie. 80 de ani de la instituirea Ordinului „Serviciul Credincios”. Decret Regal nr. 1545 din 18 apr. 1932.

20 aprilie. 130 de ani de la nașterea generalului Nicolae Ciupercă (20 apr. 1882 - 25 mai 1948). În 1941 era comandantul Armatei a IV-a care a intrat în luptă împotriva trupelor sovietice din Basarabia. A protestat pe lângă înaltul comandament german împotriva măsurilor umilitoare ale ofițerilor germani față de militarii români. Pe 8 august 1941 a primit ordin să atace în direcția Odesa. Își dă demisia din armată, opunându-se în acest fel deciziei marelui Ion

Antonescu de a continua războiul dincolo de Nistru. Înlocuitorul său la comanda Armatei, generalul Iosif Iacobici, va demisiona și el în martie 1942, din aceleași motive. Arestat în 1948, a fost ucis în timpul anchetei de la Jilava.

9 mai. 135 de ani de la proclamarea Independenței de Stat a României (1877)

10 mai. 135 de ani de la înființarea Ordinului „Steaua României” (1877)

14 mai. 55 de ani de la moartea scriitorului Camil

Camil Petrescu

Petrescu (22 aprilie 1894-14 mai 1957), participant la războiul pentru întregirea neamului, autorul romanului „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”.

17 mai. 140 de ani de la instituirea medaliei “Virtutea Militară” (1872)

2 iunie. 130 de ani de la nașterea marelui Ion Antonescu (2 iunie 1882-1 iunie 1946, închisoarea Jilava)

17 iulie. 95 de ani de la bătăliile de la Mărăști, Mărășești, Oituz (1917)

20 iulie. 85 de ani de la moartea regelui Ferdinand I al României (24 august 1865-20 iulie 1927, Castelul Pelicor din Sinaia 1927)

Ferdinand I

21 iulie. 105 ani de la moartea pictorului Nicolae Grigorescu (15 mai 1838- 21 iulie 1907, Câmpina)

15 august. 80 de ani de la moartea generalului Traian Moșoiu (2 iulie 1868, Tohanu Nou - 15 august 1932, București).

24 august. 95 de ani de la moartea preotului militar Alexei Mateevici (27 martie 1888 – 24 august 1917, Chișinău), poet, autorul poeziei *Limba noastră*.

25 august. 105 ani de la moartea savantului Bogdan Petriceicu Hașdeu (26 februarie 1838- 25 august 1907)

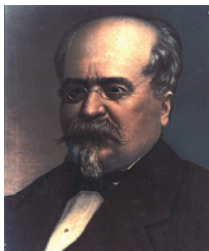
27 august. 135 de ani de la atacul Regimentului 13 Dorobanți Vaslui asupra redutei Grivița (1877). Faimoșii „curcani” - printre care se afla și sergentul Constantin Țurcanu, devenit celebru prin poezia *Peneș Curcanul*, scrisă de poetul Vasile Alecsandri - reușesc să cucerească un redan înaintat al fortăreței Grivița. Locotenent-colonelul Sergiu Voinescu, cel care a comandat atacul eroic al „curcanilor”, a fost decorat cu Ordinul „Steaua României”. Este primul ofițer decorat cu acest ordin. De asemenea, primul drapel de luptă decorat cu Ordinul „Steaua României” a fost cel al Regimentului 13 Dorobanți Vaslui, unitatea care a dat primul atac în Războiul din 1877. Țarul Alexandru al II-lea, al Rusiei, martor ocular la această luptă, a acordat bravilor dorobanți vasluieni 50 de cruci „Sfântul Gheorghe”.

28 august. 95 de ani de la luptele de la Cireșoaia (1917)

30 august. 135 de ani de la cucerirea redutei Grivița (1877). După patru atacuri succesive, deosebit de sângeroase, prin luptă corp la corp, Batalionul 2 Vânători-Prahova, comandat de maiorul Candiano Popescu, cucerește reduta Grivița 1. În aceste asalturi mor eroic în fruntea subunităților pe care le comandau maiorul Gheorghe Șonțu și căpitanul Valter Mărăcineanu, împreună cu 800 de militari. Soldatul Grigore Ion reușește să captureze un drapel otoman, care este trimis la Muzeul Militar din București împreună cu trei tunuri turcești, din care două au fost așezate lângă statuia lui Mihai Viteazul din fața Universității, statuie ridicată cu doar un an înainte (1876).

5 septembrie. 125 ani de la nașterea generalului Constantin Vasiliu-Rășcanu (5 septembrie 1887, Bârlad – 19 martie 1980, București)

6 septembrie. 195 de ani de la nașterea lui Mihail Kogălniceanu (6 sept. 1817- 1 iulie 1891)

Mihail Kogălniceanu

16 septembrie. 60 de ani de la moartea viceamiralului Nicolae Păiș (11 iulie 1886-16 septembrie 1952).

15 octombrie. 90 de ani de la încoronarea lui Ferdinand I ca rege al tuturor românilor (1922)

13 octombrie. 110 ani de la nașterea locotenent-colonelului Ștefan Odobleja (13 octombrie 1902- 4 septembrie 1978), medic militar, autorul lucrării „Psihologia consonantistă”.

21 noiembrie. 135 de ani de la bătălia de la Rahova. După luptele încheiate cu victoria românilor,

domnitorul Carol rostește în fața ostașilor vibrante cuvinte de recunoștință și îmbărbătare, spunând că „spre amintirea îndeplinirii sfintei voastre datorii, voi institui o medalie pe care va fi scris: „Apărătorilor Independenței României”. Medalia a fost instituită prin Decretul Domnesc nr. 1422, din 5 iunie 1878, și a fost conferită tuturor celor care au participat direct la Războiul de Independență, respectiv militarilor care au luat parte la campania 1877-1878 și civililor chemați să servească armata.

Henry Coandă

25 noiembrie. 40 de ani de la moartea savantului Henri Coandă (7 iunie 1886- 25 noiembrie 1972)

29 noiembrie. 160 de ani de la moartea lui Nicolae Bălcescu (29 iunie 1819-29 noiembrie 1852, Palermo), ofițer, revoluționar pașoptist, autorul lucrării „Puterea armată și arta militară la români”.

5 decembrie. 150 de ani de la nașterea lui Nicolae Filipescu (5 decembrie 1862- 30 septembrie 1916), fost ministru de război.

Spiru Haret

17 decembrie. 100 de ani de la moartea lui Spiru Haret (15 februarie 1851-17 decembrie 1912). ■

Nicolae Bălcescu

Rubrică realizată de Dan NICOARĂ

Dacă te gândești numai la fotbal,
avem o competiție pentru tine!

Urmărește cele mai tari meciuri din UEFA
Champions League la Dolce Sport și pe
www.dolcetv.ro!

Orice sport iubești, îl vezi la Dolce Sport!

